

İLLER&Belediyeler

TÜRKİYE BELEDİYELER BİRLİĞİ DERGİSİ • MAYIS - HAZİRAN 2020 • SAYI: 865 - 866

Türkiye'nin Pandemi Yönetimi **DÜNYAYA ÖRNEK OLDU**

Covid-19 Salgını ve
Türkiye Belediyeler
Birliği Çalışmaları

Brezilya'dan
Türkiye'nin Covid-19
ile Mücadelesine
Övgü

Covid-19 Salgını
Sonrası: Şehirlerde
Sosyal Riskler ve
Fırsatlar Konferansı

Türkiye-Almanya
Kardeş Şehirler
Konferansı Yuvarlak
Masa Toplantısı

TBB

“Birlikte Belediyecilik”

www.tbb.gov.tr

@tbb1945

@TBB1945

@TBB

@tbb1945

@tbb1945

@TurkiyeBelediyelerBirligi

Türkiye Belediyeler Birliği Kamu Tüzel Kişilięini
Haiz Bir Kamu Kuruluşudur.

Türkiye Belediyeler Birliği adına sahibi
Fatma ŞAHİN
Türkiye Belediyeler Birliği Başkanı
(Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı)

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Doç. Dr. Birol EKİCİ

Danışma Kurulu
Yusuf Ziya YILMAZ
Kadir KARA
Mücahit YANILMAZ
Dr. Hasan AKGÜN
Dr. Veysel TIRYAKI
İsmail DESTAN
Prof. Dr. Adem ESEN
Prof. Dr. Recep BOZDOĞAN
Prof. Dr. Uğur ÖMÜRGÖNÜLŞEN
Prof. Dr. Tekin AKDEMİR
Doç. Dr. Asım BALCI
Dr. Buğra GÖKÇE
Dr. Rüstem KELEŞ
Hasan KILCA
Muhsin ERYILMAZ
Gaye DOĞANOĞLU
Ali KARAASLAN

Yayın Kurulu
Kayhan ÖZÜM (Başkan)
Ahmet KAZAN
Ahmet OKAY
Cemal BAŞ
Cenk KADIOĞLU
Cüneyt TÜRKMEN
Gülfem KIRAC KELEŞ
Halil İbrahim AZAK
İpek NAL GÖRGÜN
Nilüfer SİVRİKAYA
Nuraydın ARİKAN
Ramazan Özcan YILDIRIM
Yüksel KOÇAK
Zeliha MERCİMEK

Tasarım
Gizem GÖZ & Bilal BERBER

Yönetim Yeri
Tunus Caddesi No. :12
Kavaklıdere - ANKARA
Tel: (0312) 419 21 00(pbx)
Faks: (0312) 419 21 30
e-posta: dergi@tbb.gov.tr

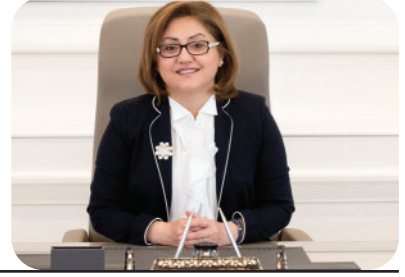
Yayın Türü
Dergimiz ayda bir yayımlanan
yaygın süreli yayındır.
Mayıs-Haziran Sayı: 865-866
Basım Tarihi:05/08/2020
ISSN 1308-6707

Baskı
EPA-MAT Bas. Yay. Prom. San. ve Tic. Ltd. Şti.
İvedik Ağaçlıları San. Sit. No:41
İvedik Yenimahalle / ANKARA
Tel: 0 312 394 48 63-64
Fax: 0312 394 48 65

www.tbb.gov.tr

**TBB Dergi Yayımlar ve Yazım
İlkeleri Madde 8**

Dergide yayımlanan çalışmalarındaki fikirler ve
görüşler tamamıyla yazara aittir.
Görüş ve önerileriniz için:
dergi@tbb.gov.tr

Fatma Şahin

Türkiye Belediyeler Birliği ve
Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı

Saygıdeğer Okurlar,

Ülkemizi yerelden kalkındırmak ve güçlendirmek için hizmet üreten Türkiye Belediyeler Birliği, COVID-19 salgını sürecinde de belediyelerimiz için çalışmaya devam etti. Küresel bir sorunla ulusal bir mücadele verdiğimiz bu süreçte ülkemizin ve belediyelerimizin mücadelesine ortak olduk ve birlikte bu zor imtihandan başarıyla geçeceğiz. Bu dönemde yaptıkları özveri çalışmaları ve gösterdikleri azimli dayanışmadan ötürü tüm belediyelerimizin başkanlarına ve personeline ayrı ayrı teşekkür ederim.

İlk COVID-19 vakası Türkiye’de görüldüğü andan itibaren ülke olarak çok hızlı tedbir aldık. Cumhurbaşkanımızın güçlü liderliği, güçlü sağlık ve sosyal güvenlik altyapımız, yerelle merkez arasındaki güçlü iş birliği ve çıkan genelgelerin uygulanmasındaki titizlik; valilikler, STK’lar, belediyeler ve halk arasında gelişen güven esaslı koordinasyon bizi diğer ülkelerden pozitif ayırtırdı. Belediyelerimiz COVID-19 salgınıyla mücadelenin önemli bir parçası oldu. Türkiye Belediyeler Birliği de belediyelerimizin kesintisiz hizmet vermelerini sağlamak amacıyla gereken tüm tedbirlerin alınması için merkezi idare ile belediyelerimiz arasında köprü kurdu.

Salgının ülkemizde kontrol altına alınması ile ekonomik ve sosyal etkilerinin en aza indirilmesi sürecinde belediyelerimizin ve Türkiye Belediyeler Birliğinin yoğun faaliyetlerine dergimizin bu sayısında geniş yer ayırdık.

COVID-19 tedbirleri kapsamında telekonferans yöntemiyle düzenlediğimiz “COVID-19 Salgını Sonrası: Şehirlerde Sosyal Riskler ve Fırsatlar Konferansı”nda belediyelerimiz ve konunun uzmanlarıyla bir araya gelerek gelecek için bir yol haritası oluşturduk. Bu çerçevede, yeni normalleşme sürecinde kentlerimizi ve ekonomimizi geliştirecek bir “Yerel Vizyon Belgesi” hazırlamaya başladık. Vizyon belgemiz içerisinde dirençli kentler, sağlıklı kentler, yerel ekonomik kalkınma planlaması, yeni kentsel ulaşım anlayışı, yerel iklim planları, güvenli şehirler, yerel turizm planları ve sürdürülebilir kalkınma gibi “yeni normal” döneminde öne çıkaracağımız başlıklar yer alacak.

Dünyadaki gelişmelerin sıkı takipçisi olduğumuz bu süreçte yurt dışından Norveç, Brezilya, KKTC, Azerbaycan, Bosna Hersek, Makedonya gibi ülkelerin belediye birlikleri ve yerel yöneticileriyle çevrim içi toplantılar düzenleyerek deneyimlerimizi paylaşmaya gayret ettik. Bu toplantılarda ülkemizin salgınla mücadelenin örnek alındığını görmek bizleri gururlandırdı.

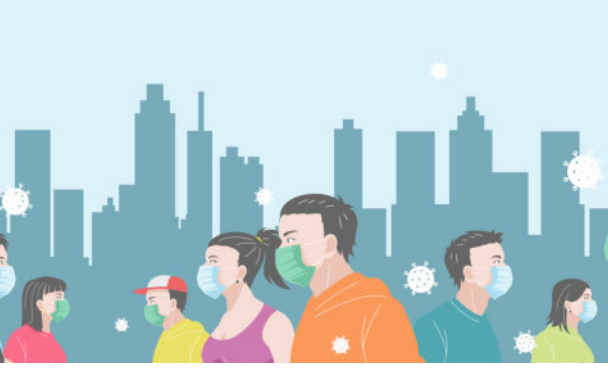
Türkiye Belediyeler Birliği olarak hijyenden, sağlığa, sosyal çalışmalardan ulaşım kadar belediyelerin görev alanına giren her konuya ilişkin farklı platformlarda belediyeler arası bilgi ve tecrübe paylaşımı sağlamaya devam ettik. Belediyelerimizin salgın sürecindeki önemli sorunlarından biri olan toplu taşımacılığın irdelendiği “COVID-19 Sonrası Toplu Taşıma Semineri” de bunun örneklerindendir. Ayrıca, katılmak isteyen belediyelerimizin temsilcileriyle 23 farklı alanda oluşturduğumuz teknik komisyonlarımız da toplantılarını çevrim içi olarak yapmaya başladı.

Yukarıda değindiğim tüm bu konu başlıklarının yanı sıra; belediyelerimizden haberler, iyi uygulama örnekleri, soru-cevaplar ve güncel makaleler “İller ve Belediyeler” dergimizde yer buldu. Her zaman olduğu gibi büyük bir ihtimam ve titizlikle hazırladığımız bu sayıyı da ilgi ve beğeniyle okuyacağınızı umuyor, sağlık ve esenlikler temenni ediyorum...

içindekiler

04

COVID-19 Salgını Sonrası: Şehirlerde Sosyal Riskler ve Fırsatlar Konferansı

18

Brezilya'dan Türkiye'nin COVID-19 ile Mücadelesine Övgü

30

COVID-19 Salgını ve Türkiye Belediyeler Birliği Çalışmaları

29

Türkiye-Almanya Kardeş Şehirler Konferansı Yuvarlak Masa Toplantısı

12 COVID-19 SONRASI TOPLU TAŞIMA TARTIŞILDI

14 TÜRKİYE VE KKTC BELEDİYELERİ PANDEMİYİ GÖRÜŞTÜ

15 TBB VE UCLG COVID-19'U KONUŞTU

16 ŞAHİN TÜRKİYE'NİN COVID-19 ÇALIŞMALARIYLA İLGİLİ SORULARI YANITLADI

20 CEMR, TÜRKİYE BELEDİYELER BİRLİĞİ VE NORVEÇ YEREL VE BÖLGESEL YÖNETİMLER BİRLİĞİ COVID-19 TECRÜBELERİNİ PAYLAŞTI

22 TÜRKİYE VE FİLİSTİN BELEDİYELERİ COVID-19'U KONUŞTU

24 TBB SIFIR ATIK DANIŞMA KURULU TOPLANDI

25 TBB VE UCLG-MEWA PANDEMİYİ GÖRÜŞTÜ

26 TÜRKİYE VE BOSNA-HERSEK PANDEMİ SÜRECİNİ GÖRÜŞTÜ

27 TÜRKİYE VE AZERBAYCAN BELEDİYELERİ COVID-19 SÜRECİNİ DEĞERLENDİRDİ

28 TÜRKİYE VE MAKEDONYA COVID-19 SÜRECİNİ GÖRÜŞTÜ

33 İZMİR'DEN COVID-19 DİRENÇLİLİK EYLEM PLANI

34 ATA TOHURLARI CANLANIYOR

35 YENİ HEDEF 2 MİLYON MASKE

48

İş Sözleşmesinin Feshi ve İdarelerde Arabuluculuk Komisyonu Oluşturulması / Akın ŞİMŞEK

54

Belediyelerde İnşaat Yıkıntı Atığı Yönetiminin Geleceğine Yön Verecek İki Temel Enstrüman: Seçici Yıkım ve Geri Kazanım / Bahattin Murat DEMİR

60

İmar Planı Değişikliklerinde Değer Artış Payı/ Ayşe ÜNAL

66

Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarının Yerelleştirilmesi / Oğuzhan GÜRİSOY

- 36 QUDRA-II PROGRAMI TEKNİK AÇILIŞ TOPLANTISI
- 37 AVRUPA BİRLİĞİ DAYANIŞMANIN 70. YILI
- 38 AVRUPA HAREKETLİLİK HAFTASI BAŞLIYOR
- 40 YENİ NORMAL HAYATTA TOPLU TAŞIMA
- 41 BAŞKAN ŞAHİN SURUÇ'U ZİYARET ETTİ
- 42 ŞAHİN, TÜRKİYE'NİN PANDEMİDEKİ BAŞARISINI AVRUPA YEREL YÖNETİMLERİYLE PAYLAŞTI
- 43 ASYA BELEDİYE BAŞKANLARI FORUMU 7. YÜRÜTME KURULU TOPLANTISI
- 44 ŞAHİN, TÜRKİYE'NİN COVID-19 SÜRECİNİ ORTADOĞU BELEDİYELERİNE ANLATTI
- 45 ARABALI SİNEMA GÜNLERİ İLGİ GÖRDÜ

- 46 TBB KOMİSYONLARI İLK TOPLANTILARINA BAŞLADI
- 59 İŞİTME ENGELLİLERE VE ÇOCUKLARA ÖZEL MASKE ÜRETİLİYOR
- 59 ÇOCUKLARA AREFE SÜRPRİZİ
- 65 BAĞCILAR ZABITASI SALGIN DÖNEMİNDE 7/24 VATANDAŞIN YANINDA
- 70 YARGI KARARI
- 73 GENELGE
- 78 SORU-CEVAP

Küresel COVID-19 Salgını Sonrası

Şehirlerde Sosyal Riskler ve Fırsatlar

Türkiye Belediyeler Birliği (TBB) tarafından, koronavirüs (COVID-19) tedbirleri kapsamında telekonferans yöntemiyle düzenlenen “COVID-19 Salgını Sonrası: Şehirlerde Sosyal Riskler ve Fırsatlar Konferansı” 21 Nisan’da gerçekleştirildi.

Salgın sonrası şehirlerin karşılaştacağı zorluklar, salgının ruhsal etkileri ve koruyucu önlemler, uzaktan eğitim sistemi gibi konuların tartışıldığı konferans, Türkiye Belediyeler Birliği Başkanı Fatma Şahin’in kısa açılış konuşmasıyla başladı. Gün boyunca süren toplantı konuyla ilgili çok sayıda önemli ismi bir araya getirdi.

“Pandemi kaçınılmaz bir savaştır.”

TBMM Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanı Dr. Şenel Yediyıldız, yaşanan süreçte akıllı, güvenli ve sağlıklı şehirlerin öneminin bir kez daha anlaşıldığını kaydederek virüsün tüm dünyanın olaylara bakışını değiştirdiğine vurgu yaptı. Pandemiye “kaçınılmaz bir savaş” olarak nitelendiren Yediyıldız, “Ülkemizde Cumhurbaşkanımızın önderliğinde bir sağlık altyapısı oluştu. Devasa hastaneler yapılması eleştiriliyordu ancak herkes bunun ne kadar doğru olduğunu gördü. Bugün artık en basit şekilde bu salgını nasıl atlatabiliriz ona bakmalıyız.” dedi. Yediyıldız, sağlık çalışanlarını da tebrik

ederek “Sayın Sağlık Bakanımız çok büyük bir gayretle bu savaşın nasıl olması gerektiğini ortaya koyuyor. Dünya Sağlık Örgütü bütün pandemilerde Türkiye’yi örnek alacaktır. Türkiye’nin bu pandemiye en hafif atlatacağına inanıyorum.” şeklinde konuştu.

“Bu salgından kendi kendine yeten toplumlar daha az zararlar çıkacak.”

Cumhurbaşkanlığı Yerel Yönetim Politikaları Kurulu Başkan V. Prof. Dr. Şükrü Karatepe, şehir güvenliği, sağlık ve ekonomi konularına değindi. İlk şehirlerin kurulmasından bu yana insanların önce güvenlik meselesini dikkate aldığından bahseden Karatepe, geçmişten bugüne dünyada yaşanan salgınları hatırlatarak milyonlarca insanın bu sal-

gınlarda hayatlarını kaybettiğine dikkati çekti. Koronavirüs salgınının dünya-daki etkilerinden bahseden Karatepe, “Derelere ev yaptık, dağları deviriyoruz, ıslak alanları kurutuyoruz, ekin ekilecek yerleri betonla dolduruyoruz. Yani tahrip etmekte yarış içine girmiş durumdayız. Bu tahribatı en çok yapanlar da genelde en güçlüler. Böyle bir hal içindeyken bugünleri yaşamaya başladık. Bu işte en fazla etkilenen ve bocalayanlar en güçlüler oldu. İçinde bulunduğumuz salgın, güçlü-zayıf, zengin-fakir ayırmıyor. En fazla ders onlara veriliyor adeta. Bu krizi kolay atlatan toplumlar, sağlık, güvenlik ve gıda alanında kendine yeten toplumlardır. Türkiye bu kategoridedir. Kendisine yeten ülkelerin bu salgından daha az zararlı çıkacağı görülüyor.” dedi. Kriz dönemlerinde güven oluşturma ve yönetme basiretinin ön plana çıktığını bildiren Karatepe, “Başkanlık sisteminin işlerimizi ne kadar kolaylaştırdığını gördük. Bu sistemin imkânlarını kullanarak meseleyi kontrol ediyoruz.” dedi.

“Pandemi, şehircilikte yeni bir boyutu ortaya koymak zorunda olduğumuzu gösterdi.”

Çevre ve Şehircilik Bakan Yardımcısı Hasan Suver, Bakanlık tarafından belediyelerin ve vatandaşların mağduriyetini gidermeye yönelik yapılan faaliyetleri aktardı. Alınan önlemlerin pandemi sonrasında dünyayı şekillendireceğini kaydeden Suver, teknolojinin tüm unsurlarıyla kullanıldığına dikkati çekti. Bakanlık olarak sürdürebilir tarım ve gıda güvenilirliğini sağlama çalışmalarına ağırlık vereceklerini belirten Suver, sosyal mesafenin de artık bir ilke haline gelmesinin zorunluluk olduğunu söyledi. Suver konuşmasına şöyle devam etti: “Salgının insan sağlığı, işsizlik ve ekonomik dengelerin bozulması gibi olumsuz etkilerinin yanı sıra doğanın yenilenmesi gibi olumlu sonuçlarını da görüyoruz. Bu yıl dünyada hava ve su kirliliğinin 2. Dünya Savaşı’ndan bu yana en az orana ineceği belirtiliyor. Artık yeni bir döneme girildi. Artık çevreci projeleri hayata geçirerek mücadele etme dönemidir. Yeni dünya için bu konulara eğilmeli, planlarımızı yapıp hayata geçirmeliyiz. Sıfır atık ve iklim değişikliği çalışmalarımızın ne kadar önemli olduğunu görmüş olduk. Bu pandemi, şehircilikte yeni bir boyutu ortaya koymak zorunda olduğumuzu gösterdi.” Suver ayrıca, kendi enerjisini üreten yeni bina ve şehirlere ihtiyaç duyulduğunu ve her türlü mimariyi salgınlara karşı yeniden tasarlayarak alt yapıları güçlendireceklerini de sözlerine ekledi.

“Pandemi için yol haritası oluşturacağız.”

Türkiye ve Belediyeler Birliği ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin dünyanın çok zor bir süreçten geçtiğini belirterek toplantının amacını salgın sırasında ve sonrasında yapılması gerekenleri tartışmak ve başka bir salgınla karşılaşıldığından alınacak koruyucu önleyici tedbirleri değerlendirerek bir yol haritası oluşturmak olarak açıkladı. Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın liderliğinde başarılı bir mücadelenin devam ettiğini söyleyen Şahin, en önemli uygulamaların belediyelerde olduğunun altını çizdi. TBB olarak pandemiyle ilgili genelge ve kararları yakından takip ettiklerini ifade eden Şahin, toplantı çerçevesinde salgının sosyal, felsefi, manevi ve ekonomik boyutunun konunun uzmanlarıyla ele alınacağını kaydetti. Şahin, gelecek hafta da diğer ülkelerdeki kardeş şehirlerle ortak çalışma yapacaklarını bildirerek, dünyanın bu sorununa ortak çözüm üretilmesi gerektiğini sözlerine ekledi.

“Sınırlar kapalı olsa bile ticaretin devam etmesini istiyoruz.”

Toplantının ana tema konuşmasını yapmak üzere söz alan Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu Başkanı Büyükelçi Christian Berger, Avrupa Birliği’nin pandemiyle ilgili ekonomi ve sağlığa dair çalışmalarını paylaştı. Türkiye’de bulunan birçok Avrupalının evlerine dönmesini sağladığı için Türkiye’ye teşekkür eden Berger, “Salgın nedeniyle AB mecburi olarak sınırları geçici olarak kapattı. Sınırlar kapalı olsa bile ticaretin devam etmesini istiyoruz. Özellikle AB’nin Türkiye ile olan ticari ilişkileri çok iyi. Bunun devam etmesi gerekiyor. AB’de çok sayıda ticari şirket iş yerlerini kapattı. Ekonomimizi en kısa sürede ayağa kaldırmalıyız. Avrupa Yatırım Bankası da bu anlamda önemli krediler sağlıyor. AB düzeyinde çeşitli konular ele alınıyor. Tahribatı hep birlikte en aza indirmeyi ümit ediyoruz.” ifadelerini kullandı.

COVID-19 Salgını Sonrası: Şehirlerde Sosyal Riskler ve Fırsatlar Konferansı'nda gerçekleşen oturumlar:

- **Salgın Sağlık Sektörünü Nasıl Etkileyecek?**
- **Koronavirüs Sonrası Yeni Dünya Düzeni**
- **Salgının Ruhsal Etkileri ve Koruyucu Önlemler**
- **Geleceğin Ailesi**
- **Sağlıklı Kentler**
- **Uzaktan Eğitimin Geleceği**
- **Koronavirüs Sonrası Ekonomik Sistem**

SALGIN SAĞLIK SEKTÖRÜNÜ NASIL ETKİLEYECEK?

Gazeteci Balççek İter'in moderatörlüğünü yaptığı "Salgın Sağlık Sektörünü Nasıl Etkileyecek?" başlıklı ilk oturumda, salgının sağlık sektörünü nasıl etkileyeceği ve alınması gereken tedbirler tartışıldı. Oturumda, Cumhurbaşkanlığı Gıda ve Sağlık Politikaları Üyesi, Prof. Dr. Necdet Ünüvar, Cumhurbaşkanlığı Danışmanı, Prof. Dr. İbrahim Saraçoğlu, Bilim Kurulu Üyesi Prof. Dr. Ateş Kara ve Sağlık Bilimleri Üniversitesi Rektör Yardımcısı, Prof. Dr. Kemalettin Aydın yer aldı.

Bilim Kurulu Üyesi Prof. Dr. Ateş Kara, hastanelerin ve özellikle yoğun bakımlardaki kapasitenin Türkiye için salgın sürecinde önemli bir avantaj olduğunu dile getirdi.

Erken alınan ilaçlar nedeniyle tanı konulan her hastaya hemen tedaviye başlanma imkânı bulunduğunu anlatan Kara, "Avrupa'da, ABD'de gördüğümüz koridorlardaki hasta yığılması ve çok hastanın aynı cihaza bağlanması gibi sıkıntılar yaşamadık. Bunlar yaşadığımız çok büyük avantajlardı." dedi. Dünyadaki en düşük ölüm rakamlarına sahip ülkelerden birinin Türkiye olduğunu aktaran Prof. Dr. Kara, şöyle konuştu: "Türkiye olarak bu süreci böyle atlatabilirsek şunu gösterme şansımız var; Türkiye ciddi anlamda bir sağlık merkezi olabilir. Türkiye ciddi anlamda dünyanın sağlıkta tedavi merkezi olabilir. Bu noktadan itibaren bunu göstermemiz lazım. Bu başarıyı sürdürmemiz halinde ülkemiz için çok büyük artı değer kazanmış oluruz. Şu anki rakamlara bakacak olsak, önümüzdeki 4-5 gün bu şekilde gidebilirsek nisan ayı sonunda en tepe noktayı görüp, mayıs ayında da vakaların azaldığını görebiliriz. Bunun için izolasyon kurallarına ve diğer tedbir kurallarına uymamız lazım ki başarıyı sürdürelim."

Cumhurbaşkanlığı Gıda ve Sağlık Politikaları Üyesi Prof. Dr. Necdet Ünüvar, pandemi sürecinde Türkiye'nin gerçek bir başarı hikayesini oluşturduğunun altını çizerek; "2002'de ilk sağlıkta dönüşümde bazı hedeflerimiz vardı ve bu hedefleri çok kısa bir zaman içerisinde hayat geçirdik Allaha şükürler olsun. Tabii bunda Cumhur-

başkanımızın, sağlık hizmetlerini önemsemesinin büyük rolü var.” dedi. Türkiye’nin çok güçlü bir sigorta sistemi olduğuna vurgu yapan Ünüvar, “Türkiye’de bir yıldan daha uzun süreli yaşayan yabancı ülke vatandaşlarına bile sigorta hizmeti veren bir mükemmel bir sigorta sistemimiz var. Onun için testleri ücretsiz, tedaviyi ücretsiz yapıyoruz. Yurtdışından getirdiğimiz, karantinaya aldığımız vatandaşlarımızın bütün ihtiyaçlarını ücretsiz karşılıyoruz. Cumhurbaşkanımızın güçlü liderliğinin herkes farkında.” şeklinde konuştu.

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Kemalettin Aydın, “Başarımızın altında sağlık alt yapısının güçlü sağlık ordusuyla birleşmesi yatıyor. Ama diğer tarafa gelecek olursak, çok hazırlıksız yakalandık. Bütün bu süreçlerin Cumhurbaşkanımızın müdahalesiyle sorunların çözülebilir olduğunu gördük. Kendi ilacını, kendi aşısını ve kendi tıbbi malzemesini üretmek önemli. Dün Sayın Cumhurbaşkanımızın startı ile olan solunum cihazlarını teslim aldık. Tıbbi cihaz üretiminde kalıcı bir stratejinin olmasının gerekliliği söz konusuydu.” sözlerine yer verdi

Ankara Akyurt Belediye Başkanı Hilal Ayık ise, “Eninde sonunda tabiat, doğa, sizden bunun hesabını soruyor. Bizim dikkat etmemiz gerekiyor belediyeciler olarak bilenlere sormamız, danışmamız lazım. Yoksa iyi yapalım derken belki sırf vatandaşı psikolojik rahatlatalım derken, tabiata daha çok zarar veriyor da olabiliriz.” dedi.

KORONAVİRÜS SONRASI YENİ DÜNYA DÜZENİ

Gazeteci Meryem İlayda Atlas’ın yönettiği oturumda Üsküdar Üniversitesi Rektör Danışmanı Prof. Dr. Deniz Ülke Arıboğan, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Uluslararası İlişkiler Bölüm Başkanı ve Maarif Vakfı Yönetim Kurulu Başkanı Birol Akgün ve Sabancı Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü Öğretim Üyesi Fuat Keyman yer aldı.

Pandemi krizinin dünyadaki etkilerini ekonomik ve siyasi yönden irdeleyen Prof. Dr. Deniz Ülke Arıboğan, “Küreselleşme sürecinin belki en olağanüstü projesi olan Avrupa Birliği

fikri çok büyük bir yara aldı, bugün herkes onu tartışıyor. Avrupa’daki ülkelerin hepsi bizim uluslararası ilişkilerde birbirlerine destek vermek yerine kendini kurtarma sistemine geçtiler.” şeklinde ifadelerle yer verdi.

Sabancı Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü Öğretim Üyesi Fuat Keyman, devlet fikrinin küreselleşmenin önüne geçtiğinin altını çizerek “Her güçlü devlet, esasında kapasitesi güçlü bir devlet anlamına gelmiyor. Bazen daha zayıf gibi gözüken devletler, kapasite olarak daha güçlü oluyorlar, krizlere daha dayanıklı oluyorlar, daha iyi çözüm buluyorlar.” dedi. Toplumsal uyumun önemine dikkat çeken Keyman, “Örneğin İtalya, örneğin Amerika, örneğin İspanya gibi kutuplaşmanın çok yüksek olduğu ülkelerde başarının daha az olduğunu görüyoruz.” şeklinde konuştu.

Birol Akgün, pandemi sürecinde herkesin ve devletlerin kendilerini sorgulamak için fırsat olduğunu belirterek, “Kendi varlığımızı, hayatı, toplumu, devleti, evreni, yani varlık içerisindeki her şeyi yeniden sorgulayacağımız bir döneme giriyoruz. Kriz bizi çok derinden sarstı ve insan olarak hayata bakışımızı yeniden sorgulayacağımız bir duruma geldik. 184 ülkenin tamamında eğitim durmuş durumda ve insanlar eve kapandı, büyük bir karamsarlık var. Teknolojiye sarılıyoruz. Ama gerek aileler gerekse öğrenciler alışık olduğu düzeni arıyorlar. Bu teknolojiyle nereye kadar geliriz anlamında bir olağanüstü sorgulama var. Hiçbir radikal dalga, aslında bütün dünya sistemine kökten değiştirecek değil. Çok konuşuluyor bugünlerde herkes ‘Hiçbir şey eskisi gibi olmayacak’ diyor. Biz bunu 90’larda öğrenciyken duyduk, soğuk savaş bittiği zaman duyduk, 11 Eylül’den sonra duyduk... Ama baktık ki IMF hala orada, işte bütün yapılar orada. Benim öngördüğüm; süreç içerisinde esasen uluslararası örgütler dahil ve devletin temel işlevleri dahil olmak üzere, bu yapılar büyük ölçüde kendini, varlığını, yapısını devam ettirebilecek. Ama bunların işleyişi, rolü ve bu yapılar içerisindeki devletlerin, aktörlerin rolü ve öncelikleri değişecek.” diye konuştu.

SALGININ RUHSAL ETKİLERİ VE KORUYUCU ÖNLEMLER

Nimet Elif Uluğ'un moderatörlüğünü üstlendiği "Salgının Ruhsal Etkileri ve Koruyucu Önlemler" başlıklı oturumda Psikiyatrist Sinan Canan, Psikiyatrist Rüstem Aşkın, Psikolog Ayşe Bilge Selçuk ve Din Sosyoloğu Özcan Güngör yer aldı.

Psikiyatrist Sinan Canan pandeminin psikolojik etkilerini anlatarak; "Daha birkaç ay evveline kadar en büyük sorunumuz politik gerginlikler, olası ekonomik dalgalanmalarda, küresel ısınma, tarım ürünlerinin darlığı, su problemi gibi konulardı. COVID-19 salgının bütün dünyayı bir anda dizlerinin üzerine çöktürmesi, kurduğumuz ve güvendiğimiz, bu medeniyet dediğimiz sistem, ekonomi dediğimiz yapının büyük bir yalan ve

doğamıza yabancı bir kurgu olduğunu bize gösterdi. Tabiatın minnacık bir işaretiyle bir anda ayağımızın altındaki halı çekilmişçesine benliğimizi yitirdik." sözlerine yer verdi.

Psikolog Ayşe Bilge Selçuk, pandeminin herkeste farklı psikolojik olduğunu dikkat çekerek; "Hepimizin koşulları farklı, hepimiz farklı şekilde yaşıyoruz ve bu Koronavirüs döneminden kimin nasıl çıkabileceği konusunda çok bir fikir sahibi değiliz. Bazılarımız hem fiziksel sağlık hem psikolojik sağlık olarak çok güçlü çıkacak. Ama belki de bir 6 ay sonra, 7 ay sonra bazı psikolojik güçlükler ortaya çıkacak." dedi.

Din Sosyoloğu Özcan Güngör ise toplumsal ve psikolojik sağlığın korunması bakımından dayanışmayı özendiren çalışmaların çok önemli olduğunu belirterek gönüllü çalışmalarına katılımın faydalı olacağını kaydetti. Güngör; "Belki ilk kez ancak hep beraber iyi olursak iyileşebileceğimiz bir dönemden geçiyoruz. Düşünmeye daha çok önem vermemiz gereken bir dönemdeyiz." dedi.

GELECEĞİN AİLESİ

Prof. Dr. Aşkın Asan'ın yönettiği "Geleceğin Ailesi" başlıklı oturuma Marmara Üniversitesi İşletme Fakültesi Öğretim Üyesi ve Kadın Araştırmaları Merkezi Müdürü Prof. Dr. Fatma Ayanoğlu, İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Öğretim Üyesi, Kadın Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürü Prof. Dr. Elif Haykır Hobikoğlu ve Psikolog Fatma Aygün katıldı.

Türkiye'nin olarak pandemiyle mücadelesini kararlılıkla sürdürdüğünü belirten Asan, bunda sağlık alanına büyük önem veren Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın çok büyük rolü olduğunu kaydetti. Asan şöyle devam etti: "Genç bir nüfusa sahibiz. Sağlık sistemimiz oldukça çok iyi. Temizlik alışkanlıklarımız var. Yine mesela gelen misafirlere kolonya tutmak gibi bir geleneğimiz var ve bu gelenek

dünyada, diğer ülkelerde hiç yok, buna hiç şahit olmadım doğrusu. Salgınla mücadelenin, sağlık, eğitim, ulaşım, turizm, ekonomi, savunma ve diğer tüm alanlarda başarılı bir şekilde gerçekleşmesi için herkesin hiç kuşkusuz aktif rol oynaması gerekmektedir."

Prof. Dr. Fatma Ayanoğlu pandeminin toplumun en önemli kurumu olan aileleri ciddi olarak yaraladığını anlattı. Ayanoğlu şöyle devam etti: "Bunun birçok etmenleri var. Birincisi; çalışma koşullarının değişmesinin aile hayatına olan etkileri. Şu anda herkes evden çalışmaya devam etmek zorunda birçok kişi. Evden çalışma durumunda olmayan birçok kişi işten ayrılmak durumunda kaldı. Birçok kişi dışarıda, gidip eve büyük bir kısmını çalışma hayatının eve taşıması durumunda. Ev içi paylaşım kuralları değişti."

Prof. Dr. Elif Haykır Hobikoğlu, her aile kendi kendi parametreleri olduğunu söyleyerek, "Bu parametrelerin arasında dezavantajları nedir, bunu öncelikle sıralaması gerekiyor; arkasından da sıkı sıkıya avantajlarını sıralaması gerekiyor ve bunları sıraladıktan sonra da kendi alanlarını yarattıkları anda zaten bununla ilgili öncelikle bir feraha kavuşacaklardır." dedi.

SAĞLIKLI KENTLER

Türkiye Belediyeler Birliği Genel Sekreteri Birol Ekici'nin yönettiği oturumda; Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Alınur Aktaş, Prof. Dr. Mustafa Ilıcalı, Trabzon Büyükşehir Belediye Başkanı Murat Zorluoğlu, Düzce Belediye Başkanı Faruk Özlü ve Yeşilyurt Belediye Başkanı Mehmet Çınar yer aldı.

Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı ve Sağlıklı Kentler Birliği Başkanı Alınur Aktaş, riskin sıkıntılar içermekle beraber, bazı fırsatlar taşıdığına da dikkat çekerek süreci iyi algılamak gerektiğini söyledi. "Sağlık başta olmak üzere, kendini iyi organize eden

şehirlerin ve ülkelerin, bu noktada avantajlı olduklarını düşünüyorum. Biz Bursa genelinde bunu yapmaya çalışıyoruz." diyen Aktaş, konuşmasını Bursa'da hayata geçirilen çalışmaları anlatarak sürdürdü.

Prof. Dr. Mustafa Ilıcalı toplu taşıma ve enerji verimliliği gibi konulara değinerek bisiklet kullanımının yaygınlaştırılması gerektiğini ifade etti.

Trabzon Büyükşehir Belediye Başkanı Murat Zorluoğlu, Cumhurbaşkanı ve Bakanlıklar tarafından alınan kararları en iyi şekilde uygulamaya çalıştıklarından bahsederek yerel yönetimlerin, merkezi idareyle, hükümetle birlikte kritik zamanlarda, kriz zamanlarında iyi koordinasyon içerisinde çalışmasının zaruri ve aynı zamanda anayasanın da temel hükümlerinden biri olduğunu hatırlattı.

Düzce Belediye Başkanı Faruk Özlü, tarımsal üretimin önemine dikkat çekerek " COVID-19 sürecinde, insanlar gıdaya, marketlere, pazarlara yöneldiler. Bizim şehirlerimizin mutlaka tarımsal aktivitelerine bağlantılı hale getirmemiz gerekiyor. Yani şehir içlerinden bu tarımsal aktiviteleri tümünden biz dışarı çıkarma gayreti içerisindeyiz. Şehirlerimizi mutlaka gerek şehir içinde gerek şehrin etrafında, hinterlandındaki tarım faaliyetlerini entegre hale getirmek zorundayız." diye konuştu.

Yeşilyurt Belediye Başkanı Mehmet Çınar ise Malatya'nın yakın zamanda yaşanan deprem sonrası toparlanma sürecinde pandemiyle de mücadele etmek zorunda kaldığını belirterek ilçede yapılan çalışmalara ilişkin bilgiler verdi.

UZAKTAN EĞİTİMİN GELECEĞİ

Buket Akkoyunlu'nun yönettiği "Uzaktan Eğitimin Geleceği" başlık oturumunda Hacettepe Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Mukaddes Erdem, Milli Eğitim Bakan Yardımcısı Reha Denemeç, Bahçeşehir Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanı Enver Yücel ve Anadolu Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ferhan Odabaşı ile uzaktan eğitimin geleceği ve şimdiki durumu tartışıldı.

Ferhan Odabaşı, Türkiye'nin çok dinamik bir ülke olduğunu belirterek "En büyük gücümüz de kimilerinin bir kısıt olarak gördüğü

genç nüfusumuz. Genç nüfusumuzdan dolayı Türkiye'nin geçmişinde çok güzel bir uzaktan geleneği var, mektupla öğretimle başlayan, kasetlerle devam eden, plaklarla devam eden. EBA'nın arkasında büyük bir geçmiş var aslında. Bizim gençliğimizde radyo okulları, biz onlarla büyüdük. Daha sonra açık öğretim yolculuğumuz var, benim bir üyesi olmaktan gurur duyduğum Anadolu Üniversitesinde, açık öğretim ve televizyonla başlayan bir süreç var, radyoyla desteklenen. Bugün ise Anadolu Üniversitesi açık öğretimin gerçekten hakkını veren bir uygulama yapıyor." dedi.

Mukaddes Erdem, eğitimin aslında birey düzeyinde yapılması gerektiğine inandığını söyleyerek "Eğer birey inanırsa, sistem engelini aşmak, aslında çoğu zaman daha kolaydır." dedi. Erdem şöyle devam etti: "Biz artık farklı mekânlarda ve farklı zihinler olarak, birlikte bu süreci götürmek zorundayız. O yüzden ben bu geçişi çok onaylıyorum, alkışlayarak bakıyorum, ilişkimizi daha sahici hale getirdiğini düşünüyorum. Uzaktan eğitimin şu anda acil durum nedeniyle birdenbire aktive edildiğini, bazı hataları olduğunu hepimiz biliyoruz. Ama bir

ay geçti, artık bazı şeyleri kabul ettik, sakinleştik. Ben bundan sonra daha akıllı düzenlemelerle daha iyi şeyler yapılabileceğine inanıyorum.”

Reha Denemeç, pandeminin ilk günlerinden uzaktan eğitim modeline geçilinceye kadar olan süreçte dair bilgiler paylaştı.

COVID-19 ortaya çıktıktan sonra dünyada birçok ülkede eğitimin durduğunu, 191 ülkedeki 1 milyardan fazla öğrencinin bu durumdan etkilendiğini söyleyen Denemeç, dünyanın %90'ında eğitim tamamen durmuş olduğunu ekledi. Uzaktan eğitimin kompleks bir yapısı olduğunu söyleyen Denemeç, “Sunulacak içeriklerin sağlanması, öğretmenlerin desteklenmesi, velilere yönelik rehberlik hizmetlerinin sunulması, dezavantajlı öğrencilerle ilgili yapılabilecek birtakım işler gibi birçok konular var. Ülkemizde de eğitimde zorunlu olarak ara verilmesiyle uzaktan eğitim sürecimiz başladı. Çoğu ülkeden farklı olarak biz bunu tüm ülkeyi kapsayacak şekilde sunmaktayız.” dedi.

Enver Yücel, Türkiye’deki uzaktan öğretimin dünyadaki en iyi örneklerden biri olduğunun altını çizdi. EBA’nın Hem sürat açısından hem de erişim açısından diğerlerinden öne geçtiğini anlatan Yücel “Fatih Projesinden bu tarafa hem dijital eğitimdeki dijitalleşme bize büyük bir kolaylık sağladı.” şeklinde ifadelerle yer verdi.

KORONAVİRÜS SONRASI EKONOMİK SİSTEM

Ekonomist ve gazeteci Meliha Okur’un yönettiği oturuma Kültür ve Turizm Bakan Yardımcısı Özgül Özkan Yavuz, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı eski müsteşarı Prof. Dr. Mustafa Öztürk, Hüseyin Gürer, ODTÜ İktisat Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Erkan Erdil ve Turkish Heritage Organization Başkanı Ali Çınar katıldı.

Meliha Okur, pandemi sürecinde yaşanan sorunları şu sözlerle anlattı: “İnsanlar işe gitmezse, üretim durur. Üretim olmazsa, bir şirketin değer yaratması mümkün değil. Değer olmayınca gelir olmaz, gelir olmayınca paylaşım

olmaz. Dolayısıyla son derece önemli bir zincir var. Şirketler üretim yapmadıkları takdirde varlıklarını sürdürebilmeleri mümkün değil.” Birkaç yıldır, bütün şirketlerin problem içerisinde olduğunu, bankaların dolayısıyla bundan son derece etkilendiği, batık kredilerin oranının yükseldiğini söyleyen Okur, “Bunu önlemek amacıyla ülkemiz birçok önemler aldı, birçok paket programlar geliştirdi ekonomik paketler geliştirdi. Pandemi çok talihsiz bir dönemde geldi aslında.” ifadelerine yer verdi.

Hüseyin Gürer, “Bundan sonra alınacak tedbirlerde inanıyorum ki ülkeler birazcık daha içine kapanacak ve kendi kendine yetmek için neler yapabiliriz diye bakacaklar. Bu açıdan da Cumhurbaşkanımızın da yaptığı açıklamadan şunu anlıyoruz; özellikle tarım, hayvancılık sektörüne çok ciddi önem verilecek. Bence de bu doğru bir karar, önem verilmesi lazım. Çünkü zaten bir defa tarım sektöründe ciddi bir planlamanın olması gerektiğine inanıyorum. Birçok atıl yer var ama bu tahsis edilen alanlar yeterli değil. Dolayısıyla bu hem gıda güvenliğimizi sağlamak hem de işsiz kalan ve kalacak olan kesimin tekrar köylerine dönüp daha güvenli bir üretim yapmaya dönük birtakım çalışmaların alınması için devletin tarım politikaları konusunda daha aktif olması gerekir.” dedi.

Bakan Yardımcısı Özgül Özkan Yavuz, kamusal açık alan ve yeşil alan ihtiyacının arttığının altını çizerek hem şehirli için hem de turistler için yaya olarak veya bisikletle dolaşılabilir, ulaşılabilir alanlara büyük bir talep olduğunun kaydetti. Yeşil alanların, kamuya açık alanların, büyük parkların, parklardaki hijyen ihtiyaçlarının, tuvalet, el yıkama yeri gibi bunların tasarlanması, gerçekleştirilmesi bir anda tekrar önem kazanıyor. Aslında bunlar klasik şehircilikte zaten olması gereken olmazlarımızdı. Ama dediğiniz gibi yoğun yapılaşmayla, biraz bu standartlardan vazgeçmeye başlamıştı ülkeler, fazla yapılaşma sonucu. Bunların ne kadar önemli, ne kadar kıymetli olduğunu bir anda yaşayarak gördük.” diye konuştu.

ODTÜ İktisat Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Erkan Erdil koronavirüsün sağlığını etkilemesinin yanı sıra ekonomik olarak ciddi sonuçlar doğuracağını belirterek; “2008 sonrası krizin etkilerini hızlandırıcı bir sonuç olacağını düşünüyorum bu sürecin. Geldiğimiz noktada 90’lı yıllardan itibaren küreselleşme hem ülkeler ara-

sı hem de ülke içinde ciddi gelir eşitsizlikleri yarattı. Bunun temel nedeni neydi; sermaye ve mallar serbest biçimde dolaşırken, üretimin en önemli faktörlerinden biri olan emek, maalesef aynı şekilde serbest hareket edemedi. Bu da bir şekilde ücretlere yansdı ve eşitsizlikleri de derinleştirdi.” dedi.

Ali Çınar, ABD'nin pandemi sürecine ilişkin bilgiler verdi. Pandemiden sonra küreselleşme mi yoksa daha fazla içine kapanık milliyetçilik mi sorularının Amerika Birleşik Devletlerinin gündeminde olduğunu söyleyen Çınar, ABD ve Çin arasındaki tartışmaların ekonomik anlamda herkesi etkileyeceğine dikkat çekti. Ekonomik, sosyal, kültürel birçok oranda artık koronavirüsten sonra farklı bir düzenin kurulacağını beklediğine işaret eden Çınar, “ Şu anda nasıl bir dijital ortamda beraber bu yayını yapıyorsak, dijital ortamın daha fazla olacağı, sosyal mesafenin bilhassa Amerika’da kültür haline geleceği bekleniyor. Yani insanların tüketim anlamında da daha farklı davranış biçimleri olacağı bekleniyor.” dedi.

COVID-19 SONRASİ TOPLU TAŞIMA TARTIŞILDI

Türkiye Belediyeler Birliği tarafından pandemi sonrası toplu taşımacılıkta yeni normal dönem, alınacak tedbirler, güvenli mesafe ve toplu taşıma maliyetleri gibi konuların görüşüldüğü COVID-19 Sonrası Toplu Taşıma Semineri 8 Mayıs'ta yapıldı.

Moderatörlüğünü Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Ulaşım Daire Başkanı Hasan Kömürçü'nün yaptığı etkinliğe; İstanbul Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreter Yardımcısı Orhan Demir, Kayseri Ulaşım AŞ Genel Müdürü Feyzullah Gündoğdu, Uluslararası Toplu Taşımacılar Birliği temsilcisi Kaan Yıldızgöz, ve Tüm Özel Halk Otobüsleri Birliği Başkanı Ercan Soydaş ile Türkiye Belediyeler Birliği Genel Sekreteri Birol Ekici katıldı.

Türkiye Belediyeler Birliği ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin açılış konuşmasında toplu taşımanın şehirlerin can damarı olduğunun altını çizerek; “Şehirleri insan vücudu gibi düşünürsek, vücuda nasıl can damarı, kan akışı gerekliyse şehirlerde de toplu taşımanın sağlıklı bir şekilde akması için sağlıklı bir toplu taşıma sistemi gerekiyor. Eğer başaramazsanız şehir ve hayat durur.” dedi. Küresel bir konuda ulusal bir mücadele verildiğini hatırlatan Şahin: “Özellikle Cumhurbaşkanımızın liderliğinde yapılan çalışmalar kuvvetli bir sağlık sistemi, gıda güvenliği, tedarik zincirindeki yapılan çalışmalar bu salgında ülkemizi diğer ülkelerden pozitif ayırttı. Bugün Avrupa ve Amerika'ya baktığımız zaman ölüm ve vaka sayılarında Türkiye'nin bu süreci çok daha iyi yönettiği dünya tarafından görüldü ve kabul edildi. Bundan sonra da kardeşlik ve dayanışma hukuku içinde ortak sorunları çözmemiz gerek.” dedi.

TBB'nin pandemi sürecinde belediyeleri destekleyen faaliyetlerine değinen Şahin, bütün partilerden belediye başkanlarından oluşan TBB Encümeni'nin görüş ve önerileri alarak bunları ilgili bakanlıklar ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a ilettiklerini ve çok hızlı bir şekilde sonuç alındığını belirtti. Şahin TBB'nin çalışmalarını da şu sözlerle anlattı: “İlk ve en önemli maddemiz olan belediyelerin borçlarının ertelenmesi ile ilgili olarak çok hızlı bir karar alarak belediyelerimize can suyu sağladık. Artık kontrollü sosyal hayatı yaşam şeklimiz haline dönüştürmemiz gerekiyor. Güçlü koordinasyon, iyi yönetim ve yerelle merkez arasında kuvvetli koordinasyon gerekiyor. Biz bu koordinasyonu en iyi yöneten ülke olduk.”

Toplantıdan çıkan sonuçların çıktıklarıyla bir yol haritası oluşturulacağını söyleyen Şahin, “Bu işler hem bilgi işlem altyapısı hem de yetişmiş insan gücü gerektiriyor. Sağlıklı şehirler artık sağlıklı toplu taşıma yapan şehirler anlamına gelecek. Bize düşen de bunun iyi yönetilmesini sağlamak.” şeklinde konuştu.

Hasan Kömürçü: “Güvenli mesafe tedbirlerinden dolayı toplu taşıma kapasitesi yüzde 20-25'lere kadar düştü.”

Gaziantep Ulaşım Daire Başkanı Hasan Kömürçü toplu taşımanın kentlerde yaşamsal öneme sahip olduğunu, buna bağlı olarak toplu taşıma durduğunda hayatın duracağını belirtti. Çalışmalarında sürdürülebilirlik, verimlilik ve güvenli mesafeyi korumaya önem verdiklerini söyleyen Kömürçü, “Halkımızın ihtiyaçlarını karşılamak için daha önce yaptığımız toplu taşıma hizmetlerini güvenli mesafe tedbirlerinden dolayı toplu taşıma kapasitesi yüzde 20-25'lere kadar düşmüş oldu. Salgın sonrası toplu taşıma nasıl olacak, nasıl tedbirler öngörülüyor, yeni normal dönemde toplu taşımaya nasıl adapte olacağız? Bunlar çok önemli konular” diye konuştu.

Fatma Şahin:
“Artık kontrollü sosyal hayatı yaşam şeklimiz haline dönüştürmemiz gerekiyor.”

Kaan Yıldızgöz: “Dünyada 4 milyar insanın karantinada olmasından dolayı toplu taşımada yolcu sayısı yüzde 90 azaldı.”

Kaan Yıldızgöz, dünyanın birçok ülkesinde pandeminin ikinci safhasına geçildiğini anlatan Yıldızgöz, “Dünyada 4 milyar insanın karantinada olmasından dolayı toplu taşımada yolcu sayısı yüzde 90 azaldı” diyerek temizlik ve sosyal mesafenin getirdiği ek maliyetler, çalışanlar arasında enfeksiyon ve kayıplar, kriz sonrasında alınacak önlemler gibi konularda yaşanan sorunlara değindi.

Orhan Demir: “Ulaşımda sürdürülebilirlik için ulaşım altyapısı ve personelin sağlığını sağlamamız gerek.”

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreter Yardımcısı Orhan Demir toplu taşıma sisteminin yeni normal dönemde nasıl olacağını tüm dünyada tartışıldığına ancak henüz bir cevap bulanamadığına değinerek pandemi sürecini ülkemizden önce yaşayan ülkelerdeki gelişmeleri incelediklerini kaydetti. Bu dönemde artık toplu taşımaya talebin azalarak bireysel araç kullanımının öne çıktığının altını çizen Demir, otomobil satışlarında artışlar görülüyor. Şoförlü araç yerine artık şoförsüz araç kiralamaları başladı. Ne yazık ki ulaşım maliyetlerinin artacağı bir gerçek. Ulaşımda sürdürülebilirlik için ulaşım altyapısı ve personelin sağlığını sağlamamız gerek.” Sürücü sıkıntısı yaşandığını işaret eden demir zirve saatlerin değişmesi, evden çalışmanın yaygınlaşması, temassız sistemler ve raylı sistemlerin geliştirilmesi gibi çözüm önerilerini paylaştı.

Doç. Dr. Birol Ekici: “Toplu taşıma bir kamu hizmetidir, kâr amacı güdülemez.”

Konuşmasında dayanışma vurgusu yapan TBB Genel Sekreteri Birol Ekici ise toplantıda hep birlikte dayanışma içinde geleceğe yönelik yeni bir modelin ortaya çıkarılması gerekliliğinden bahsederek toplu taşımadan asla vazgeçilmeyeceğini ancak toplu taşıma sistemlerinin buna uygun şekilde geliştirileceğini öngördüğünü ifade etti. Birol Ekici “Dünyada 2013 yılında başlayan süreçte birçok şehirde toplu taşıma ücretsiz hale geldi. Toplu taşıma bir kamu hizmetidir, kâr amacı güdülemez. Özel sektörün de taleplerini dinledik. Birlikte tar-

tışarak dayanışarak sorunları hep birlikte aşacağımızı düşünüyorum” şeklinde konuştu.

Gündoğdu: “Bireysel toplu taşıma sisteminde de değişikliklerin olacağı öngörülmüyor.”

Kayseri Ulaşım AŞ Genel Müdürü Feyzullah Gündoğdu büyük değişimlerin büyük olaylar sonrasında yaşandığını belirterek bireysel toplu taşıma sisteminde de değişikliklerin olacağını öngörüldüğünü söyledi. Gündoğdu, toplu taşımacılıkta erişilebilir geniş ağ, ucuz, bütünleşik, entegre olabilen, hızlı, yenilikçi, kaliteli, konforlu ve güvenlik gibi kriterlerin öne çıktığından bahsetti. Sistem olarak bu kriterlere ulaşılması gerektiğine vurgu yapan Gündoğdu, sistemin finans, güvenlik ve hizmet kalitesi gibi sorunlarına değindi.

Soydaş; “Toplu taşımada ÖTV’nin kaldırılması, tüm ülkede standart sağlanması gerekiyor.”

Tüm Özel Halk Otobüsleri Birliği Başkanı Ercan Soydaş; toplu taşıma için ayrı bir bütçe ayrılması gerektiğini işaret ederek belediyelerin toplu taşıma hizmetlerini yerine getirmede zorlandığını anlattı. Yeni düzende raylı sistem ihtiyacının artacağını düşündüğünü kaydeden Soydaş, yeni dönemde insanların özel araçlara yönelceğini ve bu nedenle trafik sorununun artacağını öngördüğünü aktardı. Soydaş ayrıca, toplu taşımada ÖTV’nin kaldırılması, tüm ülkede standart sağlanması gibi taleplerini ilettili.

TÜRKİYE VE KKTC BELEDİYELERİ PANDEMİYİ GÖRÜŞTÜ

Türkiye Belediyeler Birliği (TBB) tarafından düzenlenen “Kıbrıs Türk Belediyeler Birliği (KTBB) ile COVID-19 Uygulamaları Hakkında Deneyim Paylaşımı Toplantısı” 28 Nisan’da telekonferans yöntemiyle gerçekleştirildi.

Toplantıya TBB ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin, KTBB ve Güzelyurt Belediye Başkanı Mahmut Özçınar ile KTBB üyeleri olan Lefkoşa Belediye Başkanı Mehmet Harmancı, Girne Belediye Başkanı Nidal Güngördü ve Gazimağusa Belediye Başkanı İsmail Arter katıldı.

Başkan Fatma Şahin, TBB olarak tüm dünyadan belediye birlikleri ve belediye başkanlarıyla bir araya gelerek koronavirüs salgınına karşı nasıl koordine içerisinde olunacağına ilişkin olarak görüşmeyi amaçladıklarını belirtti. Kıbrıs belediyeleri ile başlayan toplantıların diğer ülkelerin belediye birlikleri ile sürdürüleceğini açıklayan Şahin, TBB’nin pandemi sürecinde bugüne kadar neler yaptığını katılımcılarla paylaşarak şunları söyledi: “Öncelikle kendi encümenimizi topladık. Bu zor zamanda neler yapabiliriz, mevcut durumu nasıl yönetiriz, sonrasında nasıl tedbirler alabiliriz? bunu konuştuk. Aldığımız kararları ilgili bakanlıklarımıza sunduk. Birçok maddeyle ilgili olumlu geri bildirimler aldık. Koronavirüsün etkileri ile ilgili yaptığımız çalıştayda bu konuda çalışan akademisyen ve uzmanları bir araya getirdik. Kadın belediye başkanlarımızı topladık ve görüşlerini aldık. Dünyada kurumsal altyapıları ve kapasiteleri çok güçlü olan belediye birlikleri var. Bu büyük soruna karşı kendi yaptıkları mücadeleleri dinlemek, birlikte nasıl koordine olabiliriz onu konuşmak istiyoruz. Bunu sizinle başlattık ve devam edeceğiz. Önerileri ve görüşleri alacağız. Çok sayıda kardeş belediyemiz var, birlikte neler yapılabilir bunları konuşacağız.” Şahin daha sonra Gaziantep’te uygulamaya koydukları çalışmalara ilişkin deneyimlerini aktardı.

KTBB ve Güzelyurt Belediye Başkanı Mahmut Özçınar, toplantıyı düzenlediği için TBB’ye teşekkür ederek, etkinliğin iki ülke arasında kardeşlik ve dostluğun güzel bir örneği olduğunun altını çizdi.

Mart ayında başlayan salgın sürecinin belediyelerde özellikle ekonomik olarak büyük sıkıntılar yarattığına dikkati çeken Özçınar; “Yerel yönetimlerimizin ve merkezi hükümetimizin çalışmaları devam ediyor. Bu zorlu mücadelede belediyeler olarak merkezi hükümetin yanımızda olmasını arzuladık. Belediyelerimiz kendi bütçe ve olanaklarıyla görevini devam ettiriyor. Belediyelerimizin öz gelirlerindeki düşüş nedeniyle oldukça sıkıntılı bir sürecin içinde bulunuyoruz.” dedi. Gelecek hafta sektörlerin yavaş yavaş açılması ve normale dönüş hamlesine gideceklerinin bilgisini veren Özçınar, “Bu süreci sağlık boyutunda büyük kayıplar yaşamadan atlattık. Ekonomik olarak hazırlıksız olduğumuz ise bir gerçek. Belediyelerin ayakta kalması için bu açılımları sağlayacak tedbirlere ihtiyaç var.

Yerel yönetimler olarak biz bunu başarısak bu süreci belli bir noktaya taşımış olacağız.” dedi. Türkiye’nin bu süreçte ülkelere yaptığı düzenli yardımları da hatırlatan Özçınar, bu desteğe Kıbrıs’taki belediyelerin de dahil edilmesinin faydalı olacağını sözlerine ekledi.

Gazimağusa Belediye Başkanı İsmail Arter, vaka sayısındaki azalmadan dolayı mutluluk duyduklarını belirterek kısa zamanda bu günlerin geride kalması ve sağlıklı günlere dönülmesini temenni etti. Arter, koronavirüs sonrasındaki sürece dikkati çekerek “Bir gerçek var koronavirüs olayı kendini daha sonraki süreçte hissettirecek. Eğitim, ekonomi ve tarımla ilgili çalışmalarımızda bu parametreleri göz önünde bulundurmamız lazım.” dedi.

Girne Belediye Başkanı Nidal Güngördü konuşmasında Kıbrıs belediyelerinin sosyal belediyecilik anlamında yürütülen çalışmalara rağmen henüz yolun başında olduklarını ifade etti. Koronavirüsün tüm dünya için bir milat olacağını söyleyen Güngördü, salgın sonrasında Türkiye ve dünya ekonomisinde küçülme olacağını düşündüğünü bildirdi. Güngördü ayrıca, KKTC’deki vergi sisteminin sorgulanması gerektiğine de vurgu yaptı.

TBB VE UCLG COVID-19’U KONUŞTU

Türkiye Belediyeler Birliği (TBB) ve Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler Teşkilatı (UCLG) arasında düzenlenen COVID-19 Uygulamaları Hakkında Deneyim Paylaşımı Toplantısı 29 Nisan 2020 tarihinde çevrim içi olarak düzenlendi.

Toplantıda, Türkiye Belediyeler Birliği ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin, UCLG Başkanı Mohamed Boudra ile UCLG Dünya Konseyi Üyesi ve Adana Büyükşehir Belediye Başkanı Zeydan Karalar pandemi sürecine ilişkin önemli değerlendirmelerde bulundu.

Dünyanın çok önemli bir dönemden geçtiğini hatırlatan Başkan Şahin, küresel boyutta çok büyük bir salgınla karşı karşıya kalındığını belirterek en büyük görevin yerel yönetimlere düştüğüne dikkati çekti. Toplantı çerçevesinde hem dünyadaki gelişmeleri değerlendirmeyi hem de ülkemizdeki tecrübeleri paylaşmayı amaçladıklarını söyleyen Şahin, “UCLG ile birlikte daha neler yapabiliriz, nasıl koordinasyonu daha iyi sağlayabiliriz hakkında konuşmayı arzu ettik” dedi. Krizlerin yönetilebilmesi için kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi gerektiğini ifade eden Şahin; “Hamdolsun ülkemizde yıllardır sağlık alanında çok başarılı çalışmalar yapıyordu. Bu, sosyal güvenlik sistemiyle birleşince de vatandaşın sağlık hizmetine uygun şartlarda ulaşma noktasında büyük bir dönüşüm yaşandı. Bugün bu çalışmaların sonuçlarını alıyoruz.” dedi. Ülkemizdeki bütün belediyelerin salgın sürecinde

çok yoğun çalıştığına vurgu yapan Şahin, “TBB olarak biz buna şahidiz. Bütün başkanlarımıza ve çalışanlarımıza teşekkür ediyoruz. Herkes evlerindeyken belediyelerimiz koronavirüs ile mücadele etmek için olağanüstü çalıştı.” dedi. Başkan Şahin bu süreçte insani ve çevresel kalkınmanın ekonomik kalkınmadan daha önemli olduğunu anlaşıldığının altını çizerek TB-B’nin UCLG ile iş birliğine hazır olduğu mesajını verdi.

UCLG Başkanı Mohamed Boudra, sürdürülebilir kalkınmanın öneminden bahsederek bu süreçte insani ve çevresel kalkınmanın ön plana geçtiğini bildirdi. UCLG’nin tüm uluslararası kurumlarca desteklenmesi gerektiğini söyleyen Boudra ayrıca, pandemi süreci sonrasında göç yönetimi, belediyelerin güçlendirilmesi ve sürdürülebilir kalkınma başlıklarında dünyada yoğun bir çalışma başlayacağını da sözlerine ekledi.

UCLG Dünya Konseyi Üyesi ve Adana Büyükşehir Belediye Başkanı Zeydan Karalar ise belediyelerin ne kadar önemli yapılar olduğunu bir kez daha anlaşıldığını belirterek, yerel yönetimlerin desteklenmesi ve güçlendirilmesi gerektiğini kaydetti. Karalar konuşmasını şu sözlerle sürdürdü:

“Bir krizde ne kadar hızlı aksiyon alırsak olası zararlar da o kadar hızlı asgariye iner. Hem hükümetimiz hem Bilim Kurulumuz hem de belediyelerimiz çok başarılı bir sınav verdiler diye düşünüyorum. Adana Büyükşehir Belediyesi olarak Sağlık Bakanımızı, Dünya Sağlık Örgütünü ve Bilim Kurulumuzu izledik, yapılması gerekenlerin tamamını onların yönlendirmesiyle yaptık. Bu da Adana’da vaka sayısı Türkiye ortalamasının altına kalmasını sağladı.”

TBB ve UCLG arasında düzenlenen COVID-19 Uygulamaları Hakkında Deneyim Paylaşımı Toplantısı sonucunda COVID-19 önlemleri konusunda Türkiye belediyeleri ve UCLG arasındaki iş birliğinin daha da güçlendirilmesi, istişarenin artırılması kararı alındı.

ŞAHİN TÜRKİYE’NİN COVID-19 ÇALIŞMALARIYLA İLGİLİ SORULARI YANITLADI

Türkiye Belediyeler Birliği (TBB) ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin, Türk-Amerikan Ulusal Yönlendirme Komitesi (Turkish American National Steering Committee) TASC TV canlı yayınında COVID-19 salgınında Türkiye’de yürütülen çalışmalar, göç yönetimi, sıfır atık ve belediyecilikle ilgili soruları yanıtladı.

Video konferans yöntemiyle 6 Mayıs 2020 tarihinde gerçekleştirilen ve Türk-Amerikan Ulusal Yönlendirme Komitesi Türk Dünyası Temsilcisi Muhammet Sami Görgülü tarafından yönetilen söyleşi, TBB sosyal medya hesaplarında da canlı olarak yayınlandı.

Türkiye’nin koronavirüs salgını sürecini başarıyla yönetmesini son yıllarda hayata geçirilen sağlıkta dönüşüm çalışmalarıyla ilişkilendiren Başkan Şahin, “Sayın Cumhurbaşkanımızın güçlü liderliğinde yapılan çalışmaların neticesinin sonuçlarını bugün hep birlikte görüyoruz. Ben üç dönem parlamentoda görev yaptım. Yola çıkarken ‘Hiçbir şey eskisi gibi olmayacak’, ‘İnsanı yaşat ki devlet yerasın’, ‘Eğitimde, adalette, emniyette, sağlıkta önce insan’ dedik. O gün ne söylediysek bugün de onu yaptık.” dedi.

“Herkes güvende değilse kimse güvende değildir.”

Şahin, Görgülü’nün belediyelerin pandemiyle nasıl mücadele ettiği sorusunu Türkiye’nin sağlık alanındaki dönüşümünü ve hükümet-belediyeler arasındaki başarılı koordinasyonu işaret ederek yanıtladı. Şahin konuşmasını şöyle sürdürdü: “Biz sağ-

lıkta dönüşümde yaptığımız çalışmaların dönüşlerini alıyoruz. Bu süreç bize, doğru bir şekilde insani kalkınmaya ne kadar önem verdiğimizizi söylüyor. Ekonomiyle birlikte çevresel ve insani kalkınmayı sağlayamazsak büyük sorunlar yaşanacağını mesajını veriyor. Herkes güvende değilse kimse güvende değildir. Sağlıkta dönüşüm elimizdeki en büyük gücümüz.”

Pandemi sürecinin başında Cumhurbaşkanımız önderliğinde çok hızlı bir şekilde Bilim Kurulu oluşturulduğundan bahseden Şahin, Cumhurbaşkanlığı sistemiyle çok hızlı kararlar alındığını, bu kararların en önemli uygulayıcısı olan belediyelerin ise sahada çalışmaya başladığını kaydetti. Konuşmasında sık sık Gaziantep’teki örneklerle yer veren Şahin, “Koordineli bir şekilde bunu yaptığınızda 500 bin mülteci olan 2 milyonluk Antep’te vakalara baktığımız

zaman çok düşük kaldığını görüyoruz. Bu başarının arkasında yerelle, merkez arasındaki koordinasyon var.” dedi.

“Yerel ile merkez koordine olduğu zaman büyük bir başarı hikayesi oluştu.”

Şahin, sosyal izolasyon, hijyen, sosyal mesafeyi içeren 14 kuralı halka başarıyla anlattıklarını ifade ederek Gaziantep’te salgınla mücadelede neler yapıldığını ayrıntılarıyla aktardı. “Sosyal devletin ne olduğunu, kimsesizlerin kimi olduğunu çok iyi gördük.” diyen Şahin, ABD’deki sağlık maliyetlerinin yüksekliğine dikkati çekerek “Bugün burada ücretsiz aldığımız hizmetlerin Amerika’daki karşılığı korkunç rakamlar. Daha önce bizde de durum böyleydi. Artık özel ve devlet hastanesi ayırımı kalmadan işçi-çiftçi, kadın-erkek demeden sosyal sağlık sistemi kuruldu. Yerel ile merkez koordine olduğu zaman büyük bir başarı hikayesi oluştu.” şeklinde konuştu.

“Temennimiz çifte bayram yaptırıp halkımızın yüzünü güldürmek.”

Başkan Şahin, Gaziantep’teki ekonomik faaliyetlerle ilgili soruyu ise şu sözlerle cevaplandırdı: “Antep olarak işçi memleketiyiz. Beş organize sanayimiz var. Bu, 200 bin aile demek. Hayatı durdurmadan işçilerimizin sağlığını koruyarak çalışmayı tamamlamamız gerekiyordu. Organize Sanayi Bölgelerini dezenfekte ettik, buralarda sosyal mesafe düzenlemeleri yaptık. Eldiven, maske, sabun, deterjan vs. içeren bir sağlık

kiti temin ettik ve dağıttık. Organize Sanayi Bölgelerinin girişlerinde düzenli olarak ateş ölçüyoruz. Çok sayıda ülkeye sağlık desteği verdik. Bunlar Gaziantep’te üretiliyor. Aynı zamanda gıda üssüyüz. Üretim ve hijyenin merkeziyiz. İşçi sağlığı çok çok önemli.” Gaziantep’te vaka sayılarına da değinen Şahin, “Yoğun bakım ve pozitif hastanın olmadığı bir dönemi yakalamayı bekliyoruz. Temennimiz çifte bayram yaptırıp, halkımızın yüzünü güldürmek.”

“Kardeşlik iyi günde, kötü günde bir ve beraber olmaktır.”

TBB’nin çalışmaları hakkında bilgi veren Şahin, salgının birçok ülkede sağlık ve sosyal alanda krizler doğurduğuna vurgu yaparak Türkiye’de ise sürecin sosyal devlet olgusuyla başarıyla yürütüldüğünü hatırlattı. TBB’nin ülkemizdeki bütün belediyelerin doğal üyesi olduğu, en eski çatı kuruluş olduğunu ifade eden Şahin, uluslararası eş kuruluşlarla yapılan tecrübe paylaşım toplantılarını anlattı. Yakın zamanda Brezilya Belediyeler Birliği ve Kıbrıs Türk Belediyeler Birliği ile toplantı yaptıklarını aktaran Şahin, “Brezilya yakinen takip ediyordu çalışmalarımızı. Sizin yaptığınız sistemi biz başaramadık. Güçlü liderlik sorunumuz var.” dediler. Şahin diğer faaliyetleri ise şöyle anlattı: “Birleşmiş Kentler ile Yerel Yönetimler (UCLG) ile bir araya geldik. Önümüzdeki hafta da Filistin ve Azerbaycan başta olmak üzere daha birçok kardeş ülkemizde görüşeceğiz. Yalnızca Gaziantep’in 28

kardeş şehri var. Kardeşlik iyi günde, kötü günde bir ve beraber olmaktır. Ulusal boyutta her partiden belediye başkanlarımızın yer aldığı encümenimizi topladık. Yaşanan sorunlarla ilgili çözüm önerilerini Sayın Cumhurbaşkanımıza ilettik. Borçlu belediyelerden bu süreçte borç kesintisi yapılmaması teklifimiz kabul gördü. Yerel boyutta da çok sayıda eğitim çalışmalarımız var. Uzaktan eğitimlerimiz devam ediyor. Öte yandan kadın belediye başkanlarımızı topladık, görüş ve önerilerini aldık. COVID-19 sonrasına yönelik bir çalıştay düzenledik ve bu çalışmaya akademisyenler ve rektörler katıldı. Bu çalıştaydan çıkan sonuçları da bir yol haritasına dönüştürmeyi planlıyoruz.”

“Zenginlik sahip olduğun altın veya petrol değil, ne kadar yetişmiş insan gücün olduğudur.”

Söyleşide kentlerin geleceğe yönelik akıllı şehir çalışmalarına da yer veren Şahin, salgınla birlikte akıllı şehir uygulamalarının ön plana çıktığını bildirerek, TBB’nin akıllı şehir çalışmalarını anlattı. “Halka hizmet hakka hizmettir” diyen Şahin, en büyük gücün yetişmiş insan gücü olduğunun altını çizerek, “Zenginlik sahip olduğun altın veya petrol değil, ne kadar yetişmiş insan gücün olduğudur. En büyük sermayemiz beşeri sermayemizdir.” dedi.

Şahin ayrıca, söyleşide sığınmacılara yönelik çalışmalar, sıfır atık çalışmaları, çevre projeleri gibi konular hakkında da değerlendirmelerde bulundu.

BREZİLYA'DAN TÜRKİYE'NİN COVID-19 İLE MÜCADELESİNE ÖVGÜ

Türkiye Belediyeler Birliği ve Brezilya Belediyeler Birliği arasında internet üzerinden 1 Mayıs'ta düzenlenen toplantıda belediyelerin koronavirüs önlemleri ve tecrübeleri paylaşıldı.

TBB ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin ile Encümen üyesi ve Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Alinur Aktaş, Brezilya Belediyeler Birliği Başkan Yardımcıları São José dos Campos Belediye Başkanı Felício Ramuth ve Teresina Belediye Başkanı Firmino Filho ile "COVID-19 Uygulamaları Hakkında Deneyim Paylaşımı Toplantısı"nda buluştu. Toplantıda sosyal mesafe uygulamalarında belediyelerin görevleri, hayatın normale dönmesi, ekonomik mücadelede belediyelerin uygulamaları, sosyal yardımlar ve pandemi sürecinde belediyelerin gelirleri gibi konular değerlendirildi.

TBB Başkanı Fatma Şahin: "Sağlıkta dönüşüm en büyük başarıımızdır."

Sürdürülebilir kalkınmada ekonomik kalkınmanın tek başına yeterli olmadığını, insani ve çevresel kalkınmanın ön plana çıktığını tüm dünyanın yaşayarak öğrendiğini belirten Şahin, konuşmasında şu sözlerle yer verdi: "Türkiye'de Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde 18 yıl önce millete hizmete başladığımızda 'insanı yaşat ki devlet yaşasın' dedik ve insanı merkeze alan bir felsefe ile millete hizmet yolculuğuna başladık. Sağlıkta dönüşüm en büyük başarıımızdır. Doğan her çocuğun sağlık sigortası ile doğduğu, herkesin sağlık sistemine ulaşabildiği bir sistemi inşa ettik. Küresel bir sorunla, ulusal bir mücadele veriyoruz. Wuhan'da salgın başlar başlamaz Sağlık Bakanlığı bünyesinde Bilim Kurulunu oluşturduk ve çıkan kararların en büyük uygulayıcısı belediyeler oldu. Kim kararları uyguladıysa o şehirler düşük risk grubunda kaldı. Erken teşhis ve

hükümetimizin aldığı tedbirlerle kendi grubumuzdaki ülkelerden çok daha pozitif bir ayrışma yaşadık."

Brezilya Belediyeler Birliği Başkan Yardımcısı Felício Ramuth: "Dünya çapında Türkiye'nin sağlık hizmetlerindeki başarısı biliniyor. Türkiye'nin deneyimlerinden kurumlar arası koordinasyonun ne kadar önemli olduğunu gördük."

Brezilya Belediyeler Birliği Başkan Yardımcısı Felício Ramuth, Türkiye'nin deneyimlerinden kurumlar arası koordinasyonun ne kadar önemli olduğunu gördüklerini ifade ederek Belediye Başkanı olduğu São José dos Campos şehri hakkında bilgiler verdi. Başkan Ramuth,

Brezilya'daki sağlık sistemi ve salgına dair vaka sayıları hakkında da ayrıntılar paylaştı. Dünya çapında Türkiye'nin sağlık hizmetlerindeki başarısının bilindiğine ve sağlıkta önemli bir konumda olduğuna dikkati çeken Ramuth, "Sizden bu konuda çok şey öğrendik. Sizler gibi geleceği de düşünüyoruz." dedi.

Brezilya Belediyeler Birliği Başkan Yardımcısı Firmino Filho: "Güçlü bir liderliğin ne kadar önemli olduğu konusunda Türkiye örnek bir ülke oldu."

Brezilya Belediyeler Birliği Başkan Yardımcısı Firmino Filho, son yıllarda teknolojiye büyük ilerlemeler görüldüğünü, bu ilerlemelerin ekonomik ve sosyolojik olarak olumlu yanlarının olduğu kadar çeşitli riskleri de beraberinde getirdiğini belirtti. Kriz sürecinde deneyimleri paylaşmanın çok önemli olduğunu ifade eden Filho, "Artık yeni bir dönemdeyiz. Ortak politikalar uygulamamız gerekiyor. Bu krizde ortak kurumların birlikte hareket etmesi çok önemli. Tabii her ülkede belediyeler farklı önlemler alıyor. Her ülkenin kendi yapısı var. Belediyeler krizle doğrudan karşı karşıya. En somut tedbirler esasında belediyeler tarafından alınıyor dolayısıyla ricamıza olumlu cevap verdiğiniz için çok mutluyum. Umarım sizin deneyimlerinle çok şey öğrenebilece-

ğiz." dedi. Brezilya'da merkezi hükümetle belediyeler arasında çeşitli anlaşmazlıklar yaşandığından bahseden Filho, hastalık ve salgınlarda bu anlaşmazlıkların olumsuz etkilerinin olduğuna işaret ederek "Güçlü bir liderliğin ve koordinasyonun ne kadar önemli olduğu konusunda Türkiye örnek bir ülke oldu." şeklinde konuştu.

TBB Encümen Üyesi ve Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Alinur Aktaş: "Bu süreç bize sağlık olmazsa hiçbir şeyin olmayacağını gösterdi."

Türkiye'deki yerel yönetim sistemi ve Bursa hakkında bilgiler aktararak konuşmasına başlayan Alinur Aktaş, Bursa Büyükşehir Belediyesi ve başkanlığını yürüttüğü Sağlık

Kentler Birliğinin uygulamalarını paylaştı. Salgınla mücadelede ülke konsantrasyonu ve kararlılığının çok önemli olduğunu kaydeden Aktaş, başta Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere ilgili bakanlıklar tarafından başarılı bir organizasyona imza atıldığının altını çizdi. Konuşmasında "Biz Bize Yeteriz" kampanyasına da değinen Aktaş, uygulamaların nasıl yürütüldüğüne ilişkin teknik bilgiler verdi. "Bu süreç bize sağlık olmazsa hiçbir şeyin olmayacağını gösterdi." diyen Aktaş, yapılan tüm projelerin sağlık çerçevesinde düzenlenmesi gerektiğine dikkati çekti.

Toplantı, pandemiyle ilgili soru-cevap ve deneyim paylaşımıyla sona erdi.

CEMR, TÜRKİYE BELEDİYELER BİRLİĞİ VE NORVEÇ YEREL VE BÖLGESEL YÖNETİMLER BİRLİĞİ COVID-19 TECRÜBELERİNİ PAYLAŞTI

Türkiye Belediyeler Birliği (TBB) ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin, Norveç Yerel ve Bölgesel Yönetimler Birliği Başkan Yardımcısı ve Avrupa Belediyeler ve Bölgeler Konseyi (CEMR) Eş Başkanı Gunn Marit Helgesen ve CEMR Genel Sekreteri Frederic Vallier ile 6 Mayıs'ta COVID-19 süreci ve sonrasında yerel yönetimlerin durumunu değerlendirdi.

Ekonomik Kalkınma Hedeflerinin insani kalkınma ve çevreyle bütüncül olmadığı zaman nasıl zorluklar yaşandığına tüm dünyanın şahit olduğunu aktaran Başkan Şahin, Türkiye örneğinde olduğu gibi güçlü bir liderlik ve güçlü bir koordinasyon ile hızlı kararlar almanın önemine değindi. Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından pandemi ilan edilir edilmez güçlü bir bilim kurulu oluşturulduğuna dikkati çeken Şahin, "Dünyadaki gelişmeler sıkı takip edildi. Bu küresel sorunla mücadele etmek için çok ciddi koordinasyon ihtiyacı doğdu. En büyük gücümüz 18 yıl önce Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliği ile geliştirilen sosyal devlet anlayışı ve sağlıkta dönüşüm çalışmamız oldu." dedi. Pandeminin halka çok başarılı anlatıldığının altını çizen Şahin, şehirlerin köşe bucak dezenfekte edildiğini belirtti. Toplu taşımada maske kullanımının ve sosyal mesafenin zorunlu hale getirildiğini söyleyen Şahin, sosyal hizmetlerin de Türkiye'nin en güçlü taraflarından biri olduğunu bildirdi. Şahin, pandemi sürecinde ekonomik boyutun da öne çıktığını kaydederek küçük ve orta ölçekli esnafa verilen maddi destekleri anlattı. Türk halkının dayanışma ruhu içerisinde "Biz Bize Yeteriz" kampanyasına destek olduğuna dikkati çeken Şa-

Fatma Şahin: "Hepimiz aynı gemideyiz. Dayanışma ve koordinasyon içinde olmamız gerekiyor."

hin, ülkemizdeki vaka ve vefat sayısının birçok ülkeden düşük olmasının nedenini sosyal devlet ve güçlü belediyecilik anlayışı olarak gösterdi.

Konuşmasında TBB bünyesinde yapılan çalışmalara da yer veren Şahin, "TBB olarak iyi örnekleri uzaktan eğitim sistemiyle büyük bir eğitim kampanyasına dönüştürdük. Üzerinde durduğumuz iki başlık olan "akıllı şehir" ve "sıfır atık" konularının ne kadar önemli olduğunu bir kez daha gördük." dedi. Pandemi sürecinde Avrupa'daki aksaklıkları hatırlatan Şahin, "AB'de yaşanan aksaklıkları hepimiz gördük. Artık herkes güvende olmadan hiç kimse güvende olmayacak. Hepimiz aynı gemideyiz. Dayanışma ve koordinasyon içinde olmamız gerekiyor." şeklinde konuştu.

Norveç Yerel ve Bölgesel Yönetimler Birliği Başkan Yardımcısı ve CEMR Eş Başkanı Helgesen, “Daha hızlı karar alınması için yerel yönetimler yasasında yapılan değişiklikle çeşitli yetkilerimizi merkezi hükümetle geçici olarak paylaştık. Hem sağlık hem de finans anlamında sorunlar yaşadık diğer ülkeler gibi. Norveç’te daha önce görülmedik bir şekilde işsizlik sorunu ortaya çıktı. Bunun maliyetinin karşılanması gerekiyor.” dedi.

Helgesen, CEMR ve Norveç’in yerel ve bölgesel düzeyde koronavirüs salgınıyla nasıl mücadele ettiğine ilişkin deneyimlerini paylaştı. CEMR tarafından COVID-19 salgınıyla ilgili üyelerine yapılan anketlere değinen Helgesen, sosyal hizmetler, istihdam, hareketlilik ve sağlık gibi konularda somut adımların paylaşılması istendiğini ifade etmiştir. CEMR olarak sık sık sanal toplantılarda üyelerle bir araya gelerek tecrübe ve bilgi paylaşımına imkan sağladıklarını bildirdi. Norveç’te bu süreçte neler yapıldığını anlatan Helgesen, diğer ülkeler gibi hem sağlık hem de finans anlamında sorunlar yaşandığını kaydederek; Norveç Yerel ve Bölgesel Yönetimler Birliği olarak sürece aktif olarak dahil olduklarını ve daha

hızlı kararlar alınabilmesi için yerel yönetimler yasasında yapılan değişikliklerle çeşitli yetkilerin merkezi hükümete geçici olarak devredildiğini söyledi.

Norveç Yerel ve Bölgesel Yönetimler Birliği Başkan Yardımcısı Helgesen “Hükümetle iyi bir diyalog içinde olmanın faydalarını gördük. Baktığımızda net bir yönetim ve liderlik sürüyor Türkiye’de. Norveç’te bizim sürdürdüğümüz sürece oldukça benzediğini görüyorum. Bizde de benzer bir liderlik var.” dedi.

Nisan ayı sonu itibariyle Norveç’te normalleşme sürecinin başladığını aktaran Helgesen, hükümetle istişare ederek çözüme yönelik önemli kararlar alındığına vurgu yaptı. Helgesen şöyle devam etti: “Yavaş yavaş toplum açılmaya başlıyor. Hükümetle konuştugumuz ciddi konular, ciddi destek paketleri çalışmalarımız var. Norveç’te daha önce görülmedik bir şekilde işsizlik sorunu ortaya çıktı. Bunun maliyetinin karşılanması gerekiyor. Hükümetle iyi bir diyalog içinde olmanın faydalarını gördük. Bu ciddi dayanışmayla bu durumdan olabildiğince kolay çıktık.”

CEMR’ın lobicilik faaliyetleri hakkında bilgiler veren Genel Sekreter

Frederic Vallier, dünyanın çeşitli zamanlarda krizler geçirdiğini belirterek Gaziantep’in mülteci sorununa dair ciddi görevler üstlendiğini hatırlattı. Yaşanan sağlık krizinde eskisinden daha güçlü ve dayanışma içinde olunması gerektiği mesajını veren Vallier, Avrupa’nın pandemi sürecinde yetersiz kalmasına dikkati çekerek, “Belediyeler çözümde ön safta yer alıyor. Ekonomik mücadelede herkes gözünü belediye başkanına çeviriyor. AB’nin sürdürülebilir kalkınmayı farklı bir bakışla ele alması gerekiyor. Avrupa’da maske ve koruyucu ekipman bulunamadı. Çünkü bu konuda Çin’e bel bağlamıştık. Bu konuların yeniden masaya yatırılması lazım. Bu süreç yeni bir kalkınma modelini beraberinde getirebilir.” dedi.

Toplantının sonunda Türkiye’de merkezi hükümet ve belediyelerin yaptıklarını özetleyen TBB Genel Sekreteri Birol Ekici, pandemi ilan edilmesiyle birlikte Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın talimatıyla belediyelerin borçlarının ertelenmesi, toplu taşıma, içme suyu, belediyelerin SGK ve vergi borcu gibi konularında ivedilikle kanuni altyapının hazırlanarak belediyeleri rahatlatacak mali destekler verildiğinden bahsetti.

TÜRKİYE VE FİLİSTİN BELEDİYELERİ COVID-19’U KONUŞTU

Türkiye Belediyeler Birliği ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin ile Filistin Yerel Yönetimler Birliği ve Ramallah Belediye Başkanı Musa Hadid 7 Mayıs’ta çevrim içi gerçekleştirilen toplantıda COVID-19 sürecini değerlendirdi.

TBB Genel Sekreteri Birol Ekici ve Filistin Belediyeler Birliği Direktörü Abdullah Anati’nin de katkı verdiği toplantıda pandemi süreci ve sonrasına ilişkin fikir alışverişinde bulunulurken; iki ülke yerel yönetimleri arasındaki iş birliği ve dayanışma çalışmalarına yer verildi.

Başkan Fatma Şahin: “2014 yılında, doğan her çocuğun sigortalı olduğu, herkesin sağlık hizmetlerine ücretsiz ulaşabildiği, hastanelerin ve sağlık personelinin güçlendirildiği bir sistemi oluşturmuştuk”

Konuşmasına Ramazan ayının bereketinin tüm dünyanın üzerine olması ve dünyaya şifa getirmesi temennisiyle başlayan Şahin, 2002 -2014 arasında parlamentoda görev alırken Türkiye ve Filistin Dostluk Grubu’nun genel sekreterliğini yürüttüğünü belirterek hem Ramallah hem de Gazze’ye yaptığı ziyaretlerde yapılması gerekenleri yerinde gördüğünü söyledi. “Filistin deyinince yüreğimizde başka bir sevgi ve muhabbet oluyor” diyen Şahin hem Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın hem de Türk halkının gönlünün Filistin ile olduğunu ifade etti. Dünyada ilk kez bir pandemi sebebiyle Kabe’nin kapatılmak zorunda kaldığını hatırlatan Şahin, “Bu musibetin rahmete dönüşmesini diliyoruz.” sözleriyle temennisini dile getirdi. Türkiye’nin pandemi sürecini diğer ülkelere göre daha az zararla atlattığına dikkati çeken Başkan Şahin, yapılan çalışmaları şöyle anlattı: “Cumhurbaşkanımızın liderliğinde ulusal bir mücadele yapıldı. Pandemi ilan edilmeden Bilim Kurulu oluşturularak çok hızlı kararlar alınmaya başlandı. Alınan kararların en önemli uygulayıcısı belediyeler oldu. En büyük gücümüz merkezi ve yerel yönetimler arasında başarılı koordinasyondur. Pandemi sürecindeki artılarımızdan birisi de sağlıkta dönüşümü tamamlamamızdır. 2014 yılında, doğan her çocuğun sigortalı olduğu, herkesin sağlık hizmetlerine ücretsiz ulaşabildiği, hastanelerin ve sağlık personelinin güçlendirildiği bir sistemi oluşturmuştuk. O yıllarda Barack Obama seçim beyannamesinde ‘Türkiye’nin sağlıkta dönüşümü gibi bir dönüşüm yapmak istiyorum’ dedi ama başaramadı. Bu çok önemli bir liderlikti. Sosyal hizmetlerimizin ne kadar güçlü olduğunu tüm dünya gördü. Tedarik zincirimiz de çok güçlüydü. 56 ülkeye sağlık malzemesi yardımı yolladık. ‘Veren el alan elden üstündür’ insani bakışı çok önemli. Dünya umarız bu krizden gereken dersi çıkaracaktır. Savaşların

bittiği ve bütün dünyanın huzur içinde olduğu bir dünyaya ulaşabiliriz.”

Şahin: “TBB olarak Cumhurbaşkanımızın talimatlarıyla Filistin’e imkan ve fırsatlarımız ölçüsünde destek vermeye hazırız.”

TBB’nin bu süreçteki faaliyetleri ve Filistin ile ortak çalışmalarına değinen başkan Şahin, bir çatı kuruluş olan TBB’nin kuvvetli eğitim altyapısını uzaktan eğitime dönüştürdüğünü aktararak ülkemizdeki belediyelere verilen eğitimlerin Filistin’deki belediyelere de ulaştırılabileceğini kaydetti. Şahin, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın talimatlarıyla pandemi sürecinde destek verilebileceğini söyleyerek “ülkemizdeki birçok belediyenin Filistin’deki belediyelerle kardeş şehir ilişkisi bulunuyor. Bu belediyeler üzerinden neler yapabileceğimizi ve belediyeleri nasıl kuvvetlendirebileceğimizi konuşabiliriz. Hem eğitim hem araç desteği hem de sosyal yardımlar konusunda bize düşen ne varsa imkan ve fırsatlarımız ölçüsünde destek vermeye hazırız” dedi.

Gaziantep Büyükşehir Belediyesinin pandemiyle mücadele çalışmalarına yer veren Şahin, “mahallemiz evimizdir” anlayışıyla şehrin her köşesinin

dezenfekte edildiğini, ücretsiz temizlik ve sağlık kitleri dağıtıldığını, ihtiyaç sahiplerine sosyal yardımlar yapıldığını ve başlatıkları “Kalbe Dokun Gönül Kazan” kampanyasını ise Cumhurbaşkanı önderliğinde başlatılan ve halktan büyük destek gören “Biz Bize Yeteriz” kampanyasıyla birleştirdiklerini anlattı.

Şahin ayrıca şu sözlerle de yerdi: “Pandemi süreci bize artık dünyanın bir noktası güvenli, bir noktası güvensiz ya da sağlıklı-sağlıksız diye bir ayırım olmadığını gösterdi. Cumhurbaşkanımız ‘dünya beşten büyüktür’ derken aslında bunu demek istedi. Umarız bu sözlerden tüm dünya gereken dersi çıkarır ve dünyayı cennete dönüştürürüz. Alınan derslerle artık yeniden yapılanmak gerek. Her şerde bir hayır vardır, her zorlukta bir kolaylık vardır. Kolaylıkları çoğaltabiliriz”.

Toplantıda Filistin belediyelerinin talebi üzerine eğitim, katı atık, araç desteği ve sosyal destek konusunda da her türlü desteğin ivedilikle sağlanacağı müjdesini veren Şahin, “TBB her zaman olduğu gibi Filistin halkının ve belediyelerinin yanındadır. Siz bizim gözbebeğimizsiniz. İyi günde kötü günde bir ve beraber olmak gerekiyor.” şeklinde konuştu.

Filistin Belediyeler Birliği Başkanı Musa Hadid: “Filistinde dünyadan farklı olarak iki pandemi yaşanıyor. COVID-19 yanında aynı zamanda işgalci gücün pandemisiyle de mücadele ediyoruz.”

Ramallah Belediye Başkanı Musa Hadid tüm dünyayı etkisi altına alan pandemi-den yerel yönetimlerin olumsuz etkilendiğini belirterek dünyanın bir parçası olarak izole olmanın mümkün olmadığına dikkati çekti. Filistin belediyelerinin bu süreçte yaptıklarını ve İsrail’in baskılarıyla nasıl mücadele ettiklerini anlatan Hadid, “Üzerimize düşen yükümlülükleri en iyi şekilde yerine getiriyoruz. Krizleri aşabilmemiz için mutlaka uzun vadeli planları yapmamız lazım. Filistin’de dünyadan farklı olarak iki pandemi yaşanıyor. COVID-19’un yanında aynı zamanda işgalci gücün pandemisiyle de mücadele ediyoruz. Bu işgalci güç, yerel ve ulusal anlamda halkımızın üzerine gelmekte. Filistin halkı olarak diğer planları yerle bir ederek ayakta duracağız.” dedi. Belediyeler olarak resmi kurumlarla eşgü-

dümlü çalıştıklarını ve işgal altında bulunan şehir ve bölgelerdeki işçilerini getirmek için çaba sarfettiklerini paylaşan Hadid, hayatın yavaş yavaş normale dönmeye başladığını da sözlerine ekledi. Gelecekte daha ağır pandemi sorunlarının yaşanacağını öngören Hadid, bu konuda da hazırlıklı olunması gerektiğine vurgu yaptı.

Başkan Hadid: “TBB ile iş birliği içinde kalmamız çok önemli.”

Türkiye’nin Filistin davasında her zaman kendilerine destek olduğunu ve bu süreçte de sağlık ekipmanları gönderdiğini bildiren Hadid, “Pandemi sonrası başka bir dönem başlayacak. Hazırlıklı olmamız gerek. Kardeşlik ilkeleri şehirler arasında çok önemli. TBB ile iş birliği içinde kalmamız çok önemli. Yaşamakta olduğumuz bu ikinci pandemi olan İsrail’in despot yönetimlerine karşı mutlaka ortak duruş göstermemiz gerekiyor. Türk halkına yakın ilgisi için teşekkür ediyoruz.” ifadelerine yer verdi.

Filistin Belediyeler Birliği Direktörü Abdullah Anati: “Biz yardım istediğimiz zaman asla sırt dönmediniz. Her zaman bizi güler yüzle karşıladınız, kardeş olarak yanımızda durdunuz.”

Filistin’deki durumu özetleyen Filistin Belediyeler Birliği Direktörü Abdullah Anati ise pandeminin olumsuz etkilerini silmek için hükümetle birlikte iş birliği içinde çalışarak imkânı olmayan belediyelere destek verdiklerini söyledi. Türkiye’yi ikinci bir vatan olarak gördüklerini belirten Anati, “Aramızdaki ilişkiler çok güçlü. Diğer iş birliği alanlarının da gelişmesini temenni ediyoruz. Biz yardım istediğimiz zaman asla sırt dönmediniz her zaman bizi güler yüzle karşıladınız, kardeş olarak yanımızda durdunuz.” dedi. Öte yandan Anati TBB ile sürekli iş birliği içinde olduklarını da belirtti.

TBB’den Filistin’e Araç Desteği

Toplantıda söz alan TBB Genel Sekreteri Birol Ekici ise kendilerine TBB’nin Filistin’e hediye edeceği araçların TİKA aracılığı ile Filistin’e ulaştırılacağını açıkladı. Ekici ayrıca hayat normale dönünce iki ülke kardeş belediyelerini bir araya getirerek tecrübe ve bilgi paylaşımına olanak sağlayacak toplantıları yapmayı planladıklarını paylaştı.

TBB SIFIR ATIK DANIŞMA KURULU TOPLANDI

Türkiye Belediyeler Birliği Sıfır Atık Danışma Kurulu Toplantısı TBB ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin'in katılımıyla 13 Mayıs'ta yapıldı.

Video konferans yöntemiyle gerçekleştirilen toplantının açılışında konuşan Başkan Şahin, Türkiye'nin pandemi sürecinde diğer ülkelerden pozitif ayrışmasının nedenlerini sıraladı. Ekonomik kalkınmanın, insani ve çevresel kalkınmayla bütünleşik olarak ele alınmazsa gelecekte çok daha büyük sorunlarla karşı karşıya kalınacağına dikkati çeken Şahin, "Pandemi sürecinin yönetiminde Türkiye'nin başarılı olmasının sebebi Sayın Cumhurbaşkanımızın güçlü liderliğinde yönetilen, çok güçlü bir altyapıya sahip olan sağlık ve sosyal güvenlik sistemimiz ve yerelden genele başarılı koordinasyondur. Türkiye'deki 'insani yaşat ki devlet yaşasın' anlayışıyla hayata geçirilen sağlık altyapısı bizi diğerlerinden pozitif olarak ayırttırdı. Dünya Sağlık Örgütü verilerine göre Türkiye'de 100 bin kişiye 45 yoğun bakım ünitesi düşerken, bu rakam Japonya'da 7, İngiltere'de ise 6'dır. Sosyal devletin ne anlama geldiğini bu salgınla gördük." dedi.

Geçen hafta TBB ve Brezilya Belediyeler Birliği arasında yapılan COVID-19 tecrübe paylaşımı toplantısını hatırlatan Şahin "Brezilya 'biz bunu başaramadık' dedi. Biz tüm genelgeleri yerelde çok hızlı uyguladık. Bu işin en önemli kısmı uygulamalardı. Uygulamada belediyelerimize önemli görevler düştü. Bütün belediyelerimiz sosyal yardımdan dezenfektasyona

kadar acil eylem planında yapılması gerekenleri hızlı bir şekilde yaptı." diyerek Türkiye'nin pandemi sürecindeki başarısına belediyelerin büyük katkı verdiğinin altını çizdi. Gaziantep'te yapılan çalışmalara da değinen Şahin, maske üretimi, şehir giriş çıkışlarındaki ateş ölçme uygulamalarının yanı sıra pozitif, şüpheli ve temaslı hastalar için takip sistemi kurulduğunu ve bu kişilerin evde kalmasını sağlayan cihazın tüm hastalara dağıtıldığını da sözlerine ekledi.

Şahin, yeni normal olarak adlandırılan döneme ilişkin olarak da değerlendirmelerde bulunarak, maskesiz dışarı çıkmamanın ve sosyal mesafeyi korumanın önemine vurgu yaptı. Yeşil ekonomi, çevre dostu şehirler, dirençli ve güvenli şehirler başlıklarına işaret etti. Şahin, güvenli şehir olmak için önce sağlıklı şehir olmak gerektiğini ifade ederek, çevre projeleri ve sıfır atık konusunun artık daha önemli hale geleceğinin altını çizdi.

Toplantı TBB Sıfır Atık Danışma Kurulu üyelerince pandemi süreci ve sıfır atık çalışmalarında yapılan çalışmaların ele alınmasıyla tamamlandı.

TBB VE UCLG-MEWA PANDEMİYİ GÖRÜŞTÜ

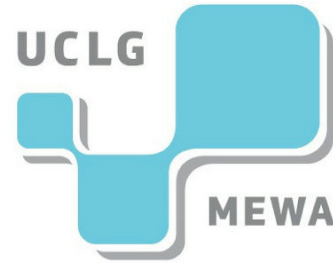
Türkiye Belediyeler Birliği ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin, Birleşmiş Kentler ve Yerel yönetimler Orta Doğu ve Batı Asya Bölge Teşkilatı (UCLG-MEWA) Başkanı Muhammed Sadieh ve Genel Sekreteri Mehmet Duman ile görüştüğü toplantıda COVID-19 sürecinde yerel yönetimlerin rolünü tartıştı.

15 Mayıs'ta gerçekleşen toplantıda UCLG-MEWA Başkanı Sadieh, dünyanın salgına hazırlıksız yakalandığına dikkati çekerek bundan sonraki süreçte olağanüstü durumlara karşı tedbirli olunması gerektiğini belirtti. Fatma Şahin'in gerek TBB gerekse Gaziantep Büyükşehir Belediyesi çatısı altında sığınmacı sorunlarının çözümünde özverili çalışmalar yaptığını hatırlatan Sadieh, bugüne kadar kendisiyle dayanışma içerisinde çalışmaktan memnuniyet duyduğunu aktardı. UCLG-MEWA'nın bölgedeki faaliyetlerine yer veren Sadieh, İran, Ürdün, Lübnan ve diğer bölge ülkelerinin pandemi sürecindeki durumuyla ilgili gelişmeleri paylaştı.

Fatma Şahin geçmiş dönemde UCLG-MEWA başkanlığı yaptığını hatırlatarak bölgenin ne kadar zorlu olduğunu çok iyi bildiğini ifade etti. Küresel bir sorunla ulusal bir mücadele verirken Türkiye'nin en büyük gücünün güçlü liderlik olduğuna vurgu yapan Şahin,

"Liderimize müteşekkirimiz, halkımızla onur duyuyoruz" dedi. Sağlık ve sosyal güvenlik altyapısı ve güçlü koordinasyon sisteminin Türkiye'nin salgın sürecinde diğer ülkelerden daha başarılı olmasını sağladığını kaydeden Şahin, Türkiye'nin 80 ülkeye insani yardım götürdüğünün altını çizdi. "Sosyal devlet olarak 'veren el alan elden üstündür' ve 'komşusu açken tok yatan bizden değildir' düşüncesini muhafaza ettik" diyen Şahin, konuşmasında Gaziantep'teki maske üretimi, ateş ölçme uygulamaları, hasta takip sistemi gibi çalışmalara değindi.

Toplantıya katılan TBB Genel Sekreteri Birol Ekici belediyelerin gelir kayıpları, belediyelerin vergi ve SGK borçlarının ertelenmesi gibi konularda TBB'nin çalışmaları hakkında teknik bilgiler verirken, UCLG-MEWA Genel Sekreteri Mehmet Duman UCLG-MEWA üyesi ülkelerdeki vaka sayılarına ve yapılan çalışmalara değindi.

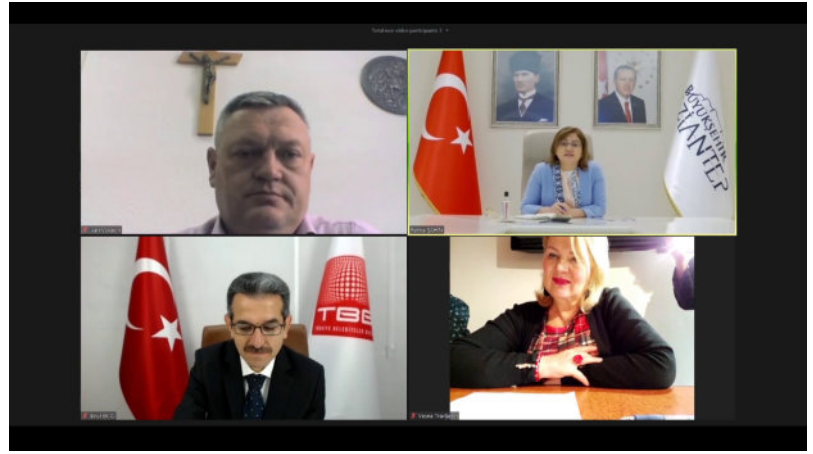

TÜRKİYE VE BOSNA-HERSEK PANDEMİ SÜRECİNİ GÖRÜŞTÜ

Türkiye Belediyeler Birliği ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin ile Bosna Hersek Belediyeler Birliği Başkanı Ivan Vukadin ve Direktör Vesna Travljanin 20 Mayıs'ta video konferans yöntemiyle yapılan toplantıda COVID-19 sürecini değerlendirdi.

Tüm dünyanın zorlu bir süreçten geçtiğini belirten Başkan Şahin, Türkiye olarak küresel bir sorunla ulusal bir mücadele verdiklerini ifade etti. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde pandeminin başarıyla yönetildiğine vurgu yapan Şahin, "Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliği, yaşanacak sorunları önceden görmek ve önlemleri almak noktasında çok önemliydi." dedi. Başkan Şahin, pandemi ilan edildiğinde Türkiye'de sağlık kurulu oluşturularak yapılması ve yapılmaması gerekenlerin hızla görüşüldüğünü aktararak alınan önlemler neticesinde diğer ülkelere kıyasla Türkiye'nin süreçten en az zararlı çıktığının altını çizdi. Türkiye'de son 18 yıldır Cumhurbaşkanı Erdoğan önderliğinde büyük bir sağlık birleşik oluşturulduğuna dikkati çeken Şahin, sağlığa yapılan yatırımlar, yerel ile merkez arasındaki güçlü koordinasyon ve güçlü liderliğin sağlanmasıyla başarılı olunduğunu söyledi. Şahin, konuşmasında sık sık dayanışma vurgusu yaparak; "Hem ülke geneli olarak hem de şehirler kendi içinde valilikler, sivil toplum örgütleri, belediyeler ve halk olarak güven esaslı bir koordinasyon içindeydi. Türkiye'de güçlü bir dayanışma ve güven altyapısı oluşturuldu. Bu bize ülkemizi en az zararlı çıkarma fırsatı verdi." şeklinde konuştu. Başkan Şahin TBB'nin çalışmaları, akıllı şehir ve sıfır atık konularına da değindi.

Bosna Hersek'in pandemi tecrübelerini paylaşan Bosna Hersek Belediyeler Birliği Başkanı Ivan Vukadin, ülkesinin

bu salgından çok fazla etkilenmediğini belirterek nüfusun fazla olmasının bunda önemli bir etken olduğunu hatırlattı. Pandemiye hazırlıksız yakalandıklarını ifade eden Vukadin, "Bu pandemiye hazırlıksız yakalandık. Maddi olarak kısıtlı olanaklarımız var. Koronavirüs ülkemizde ciddi bir hasar oluşturmadı. Belediyelerimiz ciddi sorunlar yaşamadı. Ancak bu sürecin ekonomimizi olumsuz etkilemesinden endişe duyuyoruz." dedi. Vukadin ayrıca, Bosna Hersek'e desteklerinden dolayı Türkiye'ye teşekkür ederek iki ülke arasındaki iş birliğinden memnuniyet duyduğunu kaydetti. Türkiye'nin pandemi sürecindeki başarısını tebrik eden Vukadin, ülkesinin yaşanan krizde Türkiye kadar hızlı hareket edemediğini aktararak "Kesintiler, vergi borcu ve fatura erteleme, maddi yardımlar gibi önlemlerinizi çok başarılıydı, tebrik ederim. Biz geç kaldık çünkü bizde farklı bir karar mekanizması var. Türkiye'ye göre ağır işliyor." dedi.

Toplantı sonunda TBB Genel Sekreteri Birol Ekici de söz alarak TB-B'nin bu süreçte çalışmalarından ve dünyadaki çeşitli gelişmelerden bahsetti. Bosna-Hersek Belediyeler Birliği Direktörü Vesna Travljanin Vesna ise Birlik olarak sürecin yarattığı sorunları hafifletmeye yönelik yapılan çalışmaları paylaşırken iş birliğinin önemine dikkati çekti.

TÜRKİYE VE AZERBAYCAN BELEDİYELERİ COVID-19 SÜRECİNİ DEĞERLENDİRDİ

Türkiye Belediyeler Birliği, COVID-19 sürecini değerlendirmek ve tecrübe paylaşımı yapmak üzere Azerbaycan Şehir Belediyeleri Birliği ile 15 Mayıs'ta çevrim içi olarak toplantı düzenledi.

Azerbaycan ile yapılan ortak çalışmalara değinerek ülkemizin pandemi sürecine ilişkin bilgiler aktaran TBB ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin, Dünya Sağlık Örgütü'nün Türkiye'yi pandemi sürecini en başarılı yöneten ülkeler grubuna aldığını belirterek bu başarının Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın güçlü liderliği, güçlü sağlık altyapısı ve yerel ile merkez arasındaki güçlü koordinasyon vasıtasıyla sağlandığına vurgu yaptı. Kardeş şehirler projelerinin etkin bir şekilde devam ettiğini ifade eden Şahin, "Kardeş şehirlerimizi çoğalttık. Çünkü dünyanın kardeşliğe ihtiyacı var. Dünyanın iki ülke arasında dayanışmaya, kardeşliğe ve muhabbet ihtiyacı var. Bütün dünya bizim birbirimize baktığımız gibi baksa ne insanlar acı çekecek ne de çocuklar ölecek. İyi günde ve kötü günde, hastalıkta ve sağlıkta kader birliği yapmak çok önemli." dedi. Şahin konuşmasında Türkiye'nin sağlıkta dönüşümünü ve Gaziantep'teki uygulamaları da paylaştı.

Azerbaycan Şehir Belediyeleri Birliği ve Nerimanov Belediye Başkanı Tamraz Tağıyev ülkesindeki deneyim ve uygulamalarını özetleyerek, iki ülke arasındaki kardeşlik ve dayanışmaya vurgu yaptı. Türkiye'ye destekleri için teşekkür eden Tağıyev, kısa zamanda salgının son bulması temennisinde bulundu.

Azerbaycan Şehir Belediyeleri Birliği Genel Sekreteri Tofik Hasanov, Sebail Belediye Başkanı Hacı Aliyev ve Hırdalan Belediye Başkanı Orhan Musayev'in de katıldığı toplantıda iki ülke belediyelerinin hayata geçirdikleri uygulamalar paylaşıldı.

Toplantı çerçevesinde TBB Genel Sekreteri Birol Ekici de pandemi sürecinde TBB'de tarafından yapılan çalışmalar hakkında ayrıntılı bilgi verdi.

TÜRKİYE VE MAKEDONYA COVID-19 SÜRECİNİ GÖRÜŞTÜ

Türkiye Belediyeler Birliği ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin ile Makedonya Sağlık Eski Bakanı ve Gostivar Belediye Başkanı Dr. Arben Taravari, COVID-19 dönemini 15 Mayıs'ta video konferans yoluyla yapılan toplantıda değerlendirdi.

İki ülke arasında birlik ve beraberlik mesajı veren Şahin, küresel sorunla ulusal bir mücadele verildiğini hatırlatarak Dünya Sağlık Örgütü'nün pandemi ilan etmesiyle ülkemizde alınan tedbir ve uygulamalardan bahsetti. Türkiye'nin en büyük gücünü Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın güçlü liderliği olarak ifade eden Şahin, "Eğitimde, sağlıkta, emniyette, adalette önce insan' diyen bir sistem geliştirdik. Hastanelerin personel, altyapı, fiziki destek kapasitesinin artırılması ve beşeri sermayenin güçlü bir şekilde sisteme dahil edilmesi bu süreçte Türkiye'yi pozitif ayırtırdı. İyi ki o çalışmaları yapmışız. Hem vaka hem vefat hem de yoğun bakım sayısı bakımından dünyanın en iyilerinden biriyiz. Krizler kendinizi

test etmek için bir fırsat ve öğreten bir mekteptir." dedi. TBB'nin bu süreçte belediyeler için yaptığı çalışmaları anlatan Şahin, pandemiden sonra "güçlü devlet" kavramının yeniden tanımlanacağını belirterek Türkiye'nin bu tanımlamaya en hazır olan ülke olduğunu kaydetti.

Gostivar'da pandemiyle ilgili bir danışma merkezi kurulduğunu belirten Taravari, vatandaşların bugüne kadar görülmemiş bir düşmanla karşılaştığı için büyük bir korku ve panik yaşadığını anlatarak bu durumla mücadele edebilmek için ilk adım olarak salgın konusunda halkı bilgilendirdiklerini ifade etti. Gostivar Belediyesinin Makedonya'daki merkezi hükümetten yeterli desteği alamadığını söyleyen Taravari, salgınla kendi imkanlarıyla mücadele

ettiklerini açıkladı. Taravari şöyle devam etti: "Buna rağmen daha ilk günden başlayarak sokakları, caddeleri, ortak yaşam alanlarını dezenfekte etmeye başladık. Virüsle mücadele merkezi olarak haftada bir gün televizyon vasıtasıyla gelişmeler ve tedbirler hakkında bilgilendirmeler yaptık. Ayrıca ben doktor olarak her cumartesi canlı yayında halkın sorularını cevapladım. Bu uygulama halkın korku ve tereddütlerini hafifletici bir yöntem olarak karşılık buldu."

Sosyal yardımlar ve 65 yaş ve üstü vatandaşlar için verilen hizmetlere de değinen Taravari, yapılan çalışmalarla 2 buçuk ayda sadece 19 kişinin virüsten etkilendiğini, 27 gündür ise hiçbir yeni vakanın görülmediğini bildirdi.

TÜRKİYE-ALMANYA KARDEŞ ŞEHİRLER KONFERANSI YUVARLAK MASA TOPLANTISI

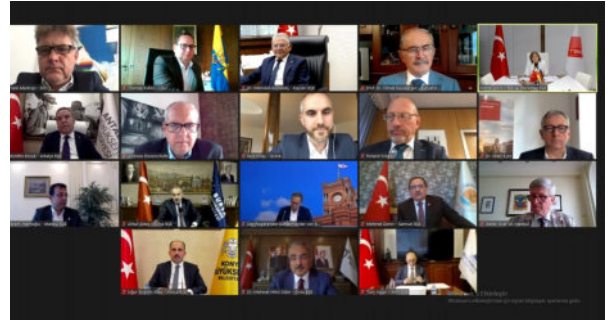
Türkiye ve Almanya yerel yönetimleri arasındaki iş birliğini artırmak amacıyla Türkiye Belediyeler Birliği (TBB) ve Almanya Şehirler Birliği (DST) öncülüğünde, çevrim içi olarak düzenlenen Türkiye-Almanya Kardeş Şehirler Konferansı'nın son günü olan 18 Haziran'da "Büyükşehir Belediye Başkanları Yuvarlak Masa Toplantısı" yapıldı.

"Katılımcı Kardeş Şehir İlişkilerinde Gençlere Yönelik Değişim Projeleri", "Dijital Kentler", "Sürdürülebilir Kentsel Gelişim" ve "COVID-19 Krizi Bağlamında Dezavantajlı Gruplara ve Mültecilere Yönelik Belediyelerin Koruma İşlevleri" konularında gerçekleştirilen Çalıştaylar dizisinin sonuç raporlarının belediye başkanları ile paylaşıldığı Yuvarlak Masa Toplantısına Türkiye'den ve Almanya'dan belediye başkanları katıldı. Toplantıda Türk heyetinin başkanlığını Fatma Şahin, Alman heyetinin başkanlığını Belit Onay yaptı.

İki ülke arasındaki kardeş şehir iş birliklerini ve tecrübe paylaşımını desteklemek amacıyla normalde İstanbul'da gerçekleştirilmesi planlanan bu Konferansın yaşanan pandemi sebebiyle çevrim içi olarak düzenlendiğini ifade eden Türkiye Belediyeler Birliği ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin, dünyanın yüzyıl sonra yeniden önemli bir küresel sorunla karşı karşıya olduğunu dile getirerek, pandemi sürecinde Türkiye'nin izlediği yol haritası hakkında katılımcılara bilgi verdi.

"Kalkınma yerelde başlar, demokrasi yerelde başlar" anlayışıyla güçlü iş birlikleri kurmak için söz konusu Konferansı düzenlediklerini söyleyen Şahin, pandemi sonrası paradigma değişimi yaşanacak dünyamızda iklim değişikliği, küresel ısınma, gıda güvenliği, sağlıklı kentler, tedarik zinciri ve çevre konularının daha da önemli hale geldiğini anlattı. Almanya yerel yönetimleriyle bu başlıklara uygun şekilde çalışmayı ve dünyaya örnek projeler üretmeyi amaçladıklarını belirten Şahin, Konferansın ana başlıklarından birisi olan gençlik değişimi projelerine de bu süreçte daha fazla önem vereceklerini belirtti.

Dışişleri Bakan Yardımcısı Yavuz Selim Kıran, kardeş şehir ilişkilerinin Almanya ve Türkiye arasındaki dostluk ve iş birliğinin yerel düzeyde de kök salmasına yardımcı olduğunun altını çizerek, toplumların yakınlaşmasına aracılık eden ve siyasi, sosyal, kültürel ve ekonomik açıdan değer yaratan kardeş şehir ilişkilerinin derinleştirilmesinin ve çeşitlendirilmesinin Bakanlıkları tarafından desteklendiğini ifade etti. Federal Almanya Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığından Devlet Bakanı Michelle Müntefering, Türkiye'den Almanya'ya gelen çok sayıda insanın öykülerinin artık

kendi öyküleri olduğunu ifade ederek, Türkiye ile Almanya arasında halihazırda köklü bir ilişki ağının bulunduğunu hatırlattı. Yerelde kurulan ikili ilişkilerin iki ülkenin ulusal ilişkilerine de büyük katkı sağladığını belirten Müntefering, Türkiye ve Almanya arasındaki kardeş şehir protokollerine de bu manada önem verdiklerinin altını çizdi.

Yuvarlak Masa Toplantısına Türkiye'den büyükşehir belediye başkanları Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı Muhittin Böcek, Balıkesir Büyükşehir Belediye Başkanı Yücel Yılmaz, Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Alınur Aktaş, Eskişehir Büyükşehir Belediye Başkanı Prof. Dr. Yılmaz Büyükerşen, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu, İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer, Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Memduh Büyükkılıç, Konya Büyükşehir Belediye Başkanı Uğur İbrahim Altay, Ordu Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Mehmet Hilmi Güler, Samsun Büyükşehir Belediye Başkanı Mustafa Demir'in yanı sıra Almanya'dan Bergkamen, Berlin, Bremen, Castrop-Rauxel, Essen, Karlsruhe, Mannheim belediye başkanları ve Hannover'in Türk kökenli belediye başkanı Belit Onay'da katıldı. Toplantıya katılan tüm belediye başkanları kardeş şehir ilişkileri, yerel yönetimlerin ekonomi, sosyal ve kültürel yaşama olan katkıları ve üstlendiği roller, yeni dünya düzenine uyum ve göç sebebiyle kaynaşan kültürlerin etkileşimi konularında görüş ve düşüncelerini dile getirdi.

COVID-19 SALGINI VE TÜRKİYE BELEDİYELER BİRLİĞİ ÇALIŞMALARI

Belediyelerimizin çalışmaları COVID-19 salgınıyla mücadelenin önemli bir parçası olup, halkımızın sağlığını ve hayat kalitesini de doğrudan etkilemektedir. Salgının ülkemizde kontrol altına alınması ile ekonomik ve sosyal etkilerinin en aza indirilmesi sürecinde belediyelerimiz ve Türkiye Belediyeler Birliği (TBB) yoğun çalışmalar yürütmüştür.

Salgının ortaya çıkmasını müteakip 23 Mart 2020 tarihinde telekonferansla toplanan Türkiye Belediyeler Birliği Encümeni,

1. Belediyelerimizin borçları nedeniyle merkezi idare genel bütçe vergi gelirleri paylarından yapılan kesintilerin Nisan ve Mayıs aylarında yüzde sıfır olması,
2. Belediyelerin içme suyu hizmetlerinin kesintisiz yürütülmesi için birikmiş elektrik borçlarının yapılandırılması,
3. Belediyelerin geçmişe dönük borçlarından dolayı haciz ve icra takiplerine maruz kalmaması için düzenleme yapılması,
4. Belediyelerin ve su kanal idarelerinin İller Bankasından çekmiş oldukları kredi (teminatlı krediler dâhil) borçlarının kredi ve faiz ödemelerinin 2020 yılı sonuna kadar ertelenmesi,
5. Belediyelere, İLBANK ve kamu bankalarından faizsiz veya düşük faizli kredi verilmesi,
6. Belediyelerin toplu taşıma araçlarında kullanılan akaryakıttaki ÖTV ve KDV oranının %1'e indirilmesi, bu araçlarla taşınan yolcu başına da destek verilmesi,
7. Belediyelerce işletilen raylı sistemlerde kullanılan elektrik için düşük tarife uygulanması,
8. Belediye personelinin bir kısmı izne ayrıldığından dolayı kısa çalışma ödeneğinden belediyeler, bağlı kuruluşları ve belediye şirketlerinin de faydalandırılması için Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının (İŞKUR) tedbir alması,
9. Nisan ve Mayıs aylarında yapılacak olan belediye meclis toplantılarının yapılıp yapılmaması kararının belediye başkanının takdirine bırakılması hususunda oy birliğiyle tavsiye kararları alınmıştır.

Türkiye Belediyeler Birliği 1389 belediyenin üyesi olduğu ülke düzeyinde kurulan tek belediye birliğidir. Belediyelerin menfaatlerinin korunması açısından merkezi idare ile yakın iş birliği içinde çalışmaktadır. Bu çerçevede Cumhurbaşkanlığı ve tüm bakanlıklarla doğrudan temas kurmakta ve belediyelerin taleplerini gecikmeksizin aktarmaktadır. Türkiye Belediyeler Birliği Encümen kararı da ilgili bakanlıklara iletilmiştir.

Türkiye Belediyeler Birliği Encümen toplantısının yapıldığı günün akşamı Hazine ve Maliye Bakanından borçların erteleneceğine ilişkin açıklama gelmiştir. İçişleri Bakanlığı tarafından meclis toplantılarının ertelendiğine ilişkin genelge yayımlanmış (26 Mart 2020), 16 Nisan 2020 tarihinde encümen kararımızın ve belediyelerimizin sonraki taleplerini de içeren 7244 sayılı Yeni Koronavirüs (COVID-19) Salgınının Ekonomik ve Sosyal Hayata Etkilerinin Azaltılması Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun kabul edilmiştir.

7244 sayılı Kanun ile belediyelerimizin salgın sürecinde yürüteceği çalışmalara ilişkin önemli kolaylıklar sağlanmıştır. Kanunla, belediyelerin merkezi idareye ödemesi gereken ve 3,4 milyar liraya ulaşan vergi ve SGK borçlarının ödemesi ertelenerek belediyelere önemli bir kaynak yaratılmıştır. Ayrıca bazı vergi ve harçlar ile kiralardan, satış bedellerinin ve su faturalarının tahsilinin ertelenmesi, toplu taşımanın desteklenmesine imkân verilmiştir.

Cumhurbaşkanlığımızca bu dönemde belediyeler aleyhine haciz yapılmaması ve belediyelerin genel bütçe vergi gelirlerinden borçlarına mahsuben yapılan kesintilerin durdurulmasına karar verilmiştir.

Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından verilen kısa çalışma ödeneği ile belediyeler ve şirketleri istihdamın korunması için desteklenmektedir. Kısa çalışma ödeneği ile işçi giderlerinin bir kısmı işsizlik

Sigortası Fonundan karşılanabilmektedir. Ayrıca belediyeler tarafından toplu taşımaya verilecek desteğe ilave olarak Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından ücretsiz ve indirimli taşımalar için ödenen toplu taşıma desteğinin artırılması, destek kapsamına belediye ve şirketlerinin de dâhil edilmesine yönelik talepte bulunulmuştur.

İçişleri ile Çevre ve Şehircilik Bakanlıkları belediyelerin izin, ruhsat ve denetiminde olan işyerleri ve sundukları hizmetlerle ilgili Birliğimizin önerilerini de içeren çok sayıda genelge çıkarmıştır.

Ülkemizdeki tüm kadın belediye başkanlarının katılımıyla 8 Nisan 2020 tarihinde, COVID-19 salgınına karşı alınan önlemleri ve belediye hizmetlerinin geliştirilmesi konularının tartışıldığı, “Sağlıklı Kentler ve Kadın Belediye Başkanları Toplantısı” telekonferans yöntemiyle gerçekleştirilmiştir.

21 Nisan 2020 tarihinde telekonferans yöntemiyle “Küresel COVID-19 Salgını Sonrası: Riskler ve Fırsatlar” başlıklı bir Konferans yapılmıştır. Konferansta, COVID-19 Salgını sonrası şehirlerin karşılaştacağı zorluklar, salgının ruhsal etkileri ve koruyucu önlemler ve uzaktan eğitim sistemi gibi konular tartışılmıştır. Konuyla ilgili çok sayıda önemli ismi bir araya getiren konferansa

belediye yöneticileri ile personeli, kamu kurumlarının temsilcileri ve akademisyenlerden oluşan yaklaşık 600 kişi katılım göstermiştir.

Belediyelerin salgınla mücadelesinin güçlendirilmesi için uzaktan eğitim faaliyetlerine ağırlık verilmiş, Mayıs ayı sonuna kadar 38 farklı konuda eğitim düzenlenmiş ve bu eğitimlerden 19.500 belediye çalışanı yararlanmıştır.

Dünya Sağlık Örgütü Başkanı Tedros Adhoman Ghebreyesus COVID-19 salgınıyla mücadelede en kritik hususun “dayanışma” olduğunu söylemiştir. Herkes güvende olana kadar kimsenin güvende olmadığı bilinciyle hareket eden belediyelerimiz, Birliğimizin önderliğinde büyük bir dayanışma örneği sergilemiştir. Bu çerçevede sadece ülkemizdeki belediyelerle değil; Orta Doğu, Batı Asya, Türk Cumhuriyetleri, Balkanlar ve Afrika başta olmak üzere gönül coğrafyamızdaki tüm belediyelerle dayanışma içine girilmiştir. Ayrıca TBB, üyesi olduğu Dünya Belediyeler Birliği (UCLG), Başkan Yardımcılığını yürüttüğü Avrupa Belediyeler ve Bölgeler Konseyi (CEMR) ve ulusal sekreteryaya görevini yürüttüğü Avrupa Konseyi Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi (YBYK) ile yakın iş birliği içerisinde çalışmıştır.

COVID-19 salgını sürecinde TBB olarak, UCLG Başkanı Mohamed Boudra, BM İnsan Yerleşimleri Direktörü Maimunah Sharif, Dünya Sağlık Örgütü Genel Direktörü ile görüşmeler yapılmış, ayrıca UCLG Yönetim Kurulu toplantısına da katılım sağlanmıştır.

CEMR Başkan Yardımcısı ve Genel Sekreteri ile yapılan görüşmelerde, belediyelerimizin ve Birliğimizin çalışmaları aktarılmıştır. CEMR bünyesinde kurulan “Avrupa Yerel Finans Uzmanları Komitesi” koordinatörlüğü görevine getirilen TBB’nin, eş-koordinatör kuruluş olan Almanya Belediyeler Birliği ile “Avrupa’da Yerel Yönetimlerin COVID-19 Salgını Sonrası Finansmanı” adlı bir çalışma hazırlamasına karar verilmiştir. Ayrıca CEMR bünyesinde kurulan “COVID-19 Görev Gücü”ne Birliğimiz de katılım sağlamış, proaktif davranarak Görev Gücü ile paylaşılacak üzere Birliğimizin ve belediyelerimizin salgınla mücadele çalışmaları bir rapor altında toplamıştır. 31 Mayıs 2020 tarihi itibarıyla 14’ü büyükşehir olmak üzere 42 ilden toplamda 113 belediye veri girişi gerçekleştirerek çalışmalarına yönelik bilgi paylaşımında bulunmuştur.

YBYK bünyesinde görev yapan 47 ülke heyetinin sekreterleri ile bir araya gelinerek genel tecrübe paylaşımında bulunulmuştur. Ayrıca, belediyelerimizin bu süreçte yürütmekte olduğu çalışmalar YBYK’ya bildirilerek hazırlık aşamasında olan “İnsan Hakları Kitapçığı C.II”ye eklenmesi sağlanmıştır.

Birliğimiz ile Kıbrıs Türk Belediyeler Birliği, Azerbaycan Belediyeler Birliği, Filistin Belediyeler Birliği, Bosna Hersek Belediyeler Birliği ve Orta Doğu ve Batı Asya Belediyeler Birliği ile Kuzey Makedonya’da Türk soydaşlarımızın yaşadığı Gostivar Belediyesi ile telekonferans sistemiyle ikili görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Salgın sürecinin başlamasından bu yana dünyanın her kıtasından 200 üzerinde belediye başkanı ile çeşitli toplantılarda bir araya gelinerek tecrübe paylaşımında bulunulmuştur. 2020 yılı Haziran ayı içerisinde Çin, Kırgızistan, Rusya, Endonezya, Türkmenistan, Kazakistan ve Ürdün başta olmak üzere birçok ülkenin yerel yönetim birlikleri ile de görüşmeler planlanmıştır. Belediyelerimizin salgınla mücadeledeki örnek hizmetleri ile diğer ülkelerden örnekler derlenerek Birliğimizin COVID-19 temalı internet sayfasında paylaşılmaktadır. Avrupa Birliği fonlarıyla desteklenen QUDRA

Projesi çerçevesinde salgın nedeniyle pilot belediyelere 125.000 Avro’luk ek kaynak sağlanmıştır.

COVID-19 salgını, ekonomik açıdan tüm dünyada merkezi ve yerel yönetimleri sert bir şekilde etkilemiştir. Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) verilerine göre Dünyadaki toplam istihdamın yüzde 81’i (2,7 milyar insan) salgın nedeniyle getirilen kısıtlamalardan etkilenmiştir. New York Valisi Andrew Cuomo’nun eğitim bütçesinde yüzde 50 azaltmaya gitmek zorunda kalacağını açıklaması salgının ekonomik boyutunu göstermesi bakımından önem arz etmektedir.

Ülkemizde belediyelerimizin öz gelirleri dışındaki gelirleri merkezi idare genel bütçe vergi gelirleri paylarından oluşmaktadır. Bu paylar 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanunun belirlediği objektif kriterlere göre dağıtılmaktadır. Salgının ekonomik ve sosyal hayata etkileri nedeniyle vergi gelirlerindeki azalışın belediyelerimizin gelirlerini de etkilemesi kaçınılmazdır.

Türkiye Belediyeler Birliği, bütün belediyelerimizin doğal üyesi olduğu çatı kuruluşu olarak sürecin olumsuz etkilerini azaltmak amacıyla herhangi bir ayırım yapmadan belediyelerimize araç ve proje desteği sağlamaktadır.

Türkiye Belediyeler Birliği görev ve sorumluluklarının bilinciyle başta Sayın Cumhurbaşkanımız olmak üzere ilgili Bakanlarımıza belediyelerimizin sorunlarını, ihtiyaçlarını ve çalışmalarını gereken hassasiyet ve önemle zamanında iletmektedir.

İZMİR'DEN COVID-19 DİRENÇLİLİK EYLEM PLANI

İzmir Büyükşehir Belediyesi tüm dünyayı etkisi altına alan koronavirüs salgını nedeniyle “COVID-19 Dirençlilik Eylem Planı” adlı bir rapor yayımladı. Türkiye’de ilk kez Kriz Belediyeciliği uygulamasını başlatan İzmir Büyükşehir Belediyesi COVID-19 mücadelesi nedeniyle yaptıklarını bir rapor ve eylem planı halinde yayınlayan ilk yerel yönetim oldu.

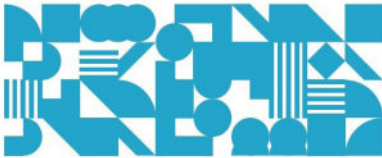
Küresel salgınla mücadele kapsamında Kriz Belediyeciliği uygulamasını başlatan ve bu kapsamda tüm çalışmalarını Kriz Belediyeciliği Yönergesi doğrultusunda yürüten İzmir Büyükşehir Belediyesi, Başkan Tunç Soyer’in talimatıyla “ COVID-19 Dirençlilik Eylem Planı” hazırladı. Başkan Soyer, küresel salgınla mücadelede İzmir gibi yoğun nüfusa sahip büyük kentlerde, yerel yönetimlere çok ciddi sorumluluklar düştüğünün ve Dirençlilik Eylem Planı’nın da bu sorumluluk kapsamında hazırlan-

İzmir Büyükşehir Belediyesi

COVID-19 Dirençlilik Eylem Planı

Haziran 2020

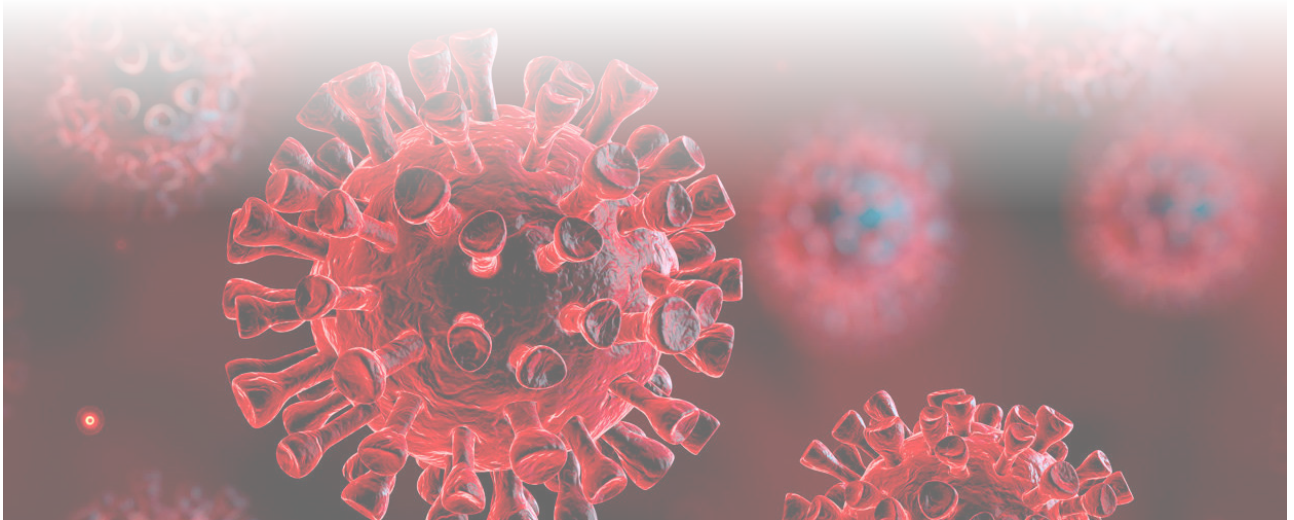

Tunç SOYER

İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı

COVID-19 Dirençlilik Eylem Planı’nda, İzmir Büyükşehir

Belediyesi’nin küresel salgın öncesinde ve küresel salgın boyunca aldığı önlemler, yürüttüğü çalışmalar ve pandemi sonrasına ilişkin planlar yer alıyor. Dirençlilik Eylem Planı küresel salgınla ilgili tarihsel perspektif ve iyi örnekler haricinde, üç temel başlık altında hazırlandı. İlk başlık İzmir’de küresel salgın, afet ve kriz durumlarına hazırlıklı olmak için geçmişten bugüne İzmir Büyükşehir Belediyesinin önleyici hizmetlerini kapsıyor. İkinci başlık Kriz Belediyeciliği yaklaşımıyla küresel salgının kontrolü kapsamında yürütülen tüm çalışmaları, üçüncü başlık ise küresel salgının kontrol altına alınmasından sonra öngörülen çalışmaları içeriyor. İzmir Büyükşehir Belediyesi, hazırladığı eylem planını ulusal ve uluslararası kamuoyunun bilgisine sunarak küresel salgınla mücadeleye katkı sunmayı amaçlıyor.

ATA TOHUMLARI CANLANIYOR

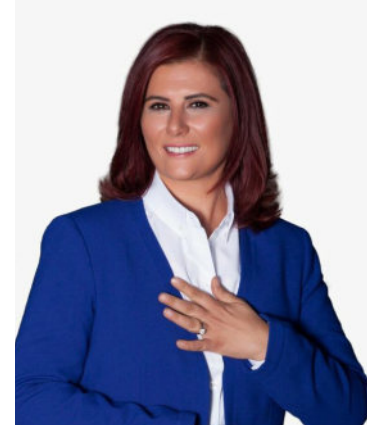
Koronavirüs salgını, tarım alanlarının değerlendirilmesi çalışmalarını öne çıkarıyor. Aydın Büyükşehir Belediyesi ekim yaptığı ürünlerin hasadını yaptı.

Aydın Büyükşehir Belediyesi tarıma verdiği desteğin ve önemin meyvelerini alarak ata tohumlarından elde edilen yerli sebzeleri sofralarla buluşturuyor.

Koronavirüs nedeniyle gözlerin tarıma çevrildiği bu dönemde üretime devam eden Aydın Büyükşehir Belediyesi, mart ayı sonunda yapılan ilk hasattan bu yana elde ettiği ürünleri, Halk Ege Et şubelerinde vatandaşlarla buluşturuyor.

Aydın Büyükşehir Belediyesinin kırsal kalkınma projesi dahilinde köy köy gezilip kadınların tülbentlerinde sakladıkları, tozlu sandıklarından çıkarttıkları ata tohumlarının sayısı artırıldı ve çeşitlendirildi. Ülkenin dört bir yanından gelen tohum taleplerini mümkün olduğunca karşılayan Aydın Büyükşehir Belediyesi, Aydınlıların da ata tohumlarından üretilen fide ihtiyacını ücretsiz olarak karşılıyor.

Ata tohumlarından elde edilen ürünleri Halk Ege Et şubeleri aracılığıyla vatandaşlarla buluşturduklarını belirten Başkan Özlem Çerçioğlu, “Gıda sorununun yerelden çözümüne dönük adımları biz 6 yıl önce atmıştık. Bu kapsamda Yenipazar’daki arazimizde Ata Tohumları üretim kapasitemizi arttırarak, elde ettiğimiz tohum ve fideleri halkımıza dağıttık, dağıtmaya devam ediyoruz. Şimdi ise ektiğimiz ürünlerin hasadını yapıp sofralarla buluşturduk. Çok yakında açılacak olan Aydın Çiftçi Merkezi ile tarım ve hayvancılığa daha fazla katkı sunacağız. Bu merkezde çift-

Özlem ÇERÇİOĞLU

Aydın Büyükşehir Belediye Başkanı

çilerimize üretime dair eğitimler vereceğiz. Tarımın yanı sıra hayvancılıkta da modern teknikler kullanarak verimin nasıl arttırılacağına çalışmaları yapılacak. Aydın’ın yerel kalkınmadaki öncü rolünü bu merkez ile daha da ileri taşıyacağız” dedi.

Ata Tohumu Nedir?

Milli tohum ve yerli tohum olarak da adlandırılan “Ata tohumu”; saf, doğal, yerel, geleneksel, atalık ve organik diye adlandırılan bir tohum çeşididir. Yerli tohum veya atalık tohum, genetiğiyle oynanmamış, döllenmiş hücredeki çekirdeğin DNA dizilimine herhangi bir müdahale yapılmamış, kimyasal maddelere maruz kalmamış, nesilden nesile aktarılabilen, atalarımızın kullandığı doğal tohumdur.

YENİ HEDEF 2 MİLYON MASKE

Düzce Belediyesi, yeni tip korona virüs salgınının Türkiye’de görülmesinden itibaren başlattığı mücadeleyi sürdürmeye devam ediyor. Bu güne kadar 1 milyon maske üreten Düzce Belediyesinin hedefi 2 milyon maske üretmek.

Düzce Belediyesi Kültür İşleri Müdürlüğü bünyesindeki BELMEK koordinatörlüğünde kurulan maske üretim atölyesinde, 3 aylık bir zaman diliminde 1 milyon maske üretildi. Pandemi sürecinde maske üretimi konusunda gösterdiği özverili çalışmalarıyla dikkat çeken Düzce Belediyesi, geline nokta toplam 1 milyon maske üreterek vatandaşlara dağıttı. Halen BELMEK atölyelerinde seri üretimi sürdüren ve günlük 25 bin maske üreten Düzce Belediyesi, gelen talepler doğrultusunda kurum ve kuruluşlara da maske desteği veriyor.

Düzce Belediye Başkanı Dr. Faruk Özlü, bundan sonraki hedefin 2 milyon olduğunu belirterek “Belediye olarak kendi öz kaynaklarımızla başlattığımız maske üretim seferberliğimizi yeni 1 milyon maske daha üreterek devam edeceğiz. Bu süreçte özveri ile çalışan belediye

personelimiz, dikimden paketlemeye ve dağıtıma kadar sorumluluklarını başarı ile yerine getiriyor. Ben emeği geçen arkadaşlarımıza canı gönülden teşekkür ediyorum. Ne bayramda dinlendiler ne de hafta sonu. Sürekli üretim halindeler. Günlük yaklaşık 25 bin maske üretiyoruz. İnşallah 2 milyon hedefine kısa sürede ulaşmak istiyoruz. Aslında burada önemli olan ne kadar maske üretildiğinden ziyade, vatandaşlarımızın maske ihtiyaçlarının kesintisiz karşılanması. Bu salgın sürecinden en kısa sürede sağlıklı kurtulmayı temenni ediyoruz” şeklinde konuştu.

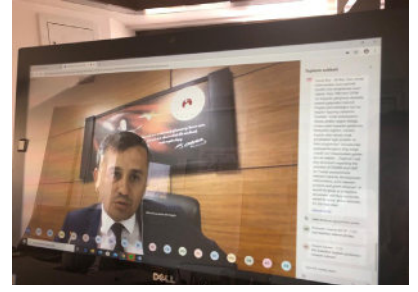
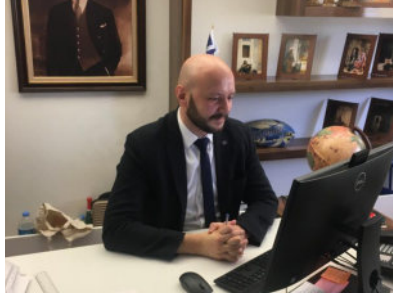
Dr. Faruk ÖZLÜ
Düzce Belediye Başkanı

QUDRA-II PROGRAMI TEKNİK AÇILIŞ TOPLANTISI

Suriye Krizi çerçevesinde sığınmacıların ve ev sahibi toplulukların dayanıklılıklarının güçlendirilmesini hedefleyen “QUDRA-II Programı” Teknik Açılış Toplantısı 9 Haziran 2020 Salı günü çevrim içi gerçekleştirildi.

Suriye krizi sonrası sığınmacılara ev sahipliği yapan ülkelerin desteklenmesi için Avrupa Birliği Bölgesel Güven Fonu (European Regional Trust Fund - MADAD), Federal Almanya Cumhuriyeti ve İspanya Uluslararası Kalkınma İşbirliği Kurumu tarafından finanse edilen Qudra-II Programı Türkiye Belediyeler Birliği ve Alman Uluslararası İşbirliği Kurumu (GIZ) iş birliğinde uygulanacak.

Programın tanıtıldığı toplantıya pilot belediyelerin yanı sıra Göç İdaresi Genel Müdürlüğü, Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü temsilcileri katılım sağladı. Toplantıda ayrıca Göç İdaresi Genel Müdürlüğü Sosyal Uyum ve İletişim Dairesi Başkanlığı tarafından Genel Müdürlüğün belediyeler ve sosyal uyum vizyonu hakkında bir sunum yapıldı.

Teknik destek ve hibe bileşenden oluşan Qudra-II Programı kapsamında, 2019-2022 tarihleri arasında, belediye-
rimizin hizmet kapasitelerinin güçlendirilmesi, yerelde koordinasyonun ve sosyal uyumun desteklenmesi amacıyla çeşitli faaliyetler düzenlenecek.

Co-funded by
the European Union

QUDRA 2

qudra /kud.ra/ /arapça/ sıfat
'kudret' 'kabiliyet' veya 'dayanıklılık'

AVRUPA BİRLİĞİ: DAYANIŞMANIN 70. YILI

9 MAYIS

HABER

Türkiye Belediyeler Birliği (TBB) ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu'nun 9 Mayıs Avrupa Günü için "Dayanışmanın 70. Yılı" temasıyla düzenlediği programa birlik ve dayanışma mesajıyla katıldı. AB Türkiye Delegasyonu ve ortaklarının YouTube hesapları, NTV, A Haber, T 24, Karar TV'den canlı yayınlanan etkinliğe Türkiye'den AB konusunda çalışmaları bulunan kişiler katıldı.

Şahin, Avrupa Birliği'nin 70 yıl önce demokrasi, hukuk, engelli, kadın, çocuk hakları üzerine kurulan dünyadaki en önemli birliklerden biri olduğunu belirterek Avrupa Birliği Günü'nü kutladı. Parlamentoda yer aldığı ve Bakan olarak görev yaptığı yıllarda AB ile önemli projeler hayata geçirdiklerini anımsatan Şahin, "Büyükşehir belediye başkanı olduktan sonra da çevre ve kültür projelerinde AB Delegasyonu ile çok sıkı çalıştık. Aynı zamanda TBB Başkanı olduğum için diğer belediyelerimiz bünyesinde de AB projelerinin hızlanması için çalıştık." dedi. Koronavirüs sürecine de değinen Şahin, "Pandemi sürecinde, Türkiye'nin AB açısından sağlık, ticari altyapısı ve genç nüfusuyla ne kadar büyük bir müttefik ve AB için bir zenginlik olduğunu tüm dünyanın görme fırsatı oldu. Türkiye AB'ye değer katacaktır. Tüm dünyanın barışı, insan haklarını, demokrasiyi çok daha kuvvetlendirecek bir dünya modeline ihtiyacı var. Türkiye ile AB arasında AB'nin kuruluş felsefesini hayata geçirecek daha bir çok ortak ve güçlü çalışmalar hayata geçirilmesi gerekiyor." sözlerine yer verdi.

Fatma Şahin: "Türkiye ile AB arasında daha bir çok ortak ve güçlü çalışmaların hayata geçirilmesi gerekiyor."

Avrupa Birliği Günü'nün üç yıldır birlik ve beraberliğin simgesi olan Ramazan ayına denk gelmesinden dolayı memnuniyet duyduklarını ifade eden AB Türkiye Delegasyonu Başkanı ve Büyükelçi Christian Berger gelecek yıl yüz yüze kutlama temennisinde bulundu. Avrupa Birliği'ni bir arada tutan şeyin kültür ya da yemek gibi unsurlar değil hukukun üstünlüğünün hakim olduğu

ortak bir alanın bulunması olarak yorumlayan Berger, Avrupa'nın insan hakları ve basın özgürlüğü gibi konularda dünyada lider kıta konumunda olduğuna dikkati çekti. AB'nin koronavirüsle mücadelede neler yaptığını da paylaşan Berger, Türkiye ile AB arasındaki ilişkilerin artırılması ve birlik olup hep beraber çalışılması gerektiğinin altını çizerek "Bu süreç bize birlik olup hep beraber çalışmamız gerektiğini ve küresel bir yaklaşımla bu krizin üstesinden gelebileceğimizi gösterdi" dedi.

Berger: "Bu süreç bize birlik olup hep beraber çalışmamız gerektiğini ve küresel bir yaklaşımla bu krizin üstesinden gelebileceğimizi gösterdi."

Berger, dört yıldır Türkiye'de yaşadığına vurgu yaparak; "Türkiye'nin ekonomisi, altyapısı, insanları çalışma ve düşünme tarzıyla Avrupalı bir ülke görüyorum. Elbette farklılık var. Bunlardan önce çözülmesi gereken konular var." dedi.

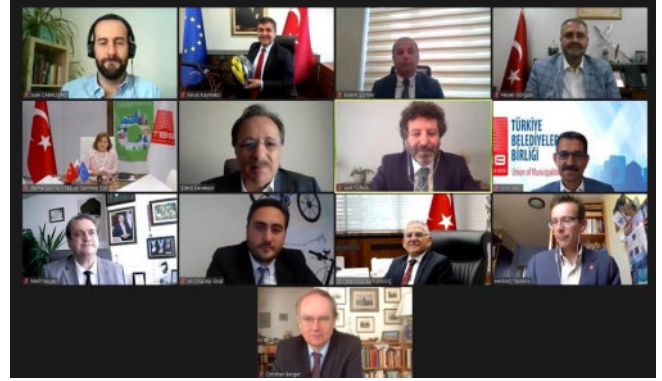
Kaymakçı: "Türkiye coğrafyası, ekonomisi, sporu, sanatı ve ticaretiyle Avrupa'dır Avrupalıdır."

Dışişleri Bakan Yardımcısı ve AB Başkanı Büyükelçi Faruk Kaymakçı ise paylaştığı mesajda tüm vatandaşların Avrupa Birliği Günü'nü kutlayarak; "Türkiye coğrafyası, ekonomisi, sporu, sanatı ve ticaretiyle Avrupa'dır Avrupalıdır. Avrupa'nın geçmişinde yer almıştır ve geleceğinde de yer alacaktır." dedi.

Program çerçevesinde kısa filmler, çeşitli orkestra ve müzisyenlerin konserlerine yer verildi. Çok sayıda akademisyen ve sanatçının mesajının yayınladığı programda AB ülkelerinin Türkiye'deki büyükelçileri de, programa gönderdikleri mesajlarla Avrupa Günü'nü kutladı.

AVRUPA HAREKETLİLİK HAFTASI BAŞLIYOR

Cumhurbaşkanlığı Yerel Yönetim Politikaları Kurulu himayelerinde, Avrupa Birliği (AB) Türkiye Delegasyonu ve Türkiye Belediyeler Birliği (TBB) iş birliğinde düzenlenen Avrupa Hareketlilik Haftası 2020 Yılı Kampanya Tanıtım Toplantısı, “Herkes İçin Sıfır Emisyonlu Hareketlilik” temasıyla yapıldı.

Toplantıya TBB ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin, Cumhurbaşkanlığı Yerel Yönetim Politikaları Kurulu Başkan Vekili Prof. Dr. Şükrü Karatepe, AB Türkiye Delegasyon Başkanı Berger, Dışişleri Bakan Yardımcısı ve AB Başkanı Faruk Kaymakcı'nın yanı sıra etkinliğe katılacak belediye başkanları katıldı. Toplantının moderatörlüğünü Avrupa Komisyonu Türkiye Delegasyonu Sektör Yöneticisi Akif Türkel üstlendi.

TBB Başkanı Fatma Şahin'den Berger'e özel teşekkür

Toplantının açılış konuşmasını yapan TBB ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin, konuşmasına başlamadan önce yakında Türkiye'deki görevi sona erecek olan AB Türkiye Delegasyonu Başkanı Büyükelçi Christian Berger'e özel olarak teşekkür ederek, Berger'in Türkiye ve AB arasındaki ilişkilerin gelişmesine, çevre, sosyal ve ekonomik projelerin ilerlemesine ve sığınmacılarla ilgili sorunların

çözümüne verdiği katkılardan bahsetti.

Şahin: “Gençlerin zihinsel dönüşümünü sağlamamız lazım.”

Pandemi sonrası yeni kurulan dünyada çevre projelerinin daha da önem kazandığını ifade eden Şahin, Avrupa Hareketlilik Haftasının toprağın, suyun ve havanın korunması; küresel ısınma ve karbon salınımının azaltılması ve hareketliliğe yeni bir bakış açısı getirmesi açısından önemli olduğunu belirtti. Şahin konuşmasına şöyle devam etti: “Yeni dünyada hepimiz emanetçiyiz. Çocuklarımıza daha güzel bir dünya bırakmak bizim elimizde. Belediye başkanları olarak bu meseleyi çok özel bir şekilde çalışmamız lazım. Karbondioksit salınımını azaltacak ulaşım seçeneklerini hayatımızın bir parçası haline getirmemiz lazım. Avrupa Bisiklet Federasyonu bisikletin ekonomik, güvenli, çevresel, sosyal alanda en önemli ulaşım aracı olduğunu tescillemiş durumda. Hollanda, Danimarka ve Alman-

ya'da bisiklet kullanımı çok yaygın. Türkiye'de Cumhurbaşkanımızın himayelerinde, bakanlarımızın çalışmaların çalışmalarıyla şehirlerde bisiklet yolları oluşturuyoruz.” dedi.

Gaziantep'e 52 km'lik bisiklet yolu

Gaziantep'te yapılan çalışmalara değinen Şahin, “Gaziantep'te ulaşım master planı yaptığımızda 52 km'lik bisiklet yolu belirlemiştik, yarısını tamamladık. Bisiklet terminallerini; bisikletle toplu taşımayı entegre etmeyi başardık. Gençlerin zihinsel dönüşümünü sağlamamız, bunun bir alternatif değil dünyanın geleceği için çok lüzumlu olduğunu anlatarak teşvik etmemiz lazım.” şeklinde konuştu.

Karatepe: “Eulerimize kapınınca hareket etmenin ne kadar kıymetli olduğunun farkında vardık.”

Cumhurbaşkanlığı Yerel Yönetim Politikaları Kurulu Başkan Vekili Prof. Dr. Şükrü Karatepe teknolojinin imkanlarının gelişmesiyle in-

sanların hareketsizleştiğine dikkati çekerek teknolojinin ve doğal kaynakların aşırı kullanılmasının yol açtığı zararların pandemi sürecinde yakından görüldüğünü söyledi. Karatepe, “Teknolojiyi kullanmanın da bir sınırı olmalı. İnsan bedenini de kullanmalı ki daha sağlıklı olsun. Neticede aşırı kullanmanın doğurduğu çevre kirliliği sorunlarını yaşadık. Evlerimize kapanınca hareket etmenin ne kadar kıymetli olduğunun farkında vardık.” dedi. Hareketliliği şehirler açısında ele alan Karatepe, Otomobil hayatımıza egemen oldu. Bütün büyük meydanlar, caddeler trafiğe açıldı. Yürüyecek cadde, kaldırım kalmadı. Otomobillere hizmet ediyoruz. İnsana yer kalmamış durumda. Şehirler battı çıktılarla, viyadüklerle adalara bölündü. Bunlar trafiği rahatlasa da insan hareketine engel oluyor. Şehir kurmak; bir bütün olarak, hayatı anlamayı ve bir felsefeyi gerektiriyor. Bu konuda yeterli değiliz.” ifadelerine yer verdi.

Kaymakcı: “Bugün işe TBB’nin bana hediye ettiği bisikletle geldim.”

Dışişleri Bakan Yardımcısı ve AB Başkanı Faruk Kaymakcı Ankara’da bisiklet kullanımını deneyimlemek için bugün işe bisikletle geldiğini söyleyerek “Bugün işe TBB’nin bana hediye ettiği bisikletle geldim. Ankara’da işe bisikletle gitmeyi deneyimlemek istedim. Ankara’nın her semtinde bu mümkün olmaya-

bilir ama bunu deneyimledim ve işe daha pozitif başladım. Ankara’yı buna alıştırmamız lazım.” dedi. Şehirlerin devasa şekilde büyüdüğünü söyleyen Kaymakcı, dünyada şehirlerin büyüdüğünü, 2030’da 43 kentin 10 milyon nüfus sınırını aşacağını söyledi. Yeni şehir modelleri oluşturulurken bisiklet ve yürüyüş için daha geniş alanlar ayrılması gerektiğinin altını çizdi. Büyüyen şehirler için önlemler alınmasının zorunluluk olduğunu ifade eden Kaymakcı, konut, su, çevre, sağlık, istihdam ve güvenlik başlıklarının hep birlikte planlanması gerektiğine işaret etti.

Berger: “Amacımız daha az kaza ve ölüm yaşanması.”

AB Türkiye Delegasyon Başkanı Berger, Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Şahin’e şehre yaptığı doğa dostu ulaşım çalışmaları için teşekkür ederek, Türkiye’nin ve Av-

rupa’nın Gaziantep’ten öğreneceği şeyler olduğunu belirtti.

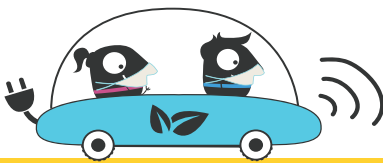
Berger, Avrupa Hareketlilik Haftası’nın bu yılki temasına değinerek, “Avrupa’nın 2050’de sıfır karbon üretmesini planlıyoruz. Bu hedefe ulaşmak için herkesin birbirine ihtiyacı var.” dedi.

Türkiye’de son 10-15 yılda yaşanan ekonomik büyümenin doğal sonucu olarak toplu taşıma kullanımının arttığını belirten Berger, bu araçların da sera gazı salınımının yüzde 20’sini gerçekleştirdiğine işaret etti. COVID-19 salgını nedeniyle toplu taşıma kullanım oranlarının düştüğünü, özel araç kullanımının ise arttığını söyleyen Berger trafik kazalarına da dikkati çekerek; “Amacımız daha az kaza ve ölüm yaşanması. Polis ve İçişleri Bakanlığı bunun üzerinde çalışıyor. Trafik kazaları kaynaklı yıllık ölüm sayısını ortalama 7 bine indirmeyi planlıyoruz.” dedi.

TBB bu yıl da “en hareketli” belediyeleri ödüllendirilecek

Hafta kapsamında geçen yıl TBB tarafından haftaya en aktif katılımı sağlayan belediyeler ödüllendirilmişti. TBB bu yıl da belediyelerin katılımını teşvik amacıyla “Avrupa Hareketlilik Haftası Faaliyetleri”, “Kalıcı Önlemler” ve “22 Eylül Arabasız Gün” şartlarını yerine getiren ve haftaya en aktif katılım sağlayan belediyelere Avrupa Hareketlilik Haftası Ulusal Ödülü verecek.

www.mobilityweek.eu
hareketlilik.tbb.gov.tr

YENİ NORMAL HAYATTA TOPLU TAŞIMA

İstanbul Ticaret Üniversitesi Ulaştırma Sistemleri Uygulama ve Araştırma Merkezi tarafından 8 Haziran'da düzenlenen "COVID-19 Sürecinde Toplu Taşıma Araçlarında Havalandırma Sistemleri" konulu panelde kontrollü yeni normal hayatta toplu taşıma araçlarında alınması gereken önlemler değerlendirildi.

Türkiye Belediyeler Birliğinin de destek verdiği panelin moderatörlüğü Ulaştırma Sistemleri Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürü Prof. Dr. Mustafa Ilıcalı tarafından yapıldı.

Geliştirilen yeni sistemler, uygulamalar ve maliyetlerin görüşüldüğü toplantıda TBB Genel Sekreteri Doç. Dr. Birol Ekici'nin yanı sıra Tüm Özel Halk Otobüsler Birliği Başkanı Ercan Soydaş, TOBB Karayolu Taşımacılığı Meclis Başkanı Mustafa Yıldırım, MMOB Makina Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi, Motorlu Araçlar Komisyonu Başka-

nı Mak.Y.Müh. Alpay Lök, İETT Genel Müdürü Hamdi Alper Kolukısa konuşmacı olarak yer aldı.

Genel Sekreter Doç. Dr. Birol Ekici, pandemi sürecinin halka en yakın kurumlar olan belediyeleri derinden etkilediğini belirterek bu süreçte kamu hizmetinin kesintisiz sunulmasının zorunluluk olduğunu hatırlattı. Toplu taşımada kapasitenin yüzde 50 kullanılması, ücretlendirmede artışa gidilmemesi gibi konularda hassasiyetlerinden dolayı da toplu taşıma hizmetini yürütenlere teşekkür eden Ekici, 23 Mart'ta yapılan TBB Encümen

toplantısında belediyelerin "toplu taşımada elektrik giderleri" ve "toplu taşımada akaryakıtta ÖTV ve KDV indirimi" taleplerini ilgili bakanlıklara ilettiklerini ve konuyla ilgili görüşmelerin devam ettiğini kaydetti. Belediyelerin engelli ve yaşlıların taşınmasında Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının verdiği katkı payının artırılmasına yönelik talepleri olduğunu da aktaran Ekici, TBB'nin en önemli görevlerinden birinin iyi uygulamaların belediyelerde yaygınlaştırılması olduğunu söyleyerek panelden çıkan sonuçların belediyelerle paylaşılacağını altını çizdi.

BAŞKAN ŞAHİN SURUÇ’U ZİYARET ETTİ

Türkiye Belediyeler Birliği ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin, Türkiye Belediyeler Birliği Genel Sekreteri Birol Ekici ile birlikte pandemi sonrası normalleşme sürecindeki ilk ziyaretini 12 Haziran’da Suruç’a yaptı. Suruç’un belediyecilik ihtiyaçlarını konuşup, istişarede bulunan Şahin, TBB olarak belediyelere her konuda destek verdiklerini belirtti.

TBB’nin pandemi sürecinde belediyelerin kesintisiz hizmet sunabilmesi için çalıştığını ifade eden Şahin, normalleşme sürecinde de belediyelerin yanında olacakları mesajını verdi. Türkiye’nin salgınla mücadelesinde belediyelerin hayati görevler üstlendiğini hatırlatan Şahin, aynı gayretin yeni dönemde de devam edeceğine inandığını kaydetti. Şahin, TBB’nin tüm belediye başkanlarıyla pandemi sürecince yapılan videokonferans toplantılarla yakın temas içerisinde olduğunu söyleyerek bu Türkiye’nin güçlü koordinasyon ve dayanışmayla bu süreçten en az zararla çıktığının altını çizdi.

Suruç Belediye Başkanı Kenan Aktaş tarafından belediyenin projelerine ilişkin bilgiler aktarılan görüşmede, sorun ve öneriler de ele alındı. Suruç ziyaretinde zaman zaman vatandaşlarla da görüşme imkânı bulan Şahin, yeni normal dönemde artık maske ve sosyal mesafenin önemine dikkat çekti.

ŞAHİN, TÜRKİYE’NİN PANDEMİDEKİ BAŞARISINI AVRUPA YEREL YÖNETİMLERİYLE PAYLAŞTI

Türkiye Belediyeler Birliği ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin, Avrupa Belediyeler ve Bölgeler Konseyi (CEMR) tarafından 12 Haziran’da düzenlenen COVID-19 konulu toplantıda Türkiye’nin ve belediyelerin pandemi tecrübelerini paylaştı.

Şahin, CEMR tarafından düzenlenen “Avrupa Belediyelerinin Karşılaştığı COVID-19 Krizi ve Sonuçları” toplantısına telekonferans yöntemiyle katıldı. Tecrübelerin paylaşıldığı toplantıda Şahin’in yanı sıra konuşmacı olarak İngiltere Yerel Yönetimler Birliği Başkanı Cllr James Jamieson, Sceaux Belediye Başkanı Philippe Laurent ve Selanik Belediye Başkanı Konstantinos Zervas da yer aldı.

Küresel bir soruna karşı ulusal bir mücadele verildiğini kaydeden Başkan Şahin, Dünya Sağlık Örgütü pandemi ilan ettiği anda ülkemizde tüm hazırlıklarını tamamlanmış olduğunu belirterek Türkiye’nin vefat ve vaka sayısında dünyadan pozitif ayrışmasının nedenlerini; Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan önderliğindeki güçlü liderlik, güçlü sağlık altyapısı, sosyal yardımlar ve koruyucu önlemler ile tedarik zincirindeki başarı olarak sıraladı. Türkiye’nin gerek yoğun bakım üniteleri gerekse ürettiği yerli solunum cihazlarıyla buna en hazırlıklı ülkelerden olduğunu gösterdiğini söyleyen Şahin, Gaziantep’te kurulan atölyelerde yerli kumaşlarla üretilen 15 milyon maskenin halka ücretsiz olarak dağıtıldığını hatırlattı.

Şahin, pandeminin yeni bir dünya düzeni getirdiğini de ekleyerek şu sözlerle yer verdi: “Yeni bir dünya kurulduğunu düşünüyorum. Bu yeni dünyada güçlü devlet tanımının değiştiğini, yalnızca kişi başına düşen milli gelir ile güçlü olunmadığını, sağlıklı kentler kurulması gerektiğini, tedarik zincirini güçlü kurmamız gerektiğini ve gıda güvenliğini temin etmemiz gerektiğini düşünüyorum. Bu dönem bizim güçlü yönlerimizi gösteren bir zaman oldu. Çevresel kalkınmanın insani kalkınmayla birlikte ne anlama geldiğini pandemi sürecinde gördük. TBB olarak tüm çalışmalarımızı tüm paydaşlarımızla paylaşmaya hazırız.”

ASYA BELEDİYE BAŞKANLARI FORUMU

7. YÜRÜTME KURULU TOPLANTISI

Türkiye Belediyeler Birliği ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin Asya Belediye Başkanları Forumu 7. Yürütme Kurulu Toplantısı'nda Türkiye'nin ve belediyelerin pandemi sürecini anlattı.

Asya Belediye Başkanları Forumu'nun (AMF) 7. Yürütme Kurulu toplantısı "COVID-19 Sonrası Kentsel Sağlık ve Ekonomi" başlığı ile 22 Haziran 2020 tarihinde toplandı. Toplantıya Asya bölgesinin birçok kentinden belediye başkanı katılım sağladı. Aynı zamanda farklı ülkelerden katılım sağlayan akademisyenler tarafından COVID-19 salgınının kentsel alanlara ve kent ekonomisine etkisi üzerine çalışmalar sunuldu.

Toplantının selamlama konuşmalarını AMF Genel Sekreteri Goshtasb Mozafari, ev-sahibi kent olan Tahran'ın Belediye Başkanı Dr. Pirouz Hanachi ve AMF Dönem Başkanı sıfatıyla Türkiye Belediyeler Birliği ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma ŞAHİN gerçekleştirdi.

Dünyanın pandemiden sonraki en önemli gündeminin sağlıklı ülke ve sağlıklı şehirler olduğuna dikkati çeken Başkan Şahin, Türkiye'nin pandemideki başarılı sürecine değinerek;

"Biz yaklaşık 18 yıl önce Cumhurbaşkanımızın başkanlığında yola çıktığımızda "önce insan", "insanı yaşat ki Devlet yaşasın" dedik. "Eğitimde önce insan", "sağlıkta önce insan", "adalette önce insan", "emniyette önce insan" dedik. İnsan Sağlığına yaptığımız yatırım ülkemizi bu salgından en az vaka ve en fazla iyileşen sayısıyla pozitif ayrıştırdı. Bundaki en önemli başlığımız sağlıkta yaptığımız yatırım oldu." dedi.

Gaziantep'te yürütülen çalışmaları anlatan Şahin, "Biz Türkiye olarak örnek olduk. Gaziantep olarak örnek olduk. Şimdi başarılı koordinasyonumuzla Asya be-

diyelerimizi bütün dünyaya örnek kılmamız gerekiyor. İpek Yolu dediğimiz kalkınma yolunu eski güçlü haline döndürmemiz gerekiyor. Biz Türkiye olarak bu süreçten çok güçlü çıktık ve 140 ülkeye sağlık kiti gönderdik. Emeli geçen herkeşe Sayın Cumhurbaşkanımız başta olmak üzere teşekkür ediyorum" şeklinde konuştu.

Toplantının devamında UCLG-MEWA Başkanı Mohammed Saadie, kent-ağları arası etkileşim ve iletişimin güçlendirilmesi konularına değindi. Ayrıca COVID-19 sürecinde ulusal, bölgesel ve küresel koordinasyonun önemine vurgu yaparak, tecrübe paylaşımı için çaba sarf edilmesi gerektiğini bildirdi.

Toplantı, Asya belediyelerinin tecrübeleri ve bundan sonraki süreçte neler yapılacağını ilişkin değerlendirmelerle devam etti.

ŞAHİN, TÜRKİYE’NİN COVID-19 SÜRECİNİ ORTADOĞU BELEDİYELERİNE ANLATTI

Türkiye Belediyeler Birliği (TBB) ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin, yeni tip koronavirüsle mücadele sürecinde belediyelerin yaşadığı sorunların çözümü için gerçekleştirilen çalışmaları UCLG-MEWA tarafından düzenlenen çevrim içi seminerde paylaştı.

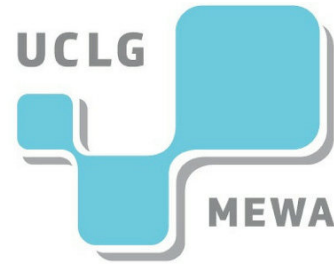
Şahin, Birleşmiş Milletler Habitat ve Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler Orta Doğu ve Batı Asya Bölge Teşkilatı (UCLG-MEWA) tarafından 21 Mayıs 2020 tarihinde düzenlenen “Orta Doğu ve Kuzey Afrika’daki Kentlerin COVID-19 Salgını ile Mücadelesi Semineri: Bugünün Zorlukları ve Yarına Hazırlık” konulu seminere katıldı.

Şahin, video konferans üzerinden yapılan toplantıda, TB-B’nin ve Gaziantep Büyükşehir Belediyesinin COVID-19’a karşı aldığı önlemleri ve yapılan çalışmaları anlattı.

Küresel soruna karşı ulusal mücadele sergilediklerini ifade eden Şahin, bu mücadelede yerel yönetimlerin sorumluluklarına dikkati çekti.

Türkiye’nin, salgının başladığı günden itibaren çok iyi bir çaba ortaya koyduğunu ifade eden Şahin, mücadele sürecinde güçlü liderliğin, sağlık sistemine yapılan yatırımların, koordinasyonun ve milli dayanışmanın önemini bir kez daha gördüğünü söyledi.

TBB olarak yaptıkları çalışmaları anlatan Şahin, “Belediyelerin yaşadığı sorunları, hangi alanda nasıl çözümler üreteceğimizi çalıştık. Bütçe yönetimi en önemli başlık oldu. Hükümetimiz borçlu belediyelerin borçlarını erteledi. Özellikle kapanan iş yerlerindeki çalışanlara nakdi yardım yapıldı. Belediyelerin sorunlarını çözüm önerilerini başkanlıklara ilettik. Hukuki düzenlemeler yapıldı. Hızlı ve doğru kararlar alarak süreci yönettik.” diye konuştu.

ARABALI SİNEMA GÜNLERİ İLGİ GÖRDÜ

Belediyeler sosyal mesafeden ödün vermeden etkinlikler yapmaya pandemi sonrası yeni normal süreçte de devam ediyor. Melikgazi Belediyesi pandemi sürecinde geçirilen sıkıntılı günlerde evde kalan ve güvenli etkinlik arayan Kayserililere renkli ve farklı bir hizmet sunuyor. Arabalı sinema etkinliği başlatan Belediye, “Arabalı Sinema Günleri” adı altında düzenlenen etkinlikte bir zamanlar unutulmaz filmleri izleyiciyle buluşturuyor.

Belirli sayıda otomobilin girişine izin verilen etkinliğe katılmak isteyenler öncelikle randevu almak zorunda. Etkinlik günü randevu alan ve listeye alınmış kişilerin araçlarıyla arabalı sinema etkinliğinin yapıldığı alana girişine izin veriliyor.

Koronavirüs günleri kapsamında vatandaşlara moral vermek amacıyla “Arabalı Sinema Günleri” düzenlediklerini ifade eden Başkan Dr. Mustafa Palancıoğlu şunları söyledi:

“Bizler bu zorlu süreçte vatandaşlarımız evlerinde çok sıkıldı diye farklı birkaç kültürel ve sosyal etkinlik düzenliyoruz. Bu ve benzeri birçok etkinliği Melikgazili hemşehrilerimiz ile buluşturmaya devam edeceğiz. Büyük ilgi gören açık hava arabalı sinema etkinliğimizi vatandaşlarımız çok sevdi. Filmlerin seslerinin kapalı devre radyo sistemi ile dinlenebildiği etkinlikte vatandaşlarımız araçlarından inmeden film izliyor. Biz de belediye olarak, çay, mısır ve dondurma ikram ediyoruz. Etkinliğimize tüm sinema severleri bekleriz.”

Dr. H. Mustafa PALANCIOĞLU
Melikgazi Belediye Başkanı

TBB KOMİSYONLARI İLK TOPLANTILARINA BAŞLADI

Türkiye Belediyeler Birliği, belediyeleri temsil etmek ve menfaatlerini korumak, belediyelerle ilgili mevzuat hazırlıklarında görüş bildirmek, uygulamadaki sorunları tespit etmek ve öneriler geliştirmek, belediyelerin eğitim ihtiyacını karşılamak, iyi uygulama örneklerinin yaygınlaşmasını sağlamak amacıyla çalışmaya devam ediyor.

Türkiye Belediyeler Birliği, belediyeleri temsil etmek ve menfaatlerini korumak, belediyelerle ilgili mevzuat hazırlıklarında görüş bildirmek, uygulamadaki sorunları tespit etmek ve öneriler geliştirmek, belediyelerin eğitim ihtiyacını karşılamak, iyi uygulama örneklerinin yaygınlaşmasını sağlamak amacıyla çalışmaya devam ediyor.

TBB tarafından bu kapsamda mevcut ve öneri mevzuatların değerlendirilerek görüş oluşturulması, uzmanlık alanında araştırma, inceleme ve raporlama çalışmaları yapılması, teknolojik gelişmelerin, yurt içi ve yurt dışındaki iyi uygulama örneklerinin takip edilmesi ve belediyelerde yaygınlaştırılması konusunda çalışmalar yürütmek amacıyla çeşitli konularda komisyonlar oluşturuldu. Kurulan komisyonlara, bilgi birikimiyle komisyonlara katkı verebilecek belediye yöneticileri veya yetkili kişiler dâhil edildi.

Pandemi tedbirleri dolayısıyla çevrim içi yapılan toplantılarda bir araya gelen Basın ve Sosyal Medya Komisyonu, Dış İlişkiler Komisyonu, İhale Yönetimi Komisyonu, Yapı Komisyonu, Ulaştırma Komisyonu, Emlak Komisyonu, E-Belediyecilik Komisyonu kendi alanlarındaki mevcut durumları istişare ederek, sorun ve çözümleri değerlendirdi.

BASIN VE SOSYAL MEDYA KOMİSYONU

TBB Genel Sekreter Yardımcısı Ahmet Kazan'ın başkanlığında telekonferans yöntemiyle 11 Haziran'da toplanan TBB Basın ve Sosyal Medya Komisyonu Toplantısına Denizli, Kocaeli, Malatya, Manisa, Mersin Büyükşehir Belediyeleri ile Aziziye, Pamukkale, Yalova, Karkamış, Mudurnu Belediyelerinden komisyon üyeleri katıldı.

Toplantıda belediyelerin basın ve sosyal medyayı etkin kullanmasını önemine dikkati çekilerek belediyelerin çalışmalarını vatandaşla, kurumlara ve paydaşlarına daha hızlı ve doğru duyurulması için neler yapılması gerektiğine yönelik görüş alışverişinde bulunuldu.

DIŞ İLİŞKİLER KOMİSYONU

TBB Dış İlişkiler Komisyonu Toplantısı, TBB Genel Sekreteri Birol Ekici başkanlığında, TBB Genel Sekreter Yardımcısı Kayhan Özüm ve belediyelerin katılımıyla 30 Haziran'da gerçekleştirildi.

İstanbul, Kocaeli, Konya, Şanlıurfa Büyükşehir Belediyeleri ile Zonguldak, Sancaktepe ve Erbaa Belediyelerinin katılımıyla yapılan toplantıda; yerel yönetimlerin yerel diplomasi faaliyetleri, kardeş şehir ilişkileri ile kardeş şehir ilişkilerinin yerele yansıması gibi başlıklar değerlendirildi.

E-BELEDİYE KOMİSYONU

TBB Genel Sekreteri Birol Ekici başkanlığında toplanan TBB E-Belediye Komisyonu ilk toplantısını 9 Haziran'da İçişleri Bakanlığı Bilgi İşlem Dairesi Başkanı Osman Hacıbektaşoğlu ve belediyelerin katılımıyla gerçekleştirdi.

İçişleri Bakanlığı Bilgi İşlem Dairesi Başkanı Osman Hacıbektaşoğlu, Belediye Bilgi Sistemi hakkında bilgiler aktardı. 678 belediyenin BELSİS'e dahil olduğunu belirten Hacıbektaşoğlu, 2021 yılında sisteme 1000'in üzerinde belediyenin dahil olacağını ifade ederek Belediye Bilgi Sisteminin sürekli yenilerek güncelleneceğini söyledi.

EMLAK KOMİSYONU

Belediyelerde emlak ve istimlak konularının görüşüldüğü TBB Emlak Komisyonu Toplantısı, TBB Genel Sekreteri Birol Ekici başkanlığında ve TBB Genel Sekreter Yardımcısı Ahmet Kazan'ın katılımıyla 5 Haziran'da yapıldı.

Toplantıda Ankara ve Konya Büyükşehir Belediyeleri ile Altındağ, Başakşehir, Büyükçekmece, Çorlu Melikgazi, Pazarcık, Selçuk ve Yumurtalık Belediyelerinden komisyon üyeleri yer aldı.

Komisyonun ilk toplantısında emlak ve istimlak konusunda uygulamadaki sorunlar masaya yatırılırken çözüm önerileri değerlendirildi. Emlak vergileri kaybı telafine yönelik girişimler, ihale ve tahliye işlemleri, tescil harici taşınmazlar, emlak vergisinde yapılan düzenlemeler gibi konuların ele alındığı toplantıda belediyelerden gelen talep ve önerilerin TBB tarafından merkezi idareye iletileceği belirtildi.

ULAŞIM KOMİSYONU

Türkiye Belediyeler Birliği Ulaşım Komisyonu İstişare Toplantısı TBB Genel Sekreteri Birol Ekici, TBB Genel Sekreter Yardımcısı Ahmet Kazan ve belediyelerin katılımıyla 23 Haziran'da yapıldı.

Belediyelerin ulaşım çalışmalarındaki sorun ve çözüm önerilerinin değerlendirildiği toplantıda Gaziantep, Şanlıurfa, İzmir, İstanbul, Manisa, Samsun, Tekirdağ, Ordu, Ankara, Balıkesir, Kocaeli Büyükşehir Belediyeleri ile Edirne Belediyesi ve Ulaşım A.Ş. yer aldı.

Ulaşım Komisyonunun başkanlığını yapan Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Ulaşım Dairesi Başkanı Hasan Kömürcü komisyon çalışmaları hakkında bilgiler verdi.

YAPI KOMİSYONU

Türkiye Belediyeler Birliği Yapı Komisyonu, TBB Genel Sekreteri Birol Ekici başkanlığında, TBB Genel Sekreter Yardımcısı Ahmet Kazan ve belediyelerimizin katılımıyla ilk toplantısını 24 Haziran'da gerçekleştirdi.

Toplantı çerçevesinde mevcut sorunların ve çözüm önerilerinin yanı sıra iyi uygulamalar ve mevzuata ilişkin yapılması gereken düzenlemeler görüşüldü.

İHALE YÖNETİMİ KOMİSYONU

TBB Genel Sekreter Yardımcısı Ahmet Kazan başkanlığında çevrim içi olarak toplanan TBB İhale Komisyonu 25 Haziran'da ilk toplantısını yaptı.

Antalya, Denizli, Gaziantep, Manisa, Kocaeli, Muğla, Tekirdağ Büyükşehir Belediyeleri ile Afyonkarahisar, Zonguldak, Kocasinan, Büyükçekmece, Giresun, Karesi Belediyelerinden komisyon üyeleri katıldığı toplantıda belediyelerin ihalelerle ilgili sorun ve önerileri görüşüldü.

İŞ SÖZLEŞMESİNİN FESHİ VE İDARELERDE ARABULUCULUK KOMİSYONU OLUŞTURULMASI

Akın ŞİMŞEK

Kamu Yönetimi Uzmanı / İdari Koordinatör / Rekabet Kurumu

Alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemleriyle uyuşmazlıkların çözümü son yıllarda pek çok ülkenin kanun koyucularını meşgul etmektedir. Uyuşmazlıkların dava yolu ile çözümü yerine tarafların kendi iradeleri ile uzlaşarak uyuşmazlığa son vermeleri, toplumsal barışın korunması açısından tercih sebebi sayılmaktadır.

Arabulucu, tarafların anlaşarak seçtikleri üçüncü bir kişidir. Arabuluculuk süreci sonunda arabulucu bir karar vermez, bilimsel yöntemlerle, taraflar arasındaki iletişimi sağlayarak, uyuşmazlığın çözümünü mümkün kılmayı amaçlar.

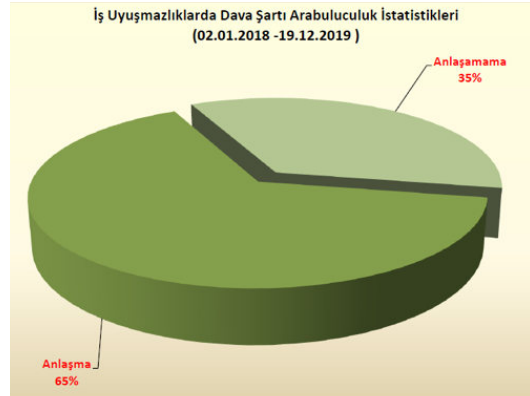
Hukuk uyuşmazlıklarının arabuluculuk yoluyla çözülmesinde uygulanacak usul ve esasları düzenlemek amacıyla da 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu yayımlanmıştır. Arabuluculuk hizmetlerinin düzenli ve verimli olarak yürütülmesini sağlamak, ülke genelinde arabuluculuk uygulamalarını izlemek, ilgili istatistikleri tutmak ve yayımlamak, arabuluculuk kurumunun tanıtımını yapmak, bu konuda kamuoyunu bilgilendirmek görevlerini yürütmek üzere de Adalet Bakanlığı, Hukuk İşleri Genel Müdürlüğünde de Arabuluculuk Daire Başkanlığı kurulmuştur. Arabuluculuk ile ilgili işlemleri de bu daire yürütmektedir.

7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu ve bu Kanun ile 4857 sayılı İş Kanununda yapılan düzenlemeler ile kanuna, bireysel veya toplu iş sözleşmesine dayanan işçi veya işveren alacağı ve tazminatı ile işe iade talebiyle açılan davalarda, arabulucuya başvurulmuş olma dava şartı olarak belirlenmiştir. Bu düzenlemeler ile ayrıca 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile diğer sosyal güvenlik mevzuatından kaynaklanan uyuşmazlıklarda, hizmet akdine tabi çalışmaları nedeniyle zorunlu sigortalılık sürelerinin tespiti talepleri hariç olmak üzere, dava açılmadan önce Sosyal Güvenlik Kurumuna başvurulması zorunlu kılınmıştır. İş sözleşmesi feshedilen işçi, fesih bildiriminde sebep gösterilmediği veya gösterilen sebebin geçerli bir sebep olmadığı iddiası ile fesih bildiriminin tebliği tarihinden itibaren bir ay içinde işe iade talebiyle, İş Mahkemeleri Kanunu hükümleri uyarınca arabulucuya

İş Uyuşmazlıklarda Dava Şartı Arabuluculuk İstatistikleri

(02.01.2018-19.12.2019)

Arabulucu Görevlendirilmesi Yapılan Dosya Sayısı	739.255	
Anlaşma	460.090	65%
Anlaşmama	246.797	35%

başvurmak zorundadır. Arabuluculuk görüşmelerinde idareleri bu amaçla kurulmuş komisyon temsil etmektedir.

Ayrıca uygulama açıklık getirilmek ve uygulamayı yönlendirmek amacıyla Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu Yönetmeliği yayımlanmıştır. Bu yönetmeliğin yayımı ile birlikte 26 Ocak 2013 tarih ve 28540 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

İş uyuşmazlıklarında arabuluculuk uygulamasının dava şartı olarak belirlenmesi sonrasında 02.01.2018-19.12.2019 döneminde arabulucu görevlendirilmesi yapılan dosya sayısı dikkate alınarak anlaşma oranı yüzde 65'lere ulaşmıştır.

Grafikte; Türkiye geneli 2018 yılının ocak ayından itibaren İş Uyuşmazlıklarında Dava Şartı Arabuluculuk uygulamasına ilişkin gelen tutanaklardan karara bağlanan dosyaların %65'inin Anlaşma ile sonlandığı, %35'inde ise Anlaşmama olarak sonlandığı görülmektedir (<http://www.adb.adalet.gov.tr>).

İş Sözleşmesinin Feshi

İş sözleşmelerinin feshinin belli şekil ve usul şartlarına uygun olması gerekmektedir. Özellikle feshin geçerli bir nedene dayandırılması büyük önem arz etmektedir. İş sözleşmesi işverenler tarafından feshedilebileceği gibi şartların oluşması halinde işçi tarafından da feshedilebilmektedir. İşçi tarafından iş sözleşmesinin feshi haklı sebeplerle olabileceği gibi çalışma koşullarındaki değişiklikler nedeniyle de olabilmektedir.

İş Sözleşmesinin Feshinin Geçerli Sebebe Dayandırılması

İş sözleşmesinin feshinin geçerli sebebe dayandırılması ve bu konudaki usul ve esaslara 4857 sayılı Kanunun 18 inci maddesinde yer verilmiştir. Bu düzenleme gereğince otuz veya daha fazla işçi çalıştıran işyerlerinde en az altı aylık kıdemi olan işçinin belirsiz süreli iş sözleşmesini fesheden işveren, işçinin yeterliliğinden veya davranışlarından ya da işletmenin, işyerinin veya işin gereklerinden kaynaklanan geçerli bir sebebe dayanmak zorundadır. Yer altı

işlerinde çalışan işçilerde kıdem şartı aranmamaktadır. İşçinin altı aylık kıdeminin hesabında işçinin günlük çalışma süresinden sayılan süreleri dikkate alınır. Özellikle sendikal hakların kullanılması, mevzuattan veya sözleşmeden doğan haklarını takip veya yükümlülüklerini yerine getirmek için işveren aleyhine idari veya adli makamlara başvurulması, ırk, renk, cinsiyet, medeni hal, aile yükümlülükleri, hamilelik, doğum, din, siyasi görüş ve benzeri nedenler fesih nedeni olarak değerlendirilememektedir.

Fesih bildiriminin yazılı olma zorunluluğu ve itiraz

İş sözleşmesinin sona erdirilmesinde fesih bildiriminin işveren tarafından mutlaka yazılı olarak yapılması gerekmektedir. “Dosya içeriğine göre, öncelikle davacının imzasını taşıyan usulüne göre düzenlenmiş bir fesih yazısı ve imzadan imtina tutanağı yoktur. Davalı işverenin davacının iş sözleşmesini 4857 Sayılı İş Kanunu’nun 18. maddesi uyarınca geçerli nedene dayanarak feshettiği, ancak yazılı fesih bildiriminin davacıya tebliğ edilmediği, davacının imzasını taşımayan 03.07.2015 tarihli imzadan imtina tutanağında imzası bulunan tutanak tanığının davalı tarafından tanık olarak gösterilmediği, tutanak düzenleyicisi tarafından doğrulanmayan imzadan imtina tutanağının yazılı fesih bildirimi olarak kabul edilemeyeceği, davalı işverenin fesih bildirimini yazılı olarak yapma yasal zorunluluğuna riayet etmediği, bu nedenle feshin salt bu nedenle geçersiz olduğu anlaşılmakla davanın kabulü yerine, yazılı şekilde reddine karar verilmesi hatalıdır.” “Somut uyuşmazlıkta, davacının iş akdinin 4857 Sayılı Kanun’un 19.maddesine aykırı olarak yazılı fesih bildirimi yapılmadan feshedildiği bu nedenle feshin geçerli nedene dayanmadığı anlaşıldığından, Mahkemenin davacının işe iadesine karar vermesi isabetlidir.”

Fesih bildiriminde ayrıca fesih sebebinin açık ve kesin bir şekilde belir-

tilmesi de yasal zorunluluktur. İşçinin hakkındaki iddialara karşı savunması alınmadan belirsiz süreli iş sözleşmesi doğrudan davranışı veya verimi ile ilgili nedenlerle feshedilememektedir. Kanunda savunma alınmasının zorunluluğu belirtilmesine rağmen bazı özel durumlarda savunma alınmasına gerek bulunmadan iş akdinin feshedilebileceğine dair verilmiş yargı kararları da mevcuttur. “Davacının iş akdi İş Kanunu’nun 25/1-b bendinde düzenlenen; “(a) alt bendinde sayılan sebepler dışında işçinin hastalık, kaza, doğum ve gebelik gibi hallerde işveren için iş sözleşmesini bildirimsiz fesih hakkı; belirtilen hallerin işçinin işyerindeki çalışma süresine göre 17. maddedeki bildirim sürelerini altı hafta aşmasından sonra doğar.” hükmü gereğince feshedilmiştir. ... Bölge Adliye Mahkemesince bu madde kapsamında savunma alınması gerektiği fakat savunma alınmadığından feshin geçersiz olduğuna karar verilmiştir. Yargıtay İçtihadı Birleştirme Hukuk Genel Kurulu’nun 19.10.2018 günü, 2017/9 Esas sayılı dosyası ile 4857 Sayılı İş Kanunu’nun 25/1-b maddesi gereğince almış olduğu sağlık raporları nedeniyle derhal fesihlerde işçiden savunma alınması gerekmediği yönünde karar verilmiş olup, savunması alınmayan davacı hakkında bildirim önelini altı hafta aşan raporluluk sebebiyle feshin haklı nedene dayandığından davanın reddi yerine yazılı şekilde kabulü hatalıdır.”

Ancak, işverenin işçinin ahlak ve iyi niyet kurallarına uymayan halleri veya bu nedenlerle iş sözleşmesini fesih hakkı her zaman saklıdır.

İşveren tarafından fesih bildiriminde sebep gösterilmediği veya gösterilen sebebin geçerli bir sebep olmadığı iddiası ile iş sözleşmesi feshedilen işçi fesih bildiriminin tebliği tarihinden itibaren bir ay içinde işe iade talebiyle, İş Mahkemeleri Kanunu hükümleri uyarınca arabulucuya başvurmak zorundadır.

İş sözleşmesi feshedilen işçinin başvurusu üzerine arabuluculuk faaliyeti sonunda anlaşmaya varılamaması hâlinde, son tutanağın düzenlendiği tarihten itibaren, iki hafta içerisinde iş mahkemesinde dava açılabilir.

Şayet taraflar anlaşılırsa uyuşmazlık aynı sürede iş mahkemesi yerine özel hakeme de götürülebilmektedir. Arabulucuya başvurmaksızın doğrudan dava açılması sebebiyle davanın usulden reddi hâlinde ret kararı taraflara resen tebliğ edilmekte, kesinleşen ret kararının da resen tebliğinden itibaren iki hafta içinde arabulucuya başvurulabilmektedir.

Feshin geçerli bir sebebe dayandığını ispat yükümlülüğü işverene aittir. İşçi, feshin başka bir sebebe dayandığını iddia ettiği takdirde, bu iddiasını ispatla yükümlüdür.

Bu kapsamda açılan davalar ivedilikle sonuçlandırılmaktadır. Mahkemece verilen karar hakkında istinaf yoluna başvurulması hâlinde, bölge adliye mahkemesi ivedilikle ve kesin olarak karar vermektedir.

Geçersiz sebeple yapılan feshin sonuçları

İşverence geçerli sebep gösterilmediği veya gösterilen sebebin geçerli olmadığı mahkemece veya özel hakem tarafından tespit edilerek feshin geçersizliğine karar verildiğinde, işveren, işçiyi bir ay içinde işe başlatmak zorundadır. İşçiyi başvurusu üzerine işveren bir ay içinde işe başlatmaz ise, işçiye en az dört aylık ve en çok sekiz aylık ücreti tutarında tazminat ödemekle yükümlü olur. Mahkeme veya özel hakem feshin geçersizliğine karar verdiğinde, işçinin işe başlatılmaması halinde ödenecek tazminat miktarını da belirlemektedir. Kararın kesinleşmesine kadar çalıştırılmadığı süre için işçiye en çok dört aya kadar doğmuş bulunan ücret ve diğer hakları ödenmektedir. Mahkeme

veya özel hakem tarafından işçinin bu kapsamdaki tazminat ile ücret ve diğer hakları işçinin dava tarihindeki ücreti esas alınarak parasal olarak belirlenmektedir. İşçi işe başlatılırsa, peşin olarak ödenen bildirim süresine ait ücret ile kıdem tazminatı yapılacak bu ödemelerden mahsup edilir. İşe başlatılmayan işçiye bildirim süresi verilmemiş veya bildirim süresine ait ücret peşin ödenmemişse, bu sürelerle ait ücret tutarı ayrıca ödenmelidir. İşçi kesinleşen mahkeme veya özel hakem kararının tebliğinden itibaren on işgünü içinde işe başlamak için işverene başvuruda bulunmak zorundadır. İşçi bu süre içinde başvuruda bulunmaz ise, işverence yapılmış olan fesih geçerli bir fesih sayılır ve işveren sadece bunun hukuki sonuçları ile sorumlu olmaktadır.

Arbuluculuk faaliyeti sonunda tarafların, işçinin işe başlatılması konusunda anlaşmaları hâlinde;

- İşe başlatma tarihinin,
- Bu kapsamdaki ücret ve diğer hakların parasal miktarının,
- İşçinin işe başlatılmaması durumunda ödenecek tazminatın parasal miktarının,

belirlenmesi gerekmektedir. Aksi takdirde anlaşma sağlanamamış sayılmaktadır. Bu durumda da son tutanak buna göre düzenlenmelidir. İşçinin kararlaştırılan tarihte işe başlamaması hâlinde fesih geçerli hâle gelmekte ve işveren sadece bunun hukuki sonuçları ile sorumlu olmaktadır. Geçersiz sebeple yapılan feshin sonuçları ile ilgili olarak 4857 sayılı Kanunun 21 inci maddesi hükümleri sözleşmeler ile hiçbir suretle değiştirilememekte ve sözleşmelere aksi yönde hükümler de konulmuşsa bu hükümler geçersiz sayılmaktadır.

İşverence işçinin çalışma koşullarında esaslı değişiklik yapılması

İşverenler iş sözleşmesiyle veya iş sözleşmesinin eki niteliğindeki personel yönetmeliği ve benzeri kaynaklar ya da işyeri uygulamasıyla oluşan çalışma koşullarında esaslı bir değişikliği ancak durumu işçiye yazılı olarak bildirmek suretiyle yapabilmektedir. 4857 sayılı Kanunun 22 inci maddesi ile belirlenmiş bu şekilde uygun olarak yapılmayan ve işçi tarafından “altı işgünü” içinde yazılı olarak kabul edilmeyen değişiklikler işçiye bağlamamaktadır. İşçi değişiklik önerisini bu süre içinde kabul etmezse, işveren değişikliğin geçerli bir nedene dayandığını veya fesih için başka bir geçerli nedenin bulunduğunu yazılı olarak açıklamak ve bildirim süresine uymak suretiyle iş sözleşmesini

feshedebilmektedir. İşçi bu durumda da arabulucuya başvurma ve dava açma hakkını kullanabilmektedir. Taraflar aralarında anlaşarak çalışma koşullarını her zaman değiştirebilmektedirler. Çalışma koşullarında değişiklik geçmişe etkili olarak yürürlüğe konulamamaktadır.

İş Hayatı Uyuşmazlıklarında Dava Şartı Olarak Arabuluculuk

Kanuna, bireysel veya toplu iş sözleşmesine dayanan işçi veya işveren alacağı ve tazminatı ile işe iade talebiyle açılan davalarda, arabulucuya başvurulmuş olmasının dava şartı olarak belirlenmesi ile ilgili usul ve esaslar 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 3 üncü maddesinde düzenlenmiştir. Ayrıca Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu Yönetmeliği ile de açıklamalar yapılmıştır. Hukuk uyuşmazlıklarının arabuluculuk yoluyla çözülmesine ilişkin her türlü arabuluculuk faaliyeti, idarenin taraf olduğu özel hukuk uyuşmazlıklarında idarenin temsili, dava şartı olarak düzenlenen arabuluculuk sürecinin usul ve esasları bu yönetmelik ile belirlenmiştir. Yönetmelik kapsamında idare de "5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (I), (II), (III) ve (IV) sayılı cetvellerde yer alan idare ve kurumlar ile 5018 sayılı Kanunda tanımlanan mahalli idareler ve bu idareler tarafından kurulan işletmeler, özel kanunla kurulmuş diğer kamu kurum, kurul, üst kurul ve kuruluşları, kamu iktisadi teşebbüsleri ile bunların bağlı ortaklıkları, müessese ve işletmeleri, sermayesinin yüzde ellisinden fazlası kamuya ait diğer ortaklıklar" olarak tanımlanmıştır.

Uyuşmazlıklarda davacı, arabuluculuk faaliyeti sonunda anlaşmaya varılamadığına ilişkin son tutanağın aslını veya arabulucu tarafından onaylanmış bir örneğini dava dilekçesine eklemek zorundadır. Bu zorunluluğa uyulmaması hâlinde mahkemece davacıya, son tutanağın bir haftalık kesin süre içinde mahkemeye sunul-

ması gerektiği, aksi takdirde davanın usulden reddedileceği ihtarını içeren davetiye gönderilmektedir. İhtarın gereği yerine getirilmez ise dava dilekçesi karşı tarafa tebliğe çıkarılmaksızın davanın usulden reddine karar verilmektedir. Arabulucuya başvurulmadan dava açıldığının anlaşılması halinde herhangi bir işlem yapılmaksızın davanın, dava şartı yokluğu sebebiyle usulden reddine karar verilmektedir. Mahkemece uyuşmazlık konusu ile ilgili olarak iş kazası veya meslek hastalığından kaynaklanan maddi ve manevi tazminat ile bunlarla ilgili tespit, itiraz ve rücu davaları hakkında davaya devam edilebilmektedir.

Arabuluculuk müzakerelerinde idareyi temsilen Arabuluculuk Komisyonunun kurulması

Hukuk uyuşmazlıklarının arabuluculuk yoluyla çözülmesine ilişkin arabuluculuk müzakerelerinde idareleri temsil etmek üzere bir Arabuluculuk Komisyonu kurulmalıdır. Arabuluculuk Komisyonunda iki yıl süreyle görev yapmak üzere üst yönetici tarafından belirlenen iki üye ile hukuk birimi amiri veya onun belirleyeceği bir avukat ya da hukuk müşaviri olmak üzere üç asil üye bulunmalıdır. Hukuk biriminin veya kurum avukatının olmadığı hallerde komisyon üyelerinin tamamı üst yönetici tarafından belirlenmektedir. Yedek komisyon üyeleri de aynı usulle seçilmelidir. Komisyonunda süresi dolan üye yeniden seçilebilmektedir. Mazereti nedeniyle asıl üyenin katılmadığı toplantıya yedek üye katılmalıdır. Komisyon kararlarını oy birliği ile almaktadır. Komisyon üyeleri arabuluculuk sürecinde karar alma konusunda tam yetkilidir.

Komisyon kendisini vekil ile temsil ettirememektedir. İdareler merkezde veya taşra teşkilatlarında komisyonlar kurabilmektedir. İdareler arabuluculuk davetlerinin yapılacağı adres, kayıtlı elektronik posta adresi ve telefon numarasını internet sitesinde yayınlamalıdır. Arabulucular görüşmeler kapsamında yapacakları davetlerde öncelikle bu bilgiler esas alınmaktadır.

Komisyon raporlarının düzenlenmesi ve saklanması

Arabuluculuk müzakereleri sonunda Arabuluculuk Komisyonunca gerekçeli bir rapor düzenlenmelidir. Düzenlenen bu rapor da beş yıl süre ile saklanmalıdır. Komisyonun sekreteryaya hizmetlerini yürüten birim tarafından gerekçeli raporların saklanmasına ilişkin gerekli tedbirler de alınmalıdır.

Arabuluculuk Komisyonu üyelerinin sorumlulukları

Arabuluculuk Komisyonu üyeleri, bu kapsamdaki görevleri uyarınca aldıkları kararlar ve yaptıkları işlemler nedeniyle görevinin gereklerine aykırı davranışlarının mahkeme kararıyla tespit edilmesi dışında, mali ve idari yönden sorumlu tutulmamaktadırlar.

Komisyon üyelerinin arabuluculuk faaliyeti kapsamında yaptıkları işler ve aldıkları kararlar sebebiyle açılacak tazminat davaları, ancak Devlet aleyhine açılabilir. Devlet ödediği tazminattan dolayı görevinin gereklerine aykırı hareket etmek suretiyle görevini kötüye kullanan üyelere ödeme tarihinden itibaren bir yıl içinde rücu etmektedir. Devlet aleyhine tazminat davası açılması halinde mahkeme ilgili komisyon üyelerine davayı re'sen ihbar etmektedir.

Komisyonun çalışma usul ve esasları ile üyelerin yetkileri

Arabuluculuk Komisyonunun ve sekreteryasının çalışma usul ve esasları idareler tarafından belirlenmektedir. Komisyon üyeleri bu kapsamındaki görev-

leri uyarınca ilgili özel ve kamu kurum ve kuruluşları ile sekreteryaya aracılığıyla yazışma yetkisine sahiptir. Kurum ve kuruluşlar tarafından komisyona ivedi olarak cevap verilmelidir.

Tarafların anlaşması ve anlaşma belgesinin düzenlenmesi

Arabuluculuk faaliyeti sonunda varılan anlaşmanın kapsamı taraflarca belirlenmektedir. Anlaşma belgesi düzenlenmesi halinde, bu belge taraflar ve arabulucu tarafından imzalanmaktadır. İdareyi temsilen taraf olarak Arabuluculuk Komisyonu yer almaktadır. Taraflar, arabuluculuk faaliyeti sonunda bir anlaşmaya varırsa, bu anlaşma belgesinin icra edilebilirliğine ilişkin şerh verilmesini talep edebilmektedirler. Bu şerhi içeren anlaşma, ilam niteliğinde belge sayılmaktadır. Taraflar ve avukatları ile arabulucunun birlikte imzaladıkları anlaşma belgesi, icra edilebilirlik şerhi aranmaksızın ilam niteliğinde belge sayılmaktadır. Arabuluculuk faaliyeti sonunda anlaşmaya varılması halinde, üzerinde anlaşılan hususlar hakkında taraflarca dava açılabilir.

Özel durumlarda öncelikle Sosyal Güvenlik Kurumuna başvuru zorunluluğu

Konusu 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile diğer sosyal güvenlik mevzuatından kaynaklanan uyuşmazlıklarda, “hizmet akdine tabi çalışmaları nedeniyle zorunlu sigortalılık sürelerinin tespiti talepleri hariç olmak üzere” dava açılmadan önce Sosyal Güvenlik Kurumuna başvurulması zorunludur. Diğer kanunlarda öngörülen süreler saklı kalmak kaydıyla yapılan başvuruya altmış gün içinde Sosyal Güvenlik Kurumunca cevap verilmezse talep reddedilmiş sayılmaktadır. Sosyal Güvenlik Kurumuna karşı dava açılabilmesi için taleplerin reddedilmesi veya reddedilmiş sayılması şarttır. Sosyal Güvenlik Kurumuna başvuruda geçirilecek süre zamanışımı ve hak düşürücü sürelerin hesaplanmasında dikkate alınmamaktadır. Hizmet akdine tabi çalışmaları nedeniyle zorunlu sigortalılık sürelerinin tespiti talebi ile işveren aleyhine açılan davalarda, dava Sosyal Güvenlik Kurumuna resen ihbar edilmektedir. İhbar üzerine davaya davalı yanında ferî müdahil olarak katılan Sosyal Güvenlik Kurumu yanında katıldığı taraf başvurmasa dahi kanun yoluna başvurabilmektedir. Sosyal Güvenlik Kurumu yargılama sonucu verilecek kararı kesinleştikten sonra uygulamakla yükümlüdür.

Sonuç

Arabuluculuk faaliyeti tarafların anlaşması, birinin müzakerelerden çekilmesi, taraflara danışıldıktan sonra arabuluculuk için daha fazla çaba sarf edilmesi nin gereksiz olduğunun arabulucu tarafından tespit edilmesi ve uyuşmazlığın arabuluculuğa elverişli olmadığı tespit edilmesi hallerinde sona ermektedir. Arabuluculuk faaliyeti sonunda tarafların anlaştıkları, anlaşamadıkları veya arabuluculuk faaliyetinin nasıl sonuçlandığı mutlaka son tutanak ile belgelendirilmelidir. Arabulucu, arabuluculuk sürecinde hukuki ve fiili sebeplerle görevini yapamayacak hale gelirse, tarafların üzerinde anlaştığı yeni bir arabulucu ile süreç kaldığı yerden devam ettirilebilmektedir. Bu kapsamda aynı konuda daha önce yapılan işlemler de geçerliliğini korumaktadır. Arabuluculuk sürecinin başlamasından sona ermesine kadar geçirilen süre, zamanışımı ve hak düşürücü sürelerin hesaplanmasında dikkate alınmamaktadır.

BELEDİYELERDE İNŞAAT YIKINTI ATIĞI YÖNETİMİNİN GELECEĞİNE YÖN VERECEK İKİ TEMEL ENSTRÜMAN: SEÇİCİ YIKIM VE GERİ KAZANIM

Bahattin Murat DEMİR

Jeoloji Mühendisi / Altyapı ve Kentsel Dönüşüm Hizmetleri Genel Müdürlüğü / Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

İnşaat ve yıkıntı atıkları (İYA) günümüz kent yönetimleri açısından önemi her geçen gün artan bir atık türüdür.

Kentlerdeki yatırım politikaları ve buna bağlı olarak gelişen inşaat sektörü faaliyetleri dünya kentlerinde ortaya çıkan katı atıkların çok önemli bir bölümünün İYA'lerden oluşmasına neden olmakta ve bu kadar yüksek miktarlarda ortaya çıkan İYA'lar üzerinde kontrolün sağlanamaması durumunda ise önemli çevre ve halk sağlığı sorunları yaşanabilmektedir. Bu nedenle özellikle belediyeler açısından İYA'ların doğru yönetimi özel bir önem taşımaktadır.

İYA konusunu, özellikle ülkemiz gibi yüksek afet riskleriyle karşı karşıya olan ülkeler için önemli kılan bir diğer unsur da, İYA ve Afet Atığı (enkaz) yönetimleri arasındaki doğrudan ilişkidir. Her iki atığın yönetim sistemlerinin benzer yönleri oldukça fazla olup afet enkazı İYA altyapısından yararlanılarak kontrol altına alınır. Bu nedenle İYA yönetimi aynı zamanda afet yönetiminin de ayrılmaz bir parçasıdır.

Ülkemizde İYA yönetim stratejisinin geliştirilmesi amacıyla Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca çok sayıda çalışma yürütülmüşse de süreçte diğer atıkların yönetim stratejileri öne çıkmış; İYA yönetim politikalarında istikrar sağlanamamış, hatta bu atıklar için veri tabanı bile oluşturulamamıştır. Bugün gelinen noktada etkin bir izleme ve denetim altyapısının kurularak İYA yönetimine ilişkin sorunların çözümü için kurumsal kapasitenin geliştirilmesi, ilgili kişi ve kuruluşlar arasında iş birliği ve koordinasyonun artırılması gerekmektedir.

İYA Yönetiminde Mevcut Durum ve Sorunlar

Ülkemizde İYA yönetiminin hukuksal alt yapısını 3 Yönetmelik oluşturur. Konuya ilişkin ilk düzenleme "Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği"dir (HTİYAKY/18.03.2004-25406 RG). Bahse konu Yönetmelikte hem kavram tanımlanmış hem de çerçeve yönetim ilkeleri düzenlenmiştir. Yaklaşık 10 yıl sonra Atık Yönetimi Yönetmeliği (AYY/02.04.2015-29314 RG) ile İYA onu meydana getiren iki ayrı kısım ile birlikte tek bir kavramda yeniden tanımlanmış ve AB Müktesebatına uyum çerçevesinde 17 kodlu atıklar olduğu belirtilmiştir.

"İnşaat ve yıkım atıkları: Her türlü alt ve üst yapının; tamirâtı, tadilatı, yenilenmesi, yıktırılması veya herhangi bir afet sebebiyle yıkılması sonucu ortaya çıkan, Yönetmeliğin ek-4 atık listesindeki 17 kodlu atıkları" (AYY-Md.4/dd)

Anılan Yönetmelikler birlikte değerlendirildiğinde ülkemizde İYA Yönetiminin "atıkların geri kazanılmasını" hedefleyen bir sistem olarak kurgulandığı görülür. Bu hedef doğrultusunda HTİYAKY'nde Belediyelere "inşaat/yıkıntı atığı geri kazanım ve depolama tesislerini kurmak/kurdurmak" yükümlülüğü getirilmiştir (HTİYAKY-Geçici Madde 2). Ancak günümüze kadar geçen yaklaşık 16 yılda İYA yönetimi bu hedef doğrultusunda işletilememiş; depolama, geri dönüşümün önüne geçmiş ve ağırlık "döküm sahalarında bertaraf" politikasına verilmiştir. İYA yönetiminin 3. temel düzenlemesi olan "Atıkların Düzenli Depolanmasına Dair Yönetmelik'te (ADDDY/26.03.2010-27533 RG) İYA'larının kendi fiziksel ve kimyasal özellikleri ile sahip oldukları tehlike potansiyellerine uygun bir şekilde;

- Hafriyat toprağı ile karıştırılmadan (HTİYAKY-Md 5/d),
- Jips esaslı atıklar ile asbest içeren inşaat atıkları içermesi durumunda II. sınıf depolama tesislerinde (ADDDY-Md 30/1 ve 2),
- Normal koşullarda ise III. sınıf depolama tesislerinde (ADDDY-Ek-2 Atık Kabul Kriterleri),

depolanarak bertaraf edilmesi gerektiği hüküm altına alınmışsa da bu esaslar çerçevesinde gerçekleşen uygulama örnekleri oldukça sınırlıdır. Çoğu durumda İYA'lar hafriyat toprağı ile karışık bir şekilde "depolama tesisi niteliği

taşımayan enkaz döküm sahalarına" dökülmektedir.

Birçok bilimsel araştırma hem hafriyatla hem de kendi içinde karışık şekilde İYA'nın bertarafının önemli çevre sorunlarına yol açabileceğini göstermektedir. İYA içerdiği gerek asbest, kurşun, civa vb. tehlikeli kimyasallar gerekse de ilk bakışta doğal bir malzeme olarak değerlendirilen ancak diğer atıklarla karıştırıldığında HS2 gibi zararlı gazların oluşmasına yolaçan alçı esaslı atıklar nedeniyle çevre ve insan sağlığı üzerinde büyük riskler yaratmakta; alıcı ortamlarda kirlenmeye yol açmaktadır. "Kaçak döküm" olarak nitelenen girişimler ise bu risklerin boyutlarını daha da artırmaktadır.

Kentsel Dönüşüm ve İYA

2012 yılında yürürlüğe giren Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkındaki kanun ile kentsel dönüşüm hareketi hızlanmış; gündeme gelen bina yıkımları ve yeni inşaatlar sonucu İYA miktarları da artmıştır. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2012 sonrası "20 yılda 6.500.000 adet bağımsız konutun yıkılarak güvenli binalara dönüştürülmesinin planlandığını ve bu girişimler sonucunda yaklaşık 500 milyon ton inşaat ve yıkıntı atığının ortaya çıkmasının"4 beklendiğini açıklamıştır ki bu rakam oldukça iyimser ve yıkım odaklı bir tahmin olup birçok kaynakta daha büyük rakamlarla karşılaşmak mümkündür. Dolayısıyla yıllık inşaat/yıkıntı atığı miktarı yaklaşık 4-5 milyon ton olarak tahmin edilen ülkemizde kentsel dönüşüm sürecinde yaşanacak ilavelerle birlikte bu rakamın yıllık bazda 4-5 katına ulaşması beklenmektedir.

Bu büyüklükteki İYA'nın mevcut paradigma çerçevesinde yönetilebilmesi mümkün değildir. Zaten daha ilk elden sorunlar görülmeye başlamış ve örneğin İstanbul gibi kentsel dönüşümün yaygın olduğu illerde "döküm sahası ihtiyacı" baş göstermiştir; hacmi her geçen gün İYA'lar döküm sahalarının kısa sürede dolmasına ve kullanılamaz hale gelmesine neden olmaktadır.

Afetler ve İYA

İYA Yönetimini ülkemiz için önemli kılan bir faktörde afetler sonucu ortaya çıkacak atıklardır. Afetler sonucu kısa bir sürede ortaya çıkan büyük miktarlardaki enkazın kontrolü ve bertarafı afet müdahale hizmetlerinin önemli bir bölümünü oluşturmaktadır. Ancak ne yazık ki gelecekteki acil durumlara ve afetlere karşı hazırlıklı olmak, afet atıklarının yaratacağı sorunlarla baş etme kapasitesinin ve becerisinin geliştirilmesine yönelik çalışmalarında bir hayli boşluklar bulunmaktadır.

Bugün yürürlükte olan HTİYAKY'ne göre afet atıklarının da geri kazanımı esastır ancak Türkiye Afet Müdahale Planı5 (TAMP)'nda "Enkaz Kaldırma Hizmet Grubu" için tanımlanan görev ve sorumluluk "enkaz döküm alanlarını belirlemek" ve bu alanlara enkazı kaldırmaktır. Dolayısıyla TAMP'ta depolama esastır. Oysa JICA'nın hazırladığı "İstanbul İli Sismik Mikro-Bölgeleme Dahil Afet Önleme/Azaltma Temel Plan Çalışması" raporunda yapılan atık öngörüsünde olduğu gibi, "Metropolitan alan içinde bina hasarlarıyla oluşacak toplam enkaz miktar 140 milyon ton" atık öngörüsü yapılmıştır, yüksek miktarlardaki atığın sadece döküm sahalarında bertarafı teknik olarak mümkün gözükmemektedir. Zaten 1999 Depremlerinde ortaya çıkan 13 Milyon ton atığın yönetim performansımızdaki sorunlar ortadayken şimdiden geri kazanım odaklı bir sistem geliştirebilmek gerekecektir.

Konuya ilişkin araştırmalar ve raporlar açıkça ortaya koymaktadır ki ister kentsel dönüşüm ister afetler isterse rutin inşaat ve yıkım faaliyetleri sonucu olsun kentlerimizde ortaya çıkacak İYA'nın insan ve çevre sağlığı açısından sorun çıkartmadan mevcut sistemle yönetilebilmesi artık mümkün görülmektedir.

Seçici Yıkım

Kimi kaynaklarda "yeşil yıkım (green demolition)" olarak ta adlandırılan "seçici yıkım" tıpkı İYA kavramı gibi AB Müktesebatına uyum sürecinde ulusal mevzuatımıza kazandırılmış olup HTİYAKY'nde aşağıdaki şekilde tanımlanmıştır;

"Seçici Yıkım: Konut, bina, köprü, yol ve benzeri alt ve üst yapıların yıkımı öncesinde ve sırasında içindeki yabancı ve geri kazanımı mümkün olmayan maddelerden ayıklanması ve yıkımın belirli ölçülerde ve kontrollü olarak yapılmasını ifade eder" (HTİYAKY-Md 4)

Teknik olarak "seçici yıkım" bir yapının inşaat sırasının tersine planlı bir şekilde soyularak beton karkas haline getirilmesidir. "Son takılan ilk sökölür" kuralı çerçevesinde ilerleyen ve genel hatlarıyla Şekil 1'de gösterilen aşamalardan oluşan seçici yıkımda öncelik asbest vb. tehlikeli malzemelerdedir; daha sonra yapıdaki malzemeler ayrı ayrı işleminden geçirilir (örneğin beton, tuğla, duvar, fayans ve seramik). Aşama aşama ilerleyen sökümlemler sonrasında ana yıkım gerçekleştirilerek beton ve donatı demiri alınır ve yapının yıkım işlemi tümüyle tamamlanır.

Ağırlıklı olarak insan gücü ve mekanik gücün bütünleşik bir şekilde kullanıldığı seçici yıkım çalışmasında sökülen malzemenin hasara uğratılmadan sökülmesi, iyi koşullarda biriktirilmesi ve saklanması gereklidir. Bu açılarından bakıldığında her yıkım faaliyetinde olduğu gibi seçici yıkımın öncesinde de bir planlama çalışması gerçekleştirilerek bir "seçici yıkım planının" oluşturulması ve bu plana uygun hazırlıkların yapılması gereklidir. Bu planda; başta alınması gereken işçi sağlığı ve güvenliği tedbirleri olmak üzere kullanılacak ekipman (söküm aletleri, mobil konkasör vb.), malzemelerin nasıl söküleceği,

geçici biriktirme noktaları ve saklanma koşulları (güvenlikleri dahil) ile yıkım personeline verilecek eğitimler belirtilir. İyi yapılmış bir planlama ve uygulama, seçici yıkım sonucunda geri kazanılmış malzeme miktarının artırılmasına dolayısıyla depolamaya gidecek atıkların azaltılmasına yardımcı olacaktır ki zaten meri mevzuatımızda da "sağlıklı bir geri kazanım ve bertaraf sisteminin oluşturulması için atıkların kaynağında ayrılmasının ve seçici yıkımın esas" olduğu belirtilmiştir (HTİYAKY-Md 5/e).

İYA Geri Kazanım

İYA Geri kazanım sürecinin temel amacı İYA'yı değişik sektörlerde kullanılabilecek "ikincil hammaddeye" dönüştürmek ve böylece ekonominin doğal kaynaklar, atıkların da çevre üzerindeki baskısının azaltılmasıdır. İYA bu amaç doğrultusunda sabit geri kazanım tesislerinde ve/veya yıkım şantiyesine yerleştirilecek mobil konkasörde (çevre mevzuatının gerektirdiği gürültü ve toz emisyon değerlerinin sağlanması şartıyla) değişik proseslere tabi tutularak "ikincil hammaddeye" dönüştürülür. Başta kompozisyonda en büyük paya sahip beton olmak üzere atıklara uygulanan en yaygın fiziksel proses kırma-öğütme işlemi olup bu işlem sonucu elde edilen agregalar değişik ürünlerde kullanılmaktadır.

İYA'dan geri kazanılan agrega türü ürünler; yol ve diğer alt yapı işlerinde dolgu, gömlekleme ve yastıklama malzemesi; bisiklet, yürüme yolu ve tenis kortu temel malzemesi; park ve bahçe düzenleme malzemesi veya düzenli depolama alanlarında dolgu ve taban malzemesi olarak kullanılabilir.

Yıkım faaliyeti sonucu ortaya çıkacak metaller (Demir, bakır vb.), cam, ahşap malzemeler vb. diğer atıklar ise kendi sektörlerinde yeniden hammadde olarak kullanılmakta ve yeni ürünlere dönüşebilmektedir. Ülkemizde halen çalışan sabit bir İYA geri kazanım tesisi bulunmamaktadır. Ancak

Şekil 1: Seçici yıkım söküm aşamaları

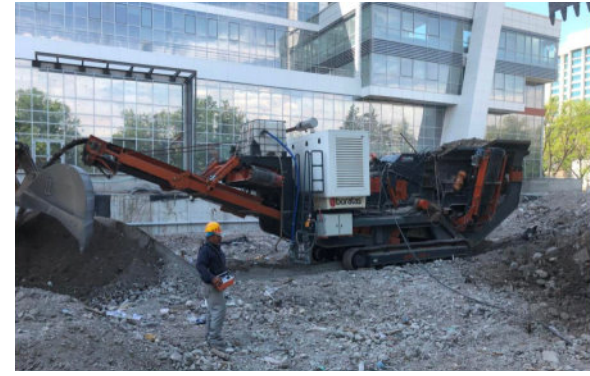
bazı yıkım projelerinde yıkım şantiyesine getirilen mobil konkasörler ile gerçekleştirilen “İYA geri kazanım” örnekleriyle karşılaşmak mümkündür (Şekil-2).

Ülkemizde İYA geri kazanımında istenilen noktaya gelinememesinin ön sıradaki nedenlerden biri de İYA’dan geri kazanılan ürünlerin nasıl kullanılacağına bilinmemesi ve dolayısıyla ekonomik potansiyellerinin anlaşıl-mamasıdır. Bu bilgi eksikliğinin giderilebilmesi amacıyla Altyapı ve Kentsel Dönüşüm Hizmetleri Genel Müdürlüğünce, TÜBİTAK MAM’ın yürütücü-

lüğünde “İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Değerlendirilmesi Projesi” gerçekleştirmiştir. Proje kapsamında öncelikle laboratuvar ve endüstriyel ölçekli araştırmalar yapılmış daha sonraki aşamada ise bu araştırma sonuçlarına dayalı olarak paydaş kuruluşların tesislerinde;

- İKİZLER TUĞLA SAN. tarafından değişik ikame oranlarında 13,5’luk düşey delikli inşaat tuğlası (sıvalı tuğla atığı ve kiremit atığından),

- İSTON A.Ş. tarafından; değişik ikame oranlarında hazır beton, beton boru, bordür, parketaşı, kent mobilyası ve rögar kapağı (beton atığından),

Resim 1: Yıkım şantiyesinde mobil konkasör kullanılarak atıkların geri kazanım örneği (Ankara, Mayıs 2019-Bir kamu hizmet binasının yıkım projesi; elde edilen ürünler çevre düzeninde dolgu olarak kullanılmıştır).

- AKÇANSA A.Ş. tarafından; değişik ikame oranlarında çimento (Karışık atıklardan),

- İSFALT A.Ş. tarafından; değişik ikame oranlarında asfalt alt temel, plent miks temel, bitümlü temel ve dolgu tabakası (beton ve karışık atıklardan) 6,

üretimi gerçekleştirilmiştir.

İSFALT A.Ş tarafından İstanbul Arnavutköy’de dolgu, alt temel, plentmiks ve bitümlü temel tabakalarında değişik boyut ve yüzdelerde atık kullanılarak 8 metre genişliğinde, 100 metre uzunluğunda bir yol üretilmiştir. Ağır vasıta trafiğinin olduğu bu sokakta üretilen yolun performans değerleri izlenmiş ve normları karşıladığı belirlenmiştir.

Resim 2: “İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Değerlendirilmesi Proje” çıktılarından örnekler (Altyapı ve Kentsel Dön. Hiz. Gn.Md. Hizmet Binası)

Uygulama İçin Bazı Öneriler

Gerek mevzuatımızda gerekse Ulusal Atık Yönetimi ve Eylem Planı-2023'te7 vurgulandığı üzere “seçici yıkım” ve “İYA geri kazanım” birbirinden ayrılmaz iki kavram olup bu iki kavram ülkemizde yıkım ve İYA yönetiminin geleceğinde anahtar role sahiptir. “Seçici yıkım” ve “İYA geri kazanım” sadece atık azaltma anlamında değil “doğal kaynak kullanımını” ve “karbon ayak izini” azaltan boyutlarıyla çevre üzerinde; “geri dönüşüm sektörünü büyütmesi” ve “atık yönetim ve yıkım maliyetini azaltıcı” boyutlarıyla ülke ekonomisi üzerinde olumlu etkilere sahiptir. Günümüzde sadece depolama teme-

linde işleyen bir İYA ve afet atığı yönetim sisteminin varlığını sürdürmesi mümkün değildir. Altyapı ve Kentsel Dönüşüm Hizmetleri Genel Müdürlüğünün “İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Değerlendirilmesi Projesi” çıktılarından yol göstericiliğinde mevcut paradigmanın değiştirilmesine ve İYA'yı ekonomiye bir girdiye dönüştürecek adımların ivedilikle atılmasına ihtiyaç bulunmaktadır. Bu bağlamda;

-Uluslararası deneyim göstermiştir ki “seçici yıkım” ve “İYA geri kazanımında” etkinlik ve verimliliği sağlayan lokomotif güç devletin hem aktör hem düzenleyici olarak üstlendiği role. Ülkemizde de İYA geri kazanım ürünlerinin başta kamu yatırımları olmak üzere değişik sektörlerde kullanılmasına kamu öncülük yapmalı ve bu süreç teşvik politikalarıyla desteklenmeli; kamunun öncülüğünde

alınacak önlemlerle “geri kazanılan ürün pazarının” oluşturulması sağlanmalıdır.

Yıkım ve atık yönetiminde yerel etkenlerin ön planda olması nedeniyle belediyelerin süreçteki rolü en az merkezi yönetim kadar önemlidir. Sürecin başarısı için belediyelerimizin desteği; katı atık yönetim planlarını “seçici yıkım” ve “İYA geri kazanım” uygulamalarını içerecek bütünlükte hazırlamaları ve sorumluluk alanlarındaki yıkım faaliyetlerini bu yaklaşım temelinde yönetmeleri gerekmektedir. Afet yönetim planlarında da “İYA geri kazanım” yaklaşımına yer vermelidir.

-Yerel ve merkezi yönetim birimlerinin iş birliği altında güncel ve güvenilir İYA veri tabanı oluşturulmalı; Ulusal Atık Yönetimi ve Eylem Planı'nda İYA için geri kazanım hedefleri belirlenmeli; İYA geri kazanım tesis kurulumu teşvik politikaları kapsamına alınmalıdır.

-Sürecin başarısı için gerekli diğer önemli nokta, başta yıkım sektörü olmak üzere kamuoyundaki “seçici yıkım” ve “İYA geri kazanımına” yönelik mevcut olumsuz algının değiştirilmesidir. “Atıkların yeniden kullanımının ekonomik ve çevresel değeri”, “atıkların ve tehlikelilik düzeyinin kaynağında azaltılması”, “çevre ve halk sağlığı açısından güvenli yıkım” vb. kavramları temel alan kamuoyu ve tüketici bilinci geliştirme programları hayata geçirilmelidir.

İŞİTME ENGELLİLERE VE ÇOCUKLARA ÖZEL MASKE ÜRETİLİYOR

Nilüfer Belediyesi maske üretim atölyesinde yeni tip Koronavirüs (COVID-19) önlemleri kapsamında işitme engelliler ve çocuklara özel maskeler üretiyor.

Koronavirüsle mücadele için herkese maske kullanım zorunluluğu getirilmesi, işaret dili ve dudak okuma yoluyla iletişim kuran işitme engellilerin işini zorlaştırdı. Nilüfer Belediyesi de bu süreçte işitme engellilere bir nebze de olsa destek olmak için maske üretimini çeşitlendirdi.

Nisan ayından bu yana haftanın her günü 20 binin üzerinde maskenin üretildiği Nilüfer Belediyesi Halk Evindeki atölyede, işitme engellilerin dudak okuyarak iletişim kurmalarına olanak sağlayacak şekilde ağız bölümü şeffaf maske üretilmeye başlandı. İşitme engelli vatandaşların yakınları ve ailelerine talepleri doğrultusunda dağıtılacak bu maskelerin yanı sıra, çocukların yüz yapılarına uygun küçük ölçülerde tasarlanmış maskeler üretildi.

Turgay ERDEM
Nilüfer Belediye Başkanı

ÇOCUKLARA AREFE SÜRPRİZİ

Geçtiğimiz Ramazan Bayramında salgın sebebiyle evlerinden çıkamayan çocuklar için Aziziye Belediyesi arefe günü sürpriz yaptı. İlçe nüfus müdürlüğünden alınan bilgiler doğrultusunda Aziziye ilçe sınırlarında ikamet eden on bini aşkın çocuğa hediye kutularında fındık ve şeker paketleri gönderildi. Paketlerinde Erzurum şivesiyle 'Arafalık' yazan hediye kutularını çocuklara tek tek dağıtan Aziziye Belediye Başkanı Muhammed Cevdet Orhan, salgın hastalık nedeniyle evden çıkamayan çocuklara moral verdi ve arefelik hediyeleri için çocukların teşekkürlerini kabul etti.

Binlerce Yıllık Gelenek Devam Etti

Türk kültürünün en eski geleneklerinden Erzurum'un ise vazgeçilmez geleneği olan arefelik kültürünün yaşatılmasında çocukların önemli bir misyonu olduğunu hatırlatan Başkan Orhan, salgın nedeniyle sokağa çıkamayan

çocukların bu geleneği unutmaması için böyle bir organizasyonu yapmaya karar verdiklerini söyledi. Geleneklerin yaşatılmasında belediye olarak çocuklara desteklerinin devam edeceğini belirten Başkan Orhan, "Erzurum'un çok köklü bir kültürü var. Birçoğu halen yaşatılmaya devam ediyor. Bugünü yarına taşıyacak olan çocuklarımızın salgın dolayısıyla buruk bir bayram geçirmelerine gönlümüz razı olmadı. İnşallah arefelik geleneği gelecek yıllarda gerçek haliyle sürdürülür. Bu yıl onların kapısını biz çalalım. Gelecek yıllarda yine baş tacımız olacaklardır" dedi.

Muhammed Cevdet ORHAN
Aziziye Belediye Başkanı

İMAR PLANI DEĞİŞİKLİKLERİNDE DEĞER ARTIŞ PAYI

Ayşe ÜNAL

Şehir Plancısı / Gayrimenkul Geliştirme ve Yönetimi Bilim Uzmanı

Türkiye’de planlı gelişme döneminin başladığı tarihten itibaren mekânsal planlar üzerinde değer artışına konu olan değişiklikler sıklıkla yapılmaktadır.

Yapılan plan değişikliklerinin çoğu gereklilikten ziyade imar parseli ya da ada bazında yatırımcının ya da kullanıcının karını daha da artırmak üzere gerçekleştirilmektedir. Özellikle de parsel maliki ya da yatırımcı tarafından talep edilen değişiklikler karı maksimize edebilme üzerine kurgulanmaktadır. Dolayısıyla yapılan değişiklikler hukuki konumu ya da özellikleri değiştirilen parselin değeri de değişebilmektedir. Yapılan düzenleme ile plan hazırlama ve onamaya yetkili kurumlar tarafından yapılan plan değişikliklerinin kamu yararı gözetilen değişiklikler olacağından hareketle kamu eliyle resen yapılan plan değişiklikleri Değer Artış Payı (DAP) değerlendirmesinin dışında bırakılmış sadece parsel maliklerinin talebi halinde gerçekleşen plan değişiklikleri ile elde edilen arsa değeri artışı DAP'a konu edilmiştir. Diğer istisnalara da düzenleme içerisinde yer verilmiştir.

Değer

Değer, kıymet, baha, bedel, tazminat, fiyat ve maliyet kavramları sıklıkla birbirini yerine kullanılsa da anlamları farklıdır. Taşınmaz değerleme bağlamında ise bu kavramlar oldukça farklı tanım ve kapsamlara sahip olabilirler. Değerleme uzmanları genellikle gelir, kira veya nakit akışlarının bugünkü değeri ile ilgilenirler. Değerin bir ölçüsü olarak malın üretim maliyeti nadiren kullanılır. Piyasa güçleri olan arz ve talebin etkileşimi, fiyatları ve piyasa değerlerini belirler. Değer; herhangi bir nesnenin sağladığı toplam fayda, herhangi bir varlık başka birine verildiğinde karşılığında alınabilecek nesne miktarı, bir şeyin önemini belirlemeye yarayan soyut ölçü, bir şeyin uygun görülen karşılık, kıymet veya bir şeyin para ile ölçülebilen karşılığı, paha olarak tanımlanmaktadır.

Taşınmaz bilimlerinde etkin ve verimli kullanım analizi; teorik gibi görülmekle birlikte, arazi geliştirme ve uygun yatırım kararlarının analizi, parsellere imar hakkının verilmesi, planlamada eşitlik, adalet ve imar hakkı ilişkilerinin değerlendirilmesi ve özellikle kadastro parsellerine imar hakkının verilmesinin neden olabileceği değer artışı ile plan tadilatlarının neden olabileceği rant artışının ölçülmesi ve kentsel rant yönetiminde anahtar role sahiptir.¹

Taşınmazın farklı sebeplerle de değeri değişir. Değerlenmenin kaynağı kamu tarafından yapılan yatırım ve harcamaların sağladığı avantaj olabileceği gibi, kamunun hiçbir katkısı olmadığı durumlarda da gayrimenkulun değeri artabilir. Kamu hiçbir harcamadan sadece gayrimenkulün hukuki durumunu değiştirerek de gayrimenkulün değerinin artmasına sebep olabilir. Şüphesiz ki burada değer artışına konu olan gayrimenkulun sahiplerine yararlandıkları bir hizmet verilmemiş olmakla birlikte bu kişilerin mali gücünde artış meydana gelir (Memduh Aslan, Kentsel Rantların Vergilendirilmesi, Ankara Barosu Dergisi Sayı: 2014/3:115-134, Ankara). Kentsel faaliyetler gelecekteki gelişme yönüne ve büyüklüğüne göre, belirli miktarlarda kentsel toprağa gereksinme duymaktadır. Gerekli olan tesislerin yapılması için, kamunun ve özel kesimin artan kent arazi talebi, arazinin değerini de sürekli olarak arttırmaktadır.

Tarımsal arazinin kentsel kullanıma dönüşmesi sürecinde araziye imar hakkı verilmesi, altyapı yatırımları gibi iyileşmeler, arazinin rantı ve değerini artırır. İmar planı ile bir araziye kullanılabilirlik hakkının tanınması o arazinin beklenen değerinin ilk artışını oluşturmaktadır. Arazide ilk imar planının yapılmasıyla imar planı ile

araziye verilen değer karşılığı olarak arazinin %45'ine kadar olan kısmı 3194 sayılı İmar Kanunu ile düzenleme ortaklık payı adı altında maliklerin muvafakatine gerek kalmaksızın resen kesilebilmektedir.² Böylece bir arazi parçasının önce tarımsal kullanımdan kentsel kullanıma (tarımsal araziden kentsel arsaya) dönüştürülmesi ve dolayısıyla altyapı hizmetlerinin götürülmesi, yol, otopark, yeşil alan ve meydan gibi kamusal hizmetlere ilişkin gerekli tesislerin yapılması, kentsel arsa olmasını sağlamaktadır. Arazinin kentsel arsaya dönüşmesinden sonra kimi zaman imar planındaki inşaat veya nüfus yoğunluğu veya fonksiyon değişiklikleri ya da kat adedinin artırılması suretiyle imar planında talep edilen değişiklik onaylanmak suretiyle de arazide değer katlanarak yeni bir artan değer üretilmesi gerçekleşebilmektedir.³ Hatta imar planı onamaya yetkili idareler tarafından da plan değişiklikleri ya da revizyonları ile daha önce manzarası bulunmayan bir arsa parktan/yeşil alandan cephe alan ya da manzaraya sahip olan bir arsa/bina olabilmektedir. Ulaşım planlamasında toplu taşımaya ait durak yerleri veya yol genişliğinin değiştirilmesi veya parselin yakınına cazibe merkezlerinin kurulması veya hastane ya da okul tesis edilmesiyle de parselin değeri değişebilmektedir. Olasılıkları artırmak elbette mümkündür.

İmar planı değişikliği ile artan bu değer kamuya nasıl kazandırılacağı yıllardır kanun koyucuları meşgul etmiştir. Bu nedenle İmar Kanunu'na 14.02.2020 tarihli 7221 Sayılı Kanun'la eklenen madde (Ek madde 8) ile arazinin arsa niteliğine dönüşmesinden sonra arsa maliklerinin tamamının talebiyle plan onamaya yetkili idarelerce onaylanan imar planı değişiklikleri ile gerçekleşen değer artışı-

1) Prof. Dr. Harun Tanrıvermiş (2016), Gayrimenkul değerleme esasları, Konut değerleme sınavı, Gayrimenkul değerleme sınavı, Ders Kodu: 1014

2) 3194 Sayılı İmar Kanunu Madde 18: (...) Belediyeler veya valiliklerce düzenlemeye tabi tutulan arazi ve arsaların dağıtım sırasında bunların yüzölçümlerinden yeteri kadar saha, düzenleme alanındaki nüfusun kentsel faaliyetlerini sürdürebilmeleri için gerekli olan umumi hizmet alanlarının tesis edilmesi ve düzenleme dolayısıyla meydana gelen değer artışları karşılığında "düzenleme ortaklık payı" olarak düşülebilir.

3) R.Keleş, Kentleşme Politikası, İmge Kitabevi, 2004, Ankara, s.590-612

nın kamuya kazandırılması hedeflenmiştir. Bu yazıda Kanun'un özü gereği sadece maliklerince talep edilen imar planı değişikliği ile oluşan değer artışı tespiti ve süreci ele alınmaktadır.

Değer Artış Payı

14.02.2020 tarihli 7221 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesine kadar İmar Kanunu'nda imar planları ile ilgili birçok hususa yer verilirken plan değişiklikleri konusunda fazla bir hüküm bulunmamaktadır. Getirilen Ek Madde 8 aynı zamanda yönetmeliklere de yön verecek olan bir maddedir. Madde bu özelliği nedeniyle İmar Planı (Nazım ve Uygulama İmar) değişikliklerinde uyulması gereken hususlara dayanak teşkil edecektir.

Kanunu'na Ek Madde 8'i getiren 7221 sayılı Kanun'un madde gerekçesinde; "maliklerin talebi üzerine ve ada bazında tüm taşınmaz maliklerinin muvafakatının alınarak, ilgili mevzuat ve kentsel standartlara uygun olmak koşuluyla yapılacak imar planı değişiklikleri sonucunda, plan kapsamında kalan taşınmazların imar durumunda meydana gelen değer artışlarının kamuya döndürülerek ilgili kamu idarelerince pay alınması, bu payların oranının belirlenmesi, alınan payların kamulaştırma, kentsel dönüşüm ve altyapı hizmetlerinde

kullanılması suretiyle kent silüeti ve imar düzeni korunarak daha sağlıklı bir çevrenin oluşturulması ve yaşam kalitesinin yükseltilmesi amaçlanmaktadır" denilmiş ve 20.02.2020 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

7221 sayılı Kanun'la getirilen yeni düzenleme Mekansal Planlar Yapım Yönetmeliği'ne (MPYY) göre hazırlanan ancak DAP'a konu olan plan değişikliklerinin onaylanma süreci, askı ilan uygulamaları, planların sunulması gibi konuya bağlı olarak değişiklik getirilmektedir.

İmar planı değişikliği ile getirilen DAP'ın temel ilkelerini düzenleyen Ek Madde 8'in dört bölümde incelenmesi gerekmektedir. Birinci bölüm; plan değişikliği çalışmasının ilke ve esaslar, ikinci bölüm; değer artışı payının değerlendirilmesi, tespit yöntemi ile ödenme zamanı, üçüncü bölüm; DAP'ın ödeme yeri ve idareler arasında paylaşılması, dördüncü bölüm ise değer artış payından istisna olan uygulamalar ve arazilerdir.

DAP ve İmar Planı Değişikliği İlke ve Esasları

İmar planı değişiklikleri, plan ana kararlarını, sürekliliğini, bütünlüğünü sosyal ve teknik altyapı dengesini bozmayacak şekilde ve teknik gerek-

çeleri sağlamak şartıyla yerleşmenin özelliğine uygun olarak yapılır hükmü ve diğer plan değişikliği ilke ve esasları mevcut Mekansal Planlar Yapım yönetmeliğinde belirtilmektedir. Bu ilke yapılan değişiklikle Kanun'da da yerini almıştır. Onaylanmış bir imar planında parsel bazında; nüfus, yapı yoğunluğu, kat adedi, bina yüksekliğini artıran plan değişikliği yapılamayacaktır. Hemen şu soru akla gelmektedir. Parsel bazında kullanım kararı değişikliği bir başka deyişle fonksiyon değişikliği yapılabilecek midir? Elbette yapılamayacaktır. Kanun'un 5'inci maddesinde yer alan Nazım İmar Planı tanımı bu uygulamayı engellemektedir. Fonksiyon değişikliğinin yapılabilmesi Nazım İmar Planında değişiklik yapılmasını zorunlu kılmaktadır. Parsel bazında imar planı değişikliği yasaklandığı için sayılan içeriklere sahip olan uygulamaların ada bazında yapılması gerekmektedir. Kanun ada bazında yapılması gereken bu tür içeriğe sahip imar planı değişikliklerinde imar adası büyüklüğünü en az 1000 m2 olarak tanımlamaktadır. Ayrıca getirilen değişiklik ve/veya fonksiyon değişikliğinin ihtiyaç duyduğu kültürel tesis, sosyal ve teknik altyapı kullanımları; adanın merkezine en fazla 500 metre yarıçaplı alanda karşılanması gerekmektedir. İhtiyaç analizini içeren sosyal ve teknik altyapı etki değerlendirme raporu hazırlanmadan imar planı değişikliği dosyası değişikliği onaylayacak idareye sunulamaz.

Taşınmaz maliklerinin tamamının muvafakati olmadan hazırlanan plan değişikliği talebi idareye teklif dosyası olarak sunulamaz. Bu cümleden değer artışı getirmeyen plan değişikliklerinde maliklerin tamamının muvafakatine gerek yoktur diye bir sonuç çıkarılmamalıdır. Muvafakatle ilgili istisna durum MPYY madde 31(4) de bildirilmektedir.⁴

4) MPYY Madde 31(4) İmar planı teklifleri, planın kapsadığı alanın maliki veya maliklerinin yasal vekilleri tarafından sunulabilir. Planlanan alan içinde maliklerine ulaşamayan, malikleri belli olmayan veya maliki bulunmayan yerlerin mevcudiyeti halinde, bunların ilgili idarece belgelendirilmesi ve planlanan alanın %20'sini aşmaması şartı aranır.

3194 Sayılı İmar Kanunu'nun Ek Madde 8'i ile getirilen plan değişikliğine ilişkin hükümleri yine aynı madde'nin son cümlesi gereği MPYY'de de değişiklik yapılmasını gerektirdiğinden 10.04.2020 tarihinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı internet sitesi üzerinden tartışmaya açılmıştır. Bahse konu taslakta Kanun hükümleri yönetmelikteki yerine işlenmiş olup taslak değerlendirmeyi ve yürürlüğe girmeyi beklemektedir.

Değer Artış Payı Tespit Yöntemi ve Zamanı

DAP'ın belirlenmesi iki aşamada gerçekleştirilecektir.

- Gayrimenkul değerleme kuruluşunun tespit raporları
- Raporları değerlendiren, idarece oluşturulan kıymet takdir komisyonu tarafından değer belirlenmesi

Değer artış raporu ve değer tespitinin hangi aşamada yapılacağı Kanun metninde açıkça belirtilmemiştir. Bu haliyle yapılacak olan değerlendirmelerde DAP raporu ve tespitine ait işlemlerin plan değişikliğinin ilgili idare onay makamına sunulmadan önce yapılması uygun olacaktır. Çünkü plan değişikliğinin idare tarafından onaylanmasından sonra teklif edilen planın hukuki durumunda değişiklik olacak ve devam eden çalışmalar ke-sintiye uğrayabilecektir.

Değer artış tespitinin ilk aşaması olan gayrimenkul değerleme kuruluşunun raporu, ikinci aşaması ise idare tarafından oluşturulan ve nihai kararı verecek olan kıymet takdir komisyonlarıdır. Gayrimenkul değerleme kuruluşları 6362 sayılı Kanun'a göre yetkilendirilmiş lisanslı kuruluş olmalıdır. Dolayısıyla iki ayrı gayrimenkul değerleme kuruluşunun hazırladığı 2 ayrı değer tespit raporu elde edilecektir. Gayrimenkul değerleme kuruluşları ile idarenin kıymet takdir komisyonu birbirlerini tamamlayan gruplardır. Değer artışının tespiti 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 11'inci mad-

desine göre yapılması gerekmektedir. DAP, imar plan değişikliği ile oluşacak taşınmazın (arsa) yeni değeri ile yürürlükteki imar planına (plan değişikliğinden önceki plan) göre hesaplanan taşınmaz (arsa) değeri arasındaki farktır. DAP olarak adlandırılan bu fark değer artışı raporunda da detaylı olarak analiz edilerek gerekçeleriyle açıklanmalıdır.

Değer artışının ikinci aşaması ise idare tarafından oluşturulan kıymet takdir komisyonunun değer tespitidir. Kıymet takdir komisyonu nihai oluşan değer bedelinin kararını verecek olan komisyondur. Komisyon, gayrimenkul değerleme kuruluşlarının raporlarında belirtilen değer ortalamasından daha az olmamak üzere değer artışını tespit etmekle yükümlüdür. Dolayısıyla, gayrimenkul değerleme kuruluşlarının ortalama değeri o arazideki/parseldeki plan değişikliğinden sonra arsa değerindeki değer artışı olacaktır denilebilir.

Artan değer ödeme miktarı ve ödemenin yapılacağı zaman ve yeniden değerlendirme

Kıymet takdir komisyonunca belirlenen DAP'ın ödenmesi taşınmazın satışı ya da yapı ruhsatının alınmasına kadar bekletilmiş ise; ödeme tarihinde her takvim yılı için, bir önceki yıla ilişkin olarak 213 sayılı Kanun'un mükerrer 298'inci maddesi uyarınca tespit ve ilân edilen yeniden değerlendirme oranında takvim yılı başından geçerli olmak üzere arttırılarak uygulanır. Varsayalım ki Komisyonca belirlenen DAP 3 yıl sonra ödendiğinde ilk değer belirlendiği tarihten itibaren yeniden değerlendirme oranına tabi tutularak ilk değer bugünkü değere getirilerek ödeme yapılacaktır.

DAP en geç taşınmazın ilk satışında veya ruhsat aşamasında artan değer tamamı DAP olarak malikler tarafından idareye ödenir. Ödeme yeri Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın muhasebe birimidir ve bu birim Kanun'da belirtilen kurallar çerçevesin-

de diğer idarelere dağıtımını yapmakla yükümlüdür.

DAP'ın dağıtımın yapılacağı idareler Kanunda, büyükşehir ve büyükşehir ilçe belediyeleri, büyükşehir olmayan iller ile bakanlık olarak üç başlıkta incelenmelidir. Büyükşehir, büyükşehir olmayan iller ve bakanlık aynı zamanda plan onamaya yetkili idarelerdir. Bakanlık kelimesinden de sadece Çevre ve Şehircilik Bakanlığı değil plan onamaya yetkili diğer bakanlıkları da anlamak gerekir.

Bakanlık muhasebe birimine ödenen değer artış payının karşılığı olan bedel aşağıda belirtilen oranlarda ilgili idarelere aktarılır.

Büyükşehir belediyelerinde;

- %25'i büyükşehir belediyesinin ilgili hesabına,
 - %25'i ilgili ilçe belediyesinin ilgili hesabına,
 - %25'i Bakanlığın Dönüşüm Projeleri Özel Hesabına
 - %25'i ise genel bütçe hesabına
- Büyükşehir olmayan illerde;
- %40'ı imar planı değişikliğini onaylayan idarede açılacak ilgili hesaba
 - %30'u Bakanlığın Dönüşüm Projeleri Özel Hesabına
 - %30'u Genel bütçe hesabına

Bakanlıkça onaylanan imar planı değişikliğinden kaynaklanan değer artışının;

- %75'i Bakanlığın Dönüşüm Projeleri Özel Hesabına
- Büyükşehir belediyesinin olduğu illerde %15'i büyükşehir belediyesinin ilgili hesabına
- %10'u ilgili ilçe belediyesinin ilgili hesabına
- Büyükşehir olmayan illerde;
- %75'i Bakanlığın Dönüşüm Projeleri Özel Hesabına
- %25'i plan değişikliğinin yapıldığı yerdeki ilgili idarenin açılacak ilgili hesabına,

5 (beş) işgünü içerisinde aktarılması gerekmektedir.

Eğer imar planı değişikliği diğer genel bütçeli idareler tarafından onaylanmış ise DAP'nın tamamı genel bütçe hesabına gelir kaydedilecektir.

Değer Artışına Tabi Olan Taşınmaza Ait Şerhler ve Parselde Varsa Mevcut Binanın Durumu

İmar planı değişikliği ile değerinde artış olan parselin tapu kütüğüne "taşınmazın değer artışına tabi olduğu" şerh edilir. Bahse konu şerh'in "değer artışına tabidir, değer artış payı ödenmeden satış izni ve ruhsat verilemez" şeklinde gerçekleştirilmesi ve şerhin imar planı değişikliğinin kesinleştiği tarihte konulması uygun olacaktır. İmar planı kesinleşmediği sürece taşınmazda bir değer artışı olduğundan söz edilmesi mümkün değildir. Ayrıca hazırlanan imar planı değişikliğine plan hükmü olarak da değişikliğe konu taşınmazda DAP bulunduğu ve bu değer maliklerince ödenmeden ve tapuya konulacak şerh kaldırılmadan gayrimenkulün satılması ya da yapı ruhsatı alınmasının mümkün olmadığını belirten plan hükmü konulmalıdır. Taksitlendirme söz konusu olmadığından DAP'nın tamamı ödenmedikçe şerhin kaldırılması söz konusu olmamalıdır.

Plan değişikliğine ve DAP uygulamasına tabi arsada mevcut bir yapı bulunması halinde ve o yapıya yönelik kat adedi artışı veya emsal artışı veya fonksiyon değişikliği gibi bir düzenleme yapılıyor ise DAP ödenmeden mevcut binada;

- Parselin emsalini, inşaat alanını, yapı yüksekliğini ve kullanım amacını değiştiren esaslı tadilat ruhsatı düzenlenemez.
- Sayılanların dışındaki amaçla inşaatı devam eden mevcut yapıya ait ruhsat değişiklikleri yapılabilir.

Değer Artış Payına Tabi Olmayan Plan Değişiklikleri

- Kentsel dönüşüm kanunu olarak bilinen 6306 sayılı Afet Riski Al-

tındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun kapsamında alanlar

- Kamu yatırımlarının yapıldığı alanlar
- Kamu mülkiyetindeki alanlar
- Mazbut ve mülhak vakıflara ait alanlarda yapılacak plan veya plan değişiklikleri
- İmar planlarında yençok: serbest olarak belirlenmiş yüksekliklerin İmar Kanunu'nun 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen usullere göre yapılacak plan değişiklikleri
- İdarelerce resen yapılacak imar planı değişiklikleri
- Ada veya parsel bazında yol düzenlemeleri,
- Cephe hattı düzeltmeleri,
- İmar hattı düzenlemesine konu plan değişiklikleri,
- Yapı ve nüfus yoğunluğunu artırmayan, düzenleme ortaklık payı olarak ayrılan alanlarda azalmaya neden olmayan plan değişikliklerinin değer artışına tabi olmayan uygulamalardır.

Sonuç

Ada bazında parsel maliklerinin tamamının rızası ile plan onamaya yetkili idarelerden talep edilen plan değişikliği sonucunda inşaat alanı, kat adedi ve nüfus yoğunluğu artırım ile fonksiyon değiştiren konular taşınmazın değerini değiştiren uygulamalardır. Onaylanan imar planı değişikliği ile artan arsa değerinin arasındaki farkın kamuya döndürülmesine yönelik uygulama olumlu bir yaklaşımdır. Kanun metninin genel gerekçesinde idarelere pay edilen DAP'ın kamulaştırma, kentsel dönüşüm ve altyapı hizmetlerinde kullanılabileceği belirtilse de bu husus Kanun metnine yansıtılamamıştır. Elde edilen payın değişikliğin yapıldığı alan ve yakın çevresinde kullanılması ve amacı doğrultusunda kullanılması hükme bağlanmalıdır. Böylece getirilen değer artışı/rant kamuya döndürülebilecektir.

DAP uygulaması 7221 sayılı Kanun'la düzenlenmiş ve Resmi Gazetede yayımlanarak 20.02.2020 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Madde metninin son cümlesi "Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir" şeklinde ise de Kanun maddesi yürürlüktedir. Uygulamacıların bir bölümü Kanun metnine göre işlem yaparken bir bölümünün "yönetmelik çıkmadığı için bu madde uygulanamaz" denilerek işlem yapmama ihtimali bulunmaktadır. Kanun maddesinin yürürlüğe girdiği tarihten bu yana yaklaşık beş ay geçmiş ve uygulama esaslarını belirten yönetmelik henüz uygulamaya geçmemiştir.

Belediyeler veya il özel idareleri maliklerce talep edilen her plan değişikliği için değer artışı olup olmadığının gayrimenkul değerlendirme kuruluşlarına kontrol ettirme çabasına girebilmektedir. Bu hususla ilgili olarak gerekli bilgilendirmenin Bakanlıkça yapılması gerekmektedir.

Maliklerce ödenen DAP'ın geri iade edilip edilmeyeceği kanun metninde belirtilmemektedir. Yönetmelikle bir düzenleme yapılması halinde Kanun metninde yer almayan bir konuda düzenleme yapılmış olacaktır. Bu konunun da Kanun düzenleyicileri tarafından değerlendirilmesi gerekmektedir.

Dikkatten kaçınılmaması gereken bir husus ise imar planı onama yetkisi olan idarelerin değer artışına konu olabilecek değişikliklerin "resen" yapılmasının önünün kesilmemesidir. DAP ödemek istemeyen kişi ya da gruplar plan değişikliklerinin idare inisiyatifinde hazırlanarak onaylanması konusunda ısrarcı olabileceklerinden Kanun koyucunun bu hususu yeniden gözden geçirmesi uygun olacaktır.

BAĞCILAR ZABITASI SALGIN DÖNEMİNDE 7/24 VATANDAŞIN YANINDA

Bağcılar Belediyesi, COVID-19 salgınına karşı bütün birimleriyle topyekûn mücadele ediyor. 746 bin nüfuslu İstanbul'un en büyük üçüncü ilçesi olan Bağcılar'da en büyük görevlerden biri de zabıtaya düşüyor. Bağcılar Belediyesi Zabıta Müdürlüğü ekipleri de Türkiye'de ilk virüs vakasının görülmeye başladığı günden itibaren 7/24 esasıyla çalışıyor. Ekipler, telefonla, e-posta yoluyla, sosyal medya üzerinden ve direkt olarak kendilerine ulaşan herkesin yardımına koşuyor.

Ekipler kimi zaman hastanede yatan bebeğe anne sütünü götürdü kimi zaman göreve giden sağlık çalışanlarını kurumlarına kadar bıraktı kimi zaman da vatandaşın temel gıda ihtiyaçlarını temin etti. Zabıta görev araçları da sokağa çıkma kısıtlamalarının olduğu dönemde Bağcılar'da ikamet eden ve tedavi gören vatandaşlar için kullanıldı.

5 bin 213 işletme denetlendi

Salgında zabıta tarafından market, bakkal, pastane, çay ocağı, lokanta, berber, kuaför, konfeksiyon ve benzeri 5 bin 213 işletmenin denetimi yapılarak yönetmeliklere aykırı hareket eden 293 işyerine cezai işlem uygulandı.

Faaliyetine devam eden işletmelere sosyal mesafe kuralı (3 Adım ve 1/10), 14 temel kural, müşteri sayısı ve açılış kapanış saatleri gibi konularda bilgilendirme broşürleri dağıtılarak bilgilendirmeler yapıldı.

Semt pazarlarındaki uygulamalar gözlemlendi

Zabıta ekiplerince semt pazarlarındaki tezgâh araları 3 metre olarak düzenlenip kontrolleri yapıldı. Pazar giriş çıkışlarına bariyerler konularak sosyal mesafeyi korumak amaçlı 3 adım kuralı ile ilgili uyarı afişleri asıldı ve salgın tedbirleri konusunda vatandaşları bilgilendirmek için araçlardan anonslar yapıldı. Pazar alanına maskesiz girilmemesi için ekiplerce vatandaşlara maske dağıtıldı.

Lokman ÇAĞIRICI
Bağcılar Belediye Başkanı

Kaçak tıbbi malzeme üretimine müdahale edildi

Belediyenin sosyal medya ve diğer mecralarından bildirilen kaçak maske üretim yerleri tespit edilerek insan sağlığını tehdit edecek ürünler, İlçe Sağlık Müdürlüğü ekipleri ile tespit edilerek imha edildi.

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA AMAÇLARININ YERELLEŞTİRİLMESİ

Oğuzhan GÜRSOY
Uzman / Dış İlişkiler Müdürlüğü / TBB

Sürdürülebilir kalkınma anlayışı, 1990'ların başında başlayan bir eğilimle Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma için 2030 Gündemi'ne kadar gelen süreçte geniş bir perspektif kazandı.

Sürdürülebilirlik ve Sürdürülebilir Kalkınma

Günümüz toplumlarının karşı karşıya kaldığı çevresel ve sosyal sorunlar nedeniyle sürdürülebilirlik kavramı özellikle uluslararası kuruluşlar tarafından yaygın olarak kullanılmaktadır. Sürdürülebilirlik, bireylerin ve toplumların yaşam kalitesinin azalmaması için ekolojik dengenin korunması amacıyla doğal kaynakların tükenmesini önlemek için gerçekleştirilen süreçler ve eylemler olarak tanımlanabilir. Günümüzdeki anlamıyla sürdürülebilirlik (nachhaltigkeit) tartışmasının 18. yy'ın başında ağaçların aşırı şekilde kesilmemesi durumunda ormanların kendisini yenileyeceği fikri üzerinden çıktığı literatürde genel olarak kabul görmüştür. Sürdürülebilir kalkınma kavramının ilk kez somut verilerle kullanılması ise 1987 yılında Norveç Başbakanı Gro Harlem Brundtland başkanlığında toplanan Birleşmiş Mil-

letler Çevre ve Kalkınma Komisyonu'nun "Ortak Geleceğimiz" başlıklı raporuna dayandırılmaktadır (Yaylı, 2011: 923-925).

Şüphesiz ki, sürdürülebilir kalkınma anlayışı, 1990'ların başında başlayan bir eğilimle Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma için 2030 Gündemi'ne kadar gelen süreçte geniş bir perspektif kazanmıştır. Süreç içerisinde sürdürülebilir kalkınma anlayışında yaşanan değişim ve gelişmenin sonucunda ekonomik kalkınmanın adil bir toplumsal düzen ve yaşanabilir bir çevre olmadan kalıcı ve mümkün olamayacağı anlaşılmıştır. Bu evrilmenin sonucunda kalkınma gündemi, sadece ekonomik büyüme üzerine değil aynı zamanda sosyal adalet ve çevresel sürdürülebilirlik başta olmak üzere pek çok koşulu kapsayan bütüncül bir çerçeveye oturtulmuştur. Bu doğrultuda, 2000 yılında belirlenen "Bin Yıl Kalkınma

Hedefleri"nin (Millennium Development Goals) yerine 2015 yılında New York'ta düzenlenen Sürdürülebilir Kalkınma Zirvesi'nde BM Genel Kurulu tarafından kabul edilen "2030 Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları" (SKA) 2030 yılına kadar dünyada yoksulluğun tüm boyutlarıyla ortadan kaldırılmasını ve insanlığın ortak refahının sağlanmasını amaçlamaktadır. Sürdürülebilir kalkınmanın gerçekleştirilmesi açısından 2030 yılına kadar küresel ölçekte ulaşılması amaçlanan 17 amaç ve 169 hedef belirlenmiştir¹.

Bu 17 amaç, bir milenyum fenomeni olan Binyıl Kalkınma Hedeflerinin -görece- başarısının üzerine inşa edilmiştir. Binyıl Kalkınma Hedeflerinin önceliklerine ek olarak iklim değişikliği, ekonomik eşitsizlik, yenilikçilik, sürdürülebilir tüketim, barış ve adalet gibi yeni alanları da içeren SKA'ların tamamı birbiriyle bağlantılıdır. Söz gelimi içerisinde bulunduğumuz

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA

AMAÇLARI

1) Türkiye'nin New York'ta düzenlenen Birleşmiş Milletler Yüksek Düzeyli Siyasi Forumu'nda 2. Gönüllü Ulusal Gözden Geçirme (VNR) raporunu sunduğu 15 Temmuz 2019 tarihinden itibaren, Türk Hükümeti ve Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) tarafından "Sustainable Development Goals"un Türkçe çevirisi olarak "Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri" yerine "Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları" ve "Alt Hedefler" yerine "Hedef" ifadeleri kullanılmaya başlanmıştır.

COVID-19 pandemisi süreci aslında geleceğin şimdiki zaman diliminde olduğunu bir kez daha göstermiştir ve yeni koronavirüs ile mücadele amacıyla gerçekleştirilen çalışmalar SKA'ların farklı başlıkları altında birbiriyle bağlantılı olacak şekilde yürütülmektedir. İlk bakışta yeni koronavirüs ile mücadelede gerçekleştirilen çalışmaların genellikle 3 numaralı "Sağlık ve Kaliteli Yaşam" Amacı altında olduğu düşünülebilir ancak yeni koronavirüs sebebiyle istihdam alanında karşılaşılan problemler (Amaç 1: Yoksulluğa Son), hijyenin daha fazla önem kazanması (Amaç 6: Temiz Su ve Sanitasyon), uygun fiyatlı ve kesintisiz elektrik sorunu (Amaç 7: Erişilebilir ve Temiz Enerji), ortaya çıkan yeni ekonomik koşullar (Amaç 8: İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme) ve kentsel alanlarda karşılaşılan problemler (Amaç 11: Sürdürülebilir Şehirler ve Topluluklar) Amaçlarının farklı başlıkları altında birbiriyle bağlantılı şekilde yürütülmesi gerektiğine örnektir.

Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarının Yerelleştirilmesi

SKA'lar kapsamı ve nitelikleri gereği sadece merkezi yönetim düzeyinde alınan kararlar ve uygulanan politikalarla çözülebilecek sorunlara ilişkin değildir. Yani çözülmesi hedeflenen sorunların doğası gereği sadece merkezi yönetimlerin değil aynı zamanda bireylerin, sivil toplum kuruluşlarının, özel sektörün, yerel yönetimlerin ve uluslararası kurum ve kuruluşların birlikte çalışması gerekmektedir. 2030'a kadar ulaşılması hedeflenen SKA'larda başarı sağlanabilmesi için yerel yönetimlerin kapasitenin göz ardı edilmemesi gerekmektedir. Yerel gereksinimleri ve hizmet önceliklerini belirleme, gereksinimlere daha hızlı yanıt verme, hizmette etkinlik, katılım ve demokratik yönetimin etkinliği ve bürokrasinin azaltılması bakımından merkezi yönetimden daha avantajlı bir konuma sahip olan yerel yönetimler bu Amaçlara ulaşmada kritik bir

öneme sahiptir. Bu sebeple de yerel ve bölgesel yönetimlere, SKA'ların "yerelleştirilmesine" olanak sağlayan bir alan ve kaynak sağlamak bu küresel politika belgesinin başarısını sağlamak için stratejik bir önceliktir. Bununla birlikte, SKA'lar yerelleştirmek, küresel ölçekte alınan kararların yerelde uygulanmasından ibaret değildir. SKA'ların bireyler ve toplumlar tarafından benimsenmesi de bu Amaçların yerelleştirilmesi açısından önemlidir.

17 maddelik SKA'lar hedefleriyle birlikte incelendiğinde kentlere ve yerel yönetimlere ilişkin vurgunun genelde 11 numaralı ve "Sürdürülebilir Şehir ve Yaşam Alanları" başlıklı amaçta olduğu görülmektedir. Zira "şehirlerin ve yerleşim birimlerinin kapsayıcı, güvenli ve sürdürülebilir hale getirilmesi"ni konu alan bu amaç yerel yönetimlerle ilgili ulusal kuruluşların BM nezdindeki lobicilik faaliyetlerinin bir sonucudur. Dünya yüz ölçümünün sadece %3'üne denk gelen kentsel alanlarda dünya nüfusunun yarısından fazlasının yaşadığı, küresel enerji tüketiminin %80'inin kentsel alanlarda gerçekleştiği ve küresel karbon emisyonunun ise %75'inin kentsel alanlarda vuku bulduğu düşünüldüğünde kentsel alanların yönetiminden sorumlu olan yerel yönetimlerin bu amaçların gerçekleşmesinde sahip olduğu rolün önemi ortaya çıkacaktır. Konusu itibarıyla 11. Amaç belediye başkanları ile yerel ve bölgesel yönetimler için bir çağrı niteliğindedir. Özellikle 11'inci Amaçta belirtilen "Şehirlerin ve insan yerleşimlerinin kapsayıcı, güvenli, dayanıklı ve sürdürülebilir kılınması" ibaresi yerel yönetimlerin bu süreçte aktif rol almasının bir yansımasıdır. Ancak yerel yönetimlerin sadece bu amaç üzerinden değerlendirilmesi de yanlış olacaktır. Nitekim tüm amaçlar direkt veya dolaylı olarak yerel yönetimlerin günlük faaliyetleri ile ilişkilidir ve yerel yönetimlere de sorumluluk yüklemektedir.

SKA'ların Yerelleştirilmesi İçin Neler Yapılmaktadır?

Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) ve Birleşmiş Milletler İnsan Yerleşimleri Programı (UN-Habitat) ortaklığında "SKA'ları Yerelleştirme" konulu bir araç kutusu kullanıma sunulmuştur. Buna göre yerel ve bölgesel yönetimlerin sürece katılımını desteklemek için bilgi, deneyim ve araçların paylaşıldığı bir web sayfası oluşturulmuştur (<https://www.local2030.org/>). Bu web sayfası aracılığıyla yerel ve bölgesel yönetim ağı ve kuruluşları tarafından koordine edilen küresel gündemin duyurulması sağlanmaktadır. Ayrıca yerel ve bölgesel yönetimlerin deneyimlerini paylaştığı ve küresel ölçekteki hedefler için yürüttükleri yerel iyi uygulama örneklerinin tanıtılması amaçlanmaktadır.

Birçok şehir ve yerel yönetim ağı, farklı bölgelerdeki vatandaşları (gençler, iş dünyası, sivil toplum, akademi vb.) konuya ilişkin olarak bilgilendirmek ve sürece dâhil etmek için kamusal kampanyaları, eğitim faaliyetlerini ve sosyal girişimleri teşvik etmektedir. Bu süreçte kapasite geliştirme çalışmalarına ağırlık verilmesinin çarpan etkisinin artırılması açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

SKA'ların raporlama sürecinin kritik bir boyutu olarak çeşitli indeks ve göstergeler oluşturulmuştur. SKA'ların gerçekleştirilmesi sürecinde ülkelerin sürdürülebilir kalkınma amaçları konusunda farkındalıklarını artırmayı hedefleyen ve ülkelerin mevcut konumlarını tespit etmeye yarayan bu indeks ve göstergeler yerel ve bölgesel yönetimlerin de performanslarını görmelerine aracılık etmektedir.

Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler Teşkilatı (UCLG) tarafından SKA'lar ile yerel ve bölgesel hükümetlerin günlük çalışmaları arasındaki bağlantıları ortaya koymaya yönelik yayın faaliyetleri yürütülmektedir. Türkiye Belediyeler Birliği'nin de üyesi olduğu

UCLG tarafından “Yerel ve Bölgesel Yönetimlerin Görev Gücü” adlı çalışma grubu oluşturulmuştur. Bu çalışma grubu ile BM ile yerel yönetimler arasında köprü görevi üstlenilmiş ve bahse konu amaçların yerleştirilmesi için çalışmalar yürütülmektedir. Ayrıca farklı sektörlerden çok sayıda paydaş SKA’ların yerel yönetimlerce benimsenmesi amacıyla projeler yürütmektedir. Örneğin, Türkiye Belediyeler Birliği (TBB) bahse konu amaçların doğrudan uygulayıcısı olmasının yanı sıra ülkemiz yerel yönetimleri tarafından benimsenmesine katkı sağlamaktadır. TBB çatısı altında 2009 yılından bu yana “Belediye Akademisi” kurumsal kimliği ile yürütülen eğitim faaliyetlerinin ekseriyeti özellikle madde 4.4’de belirtilen, “2030’a kadar istihdam, insana yakışır işlerde çalışma ve girişimciliğe yönelik teknik ve mesleki becerileri de kapsayan ilgili becerilere sahip gençlerin ve yetişkinlerin sayısının önemli ölçüde artırılması” ve madde 4.7’de belirtilen, “2030’a kadar sür-

dürülebilir kalkınma ve sürdürülebilir yaşam tarzları için eğitim, insan hakları, toplumsal cinsiyet eşitliği, barış ve şiddete başvurmama kültürünün geliştirilmesi, dünya vatandaşlığı ve kültürel çeşitliliğin ve kültürün sürdürülebilir kalkınmaya katkısının takdiri yoluyla bütün öğrenciler tarafından sürdürülebilir kalkınmanın ilerletilmesi için gereken bilgi ve becerinin kazanımının sağlanması” hedeflerine karşılık gelmektedir.

“OECD’nin “İklim Yatırım, Büyümeye Yatırım Raporu”na göre, küresel SKA’lara ulaşabilmek için 2030’a kadar 6,3 trilyon dolar tutarında yatırım yapılması gerekmektedir” (Bloomberg HT, 2019). Bu durum SKA’ların yumuşak karnını gözler önüne sermektedir. SKA’ların gerçekleştirilmesinin önündeki en büyük engel olan maliyet kaleminin aşılabilemesi için ulusal, yerel ve bölgesel yönetimler arasında kaynakların daha iyi tahsis edilmesi sağlanmalıdır. Yerel yönetimlerin temel hizmetlere,

esnek kentsel ve bölgesel altyapılara yatırım yapabilmesi için mali kaynaklarının çeşitlendirilerek artırılması gerekmektedir.

Sonuç

Küresel amaçlara ulaşmak için kentsel alanlarda ve bölgelerde küresel gündemleri tatbik etmek anlamına gelen yerelleştirme kavramı teknik bir süreçten öte yerel önceliklerin ve fırsatların kullanılmasına dayanan politik bir süreçtir (UCLG, 2020). Yerel yönetimlerin bu küresel gündemleri yerelleştirme sürecinde yadsınamaz bir rolü bulunmaktadır. SKA’lara ilişkin rollerini yerine getirmek için, yerel ve bölgesel yönetimlerin yeterli desteğe ve yeterli finansal kaynaklara ihtiyacı bulunmaktadır. Bu süreçte ayrıca yerel ve bölgesel yönetimlerin birbirlerini desteklemesine, bilgi ve deneyim paylaşımına, iyi uygulama örneklerinin yaygınlaştırılmasına ve kapasite artırımına önem verilmektedir.

Kaynakça

- Baş, C. (der.). (2017). Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri. Ankara: Türkiye Belediyeler Birliği • BM. (2017). Yeni Kentsel Gündem. Erişim: 20 Kasım 2019, <http://habitat3.org/wp-content/uploads/NUA-Turkish.pdf?v=2> • Bosselmann, K. (2008). The Principle of Sustainability: Transforming Law and Governance. 2. Edition, Aldershot: Routledge. • Dışişleri Bakanlığı. (2020). Birleşmiş Milletler İnsan Yerleşimleri Programı (UNHABITAT). Erişim: 20 Mayıs 2020, <http://www.mfa.gov.tr/birlesmis-milletler-insan-yerlesimleri-programi.tr.mfa> • UN. (2020). Goal 11: Make Cities Inclusive, Safe, Resilient and Sustainable. Erişim: 20 Mayıs 2020, <https://www.un.org/sustainabledevelopment/cities/> • UN. (2020). Localizing The SDG’s. Erişim: 21 Mayıs 2020, <https://www.local2030.org/> • Bloomberg HT. (2019). Küresel kalkınma hedefleri için 6,3 trilyon dolara ihtiyaç var. Erişim: 21 Mayıs 2020, <https://www.bloomberght.com/haberler/haber/2190796-kuresel-kalkinma-hedefleri-icin-6-3-trilyon-dolara-ihhtiyac-var> • UCLG. (2020). Localizing. Erişim: 21 Mayıs 2020, <https://www.learning.uclg.org/localizing-sdgs> • Yaylı, H. (2011). Sürdürülebilir Kalkınmanın Sürdürülebilirliği, 38. İcanas Çevre Kentleşme Sorunları ve Çözümleri 2007 içinde (921-940 ss.). Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Yayınları.

Yargı Kararı

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

E. 2019/606

K. 2019/811

T. 23.12.2019

ÖZET : Türk Silahlı Kuvvetlerine tahsisli bulunan taşınmazların işletmecisi olan davacı ile Isparta Askeri Gazino Müdürlüğü arasında 2886 sayılı Kanun hükümlerine göre yapılan ihale sonucunda düzenlenmiş bulunan kira sözleşmesi yoluyla, Borçlar Kanunu uyarınca kiracı-kiralayan ilişkisinin kurulduğu; davanın, kira süresinin uzatılmaması nedeniyle kiralananın tahliyesine ilişkin olduğu görülmektedir. Bu duruma göre, uyuşmazlığın taraflar arasında imzalanan kira sözleşmesi ve idari şartname hükümlerinin uygulanmasından doğduğu; idare tarafından, sözleşmeye aykırı iş ve işlemler yapıldığından dolayı işlemin tesis edildiği iddiasının yanında; davacı tarafın, sözleşme hükümlerinin sürenin uzatılmasına da cevaz verdiği yolundaki iddiaları da gözetildiğinde; davanın özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde görülmesi gerektiği sonucuna varılmıştır

OLAY: Davacı vekili dilekçesinde; müvekkili şirketin davalı idareye ait... taşınmaz üzerinde 52 Üniteli Vardiya personel yatakhane pastane bölümü, lojmanlar araç temizleme istasyonu işletme hakkını, ihale usulü ile davalı idareden kiraladığını; kira sözleşmesinin, kiralanan yerlerin yanı sıra çeşitli yapımlarını da içerdiğini; teknik şartnamesinde belirtilen yapımların işleri de göz önüne alındığında sözleşmenin bir yıl olmadığı, üç yıl için yapıldığının görüleceğini; sözleşmenin 10. maddesinde, sözleşmenin süresinin 365 gün olduğunu, 31/12/2018 tarihinde tarafların mutabakatı ile sözleşmenin 2019 ve 2020 tarihlerinde yenileneceğinin belirtildiğini; müvekkilce ilgili ihale karşılığı olarak davalı idareye ciddi yatırım yapıldığını; sözleşmenin süresinin üç yıl olacağına güvenilerek ve sözleşmeye de bu husus belirtildiği için yatırımların yapıldığını; idarece, sözleşmenin yenilenmemesi hususunda müvekkillerine bildirim yapılmadığını; müvekkilince sözleşmenin yenileneceği kanaati ile 31/12/2018 tarihinde davalı idareye ihtarname çekildiğini; Sözleşme 16. Maddesinde muallak ifadeler yer aldığından, kira bedelinin idari şartnamede belirtildiği üzere ÜFE üzerinden artırılacağına ihtar edildiğini; 02/01/2019 tarihinde 13,300 TL'nin davalı idarenin hesabına gönderildiğini; Davalı idarece 02/01/2019 tarihinde müvekkil şirket temsilcilerinin çağırılarak, sözleşmenin feshedildiğinin bildirildiğini, kararın aynı tarihte tebliğ edildiğini; sözleşmenin uzatılmaması konulu 28/12/2018 tarihli 17217803-1660-689-18 sayılı kararın 3. Maddesinde, tesislerin 13/01/2019 tarihine kadar boşaltılmasının talep edildiğini; 2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu uyarınca ihale edilen taşınmazların tahliyesinin de yine aynı Kanunun 75. maddesi kapsamında olduğunu, maddede; tahliyenin mülki amirce gerçekleştirileceği belirtilmesine karşın, Askeri Gazino Müdürlüğünün yetkisini asarak tahliye istediğini, işlemin yetki açıdan sakat hale geldiğini; İdari işlemlerde amaç Kamu Yararı olmasına karşın, yapılan yatırımların karşılığının alınabileceği gibi hususlar düşünüldüğünde, müvekkilinin tahliyesinin kamu yararından ziyade kamu zararına yol açacağını; İdarece, müvekkilinin kullanımında bulunan taşınmazları tahliye etmesi yönünde işlem tesis edildiğini, ilgili kararda hijyen aksaklıkları, idari denetlemelerde ortaya çıkan aksaklıklar, araç yıkama istasyonundan kaynaklı aksaklıklar, kira bedellerinin gecikmeli yatması, teminat mektubunun geç teslimi ile denetlemeler sırasında tespit edilen 5 üründen 2 sinde fiyat farklılıklarının bulunması sebebi ile sözleşmenin uzatılmaması kararı alındığını; müvekkilince yapılan tüm denetlemelerdeki eksikliklerin giderildiğini, devamında herhangi bir fesih ve ihtar gelmediğini; kira bedellerinin gecikmesi hususunda da müvekkilinin kusurunun bulunmadığını, hafta sonuna denk gelme ya da bankadan kaynaklanan sorunlar nedeniyle aksaklık yaşandığını; davalı idarece kira bedellerine ilişkin şimdiye kadar tek bir savunma istenmediğini, tek bir ihtarname gönderilmediğini, kiralama sözleşmesinin 13.3 maddesinde kira bedellerinin 30 gün gecikmesi halinde tek taraflı fesih düzenlendiğini; tüm kira bedelleri düzenli ödenmesine rağmen en ufak aksaklıkların bahane edilerek 3 yıllık sözleşmenin davalı idarece feshi istendiğini; denetleme yapılan askeri malzeme satılan reyonda ürün adetinin 783 olduğunu, 783 ürün arasında 12 ay boyunca, sunulu raporlarda yalnızca 2 adet üründen tek bir seferde fiyat farkı çıkmasının işletmenin denetleme yükümlülüğünün hassasiyetle yerine getirildiğini gösterdiğini; ihtar olmamasına rağmen, fark fiyat ücretinin alıcılara iade edildiğini; davalı idarenin, müvekkilin kiraladığı yerleri 13/01/2019 tarihinde boş olarak kendilerine teslimini talep ettiğini; bu kararın, kira sözleşmesinin yenilenmesinden 2 gün önce 28/12/2018 tarihinde alındığını ve müvekkile 02/01/2019 tarihinde tebliğ edildiğini; oysa 2886 Sayılı Kanunun 75. maddesinde tahliye için 15 günlük süre düzenlendiğini, bunun hukuka aykırı olduğunu ifade ederek; Kara Kuvvetleri Komutanlığı Isparta Askeri Gazino Müdürlüğünün 28/12/2018 tarih 17217803-1660-689-18 sayılı no'lu işleminin iptaline karar verilmesi istemiyle, 3.1.2019 tarihinde Kara Kuvvetleri Komutanlığı Askeri Gazino Müdürlüğüne karşı idari yargı yerinde dava açmıştır. Mahkeme, hasım düzeltme kararı ile, Milli Savunma Bakanlığını hasım mevkiine almıştır. Davalı idare vekili savunma dilekçesinde, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğunu ileri sürerek, görev itirazında bulunmuştur.

İSPARTA İDARE MAHKEMESİ: 5.3.2019 gün ve E:2019/8 sayı ile, “(...) 2577 sayılı Yasanın 2.maddesinde; “İdari dava türleri, idari işlemler hakkında yetki, sekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı açılan iptal davaları; idari işlem ve eylemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtelif olanlar tarafından açılan tam yargı davaları; kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı açılan davalar olarak sayılmış; idari yargının idari eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimini yapmakla görevli olduğu kurala bağlanmıştır. İdari işlemler hakkında yetki, sekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davalarının; idari dava türlerinden biri olduğu idare hukukunun bilinen ilkelerindendir. İdare, idare hukuku alanında kamu gücüne dayalı olarak re’sen ve tek yanlı irade açıklaması sonucu tesis etmiş olduğu işlemlere, hukuk alanında yeni durumlar oluşturmaya idari işlem kimliği kazandırmakta ve kural olarak bu işlemler özel yasal düzenlemeler dışında, idari yargı denetimine tabi bulunmaktadır.

Dosyanın incelenmesinden, davacı ile Isparta Askeri Gazino Müdürlüğü arasında imzalanan ve 31.12.2018 tarihinde sona erecek kiralama sözleşmesinin yenilenemeyeceğinden bahisle kiralanan yerin 13.1.2019 tarihi itibarıyla boşaltılarak ilişğin kesilmesinin istenilmesine dair 28.12.2018 tarih ve 17217803-1660-689-18 sayılı işlemin iptali istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmış olup, dava konusu idari işlemin kamu gücünün verdiği yetkiye istinaden tesis edildiği göz önünde bulundurulduğunda uyumsuzluğun görüm ve çözümü idare mahkemelerinin görevine girdiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, uyumsuzluğun görüm ve çözümü idari yargı yerlerinin görev alanına girdiğinden davalı idarenin görev itirazının reddine...” ve mahkemelerinin görevliliğine karar vermiştir.

Davalı idare vekilinin olumlu görev uyumsuzluğu çıkarılması yolunda süresi içerisinde verdiği dilekçesi üzerine dava dosyası Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı’na gönderilmiştir.

YARGITAY CUMHURİYET BASSAVCISI; “(...) 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 1/1. maddesinde, genel bütçeye dahil dairelerle katma bütçeli idarelerin, özel idare ve belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri aynı hak tesisi ve tasıma işlerinin, bu Kanunda yazılı hükümlere göre yürütüleceği belirtilmiş; aynı Kanunun 4. maddesinde, İhale: bu Kanunda yazılı usul ve Şartlarla, isin istekliler arasından seçilecek birisi üzerinde bırakıldığını gösteren ve yetkili mercilerin onayı ile tamamlanan sözleşmeden önceki işlemler seklinde tanımlanmış ve “İhalenin sözleşmeye bağlanması” başlığını taşıyan 53. maddeden önce yer alan hükümlerde, ihale aşaması düzenlenmiştir.

2886 sayılı Kanunun 1. maddesinde sayılan işlerle ilgili olarak yapılacak ihalelerde, idarede kanunilik ilkesi gereğince, idarenin çeşitli usul kurallarına uyması zorunlu olup, bu Kanun kapsamına giren bir isin veya ihtiyacın belirlenmesi, ihale yönteminin tespiti, ihale ilanı ve ihale kararı alınması sürecinden geçilmesi gerekmektedir. Bu bakımdan, 2886 sayılı Kanunun kamu hukukunu ilgilendiren bir kanun olması nedeniyle, öğreti ile adli ve idari yargı uygulamasında sözleşme aşamasına kadar kanuna dayanılarak idarece alınan karar ve yapılan işlemlerin iptali istemiyle açılan davaların İdari yargı yerinde, sözleşme yapıldıktan sonra sözleşme hükümlerinin uygulanması nedeniyle ortaya çıkan uyumsuzlukların ise sözleşme ve özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde görülmesi gerektiği hususu genel kabul görmektedir.

Dosyanın incelenmesinden; davacı ile Isparta Askeri Gazino Müdürlüğü arasında yapılan kira

sözleşmesinin 10. maddesinde kira süresinin is başlama tarihinden itibaren 365 gün olduğu; 31. maddesinde sözleşme süresinin bitiminde kiracının kiralanan yeri rızasıyla tahliye etmediği takdirde, 2886 sayılı Kanun hükümleri gereğince yasal yollara başvurulmak üzere idarece mülkiyet durumuna göre il muhakeme müdürlüğüne bildirileceği belirtilmiş, aynı maddede ihtilafların çözüm yeri olarak Isparta İcra Daireleri ve Mahkemeleri gösterilmiş, ihaleye ilişkin idari şartnamede de benzer düzenlemelere yer verildiği görülmüştür.

Somut olayda Türk Silahlı Kuvvetlerine tahsisli bulunan taşınmazların işletmecisi olan davacı ile Isparta Askeri Gazino Müdürlüğü arasında 2886 sayılı Kanun hükümlerine göre yapılan ihale sonucunda düzenlenmiş bulunan kira sözleşmesi yoluyla Borçlar Kanunu uyarınca kiracı-kiralayan ilişkisinin kurulduğu, görülmekte olan davanın “kiralananın tahliyesine” ilişkin olduğu anlaşılmıştır.

Bu duruma göre taraflar arasında kira sözleşmesi ve idari şartname hükümlerinin uygulanmasından doğan uyumsuzluğun özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde görülmesi gerektiği düşünülmektedir. Uyumsuzluk Mahkemesinin 26/11/2018 tarihli ve E.-K.-2018/790- 790 sayılı kararında da benzer hususların vurgulandığı görülmektedir.

KARAR: Yukarıda açıklanan nedenlerle 2247 sayılı Kanunun 10. ve 13. maddeleri gereğince, olumlu görev uyumsuzluğu çıkarılmasına, dosyanın Uyumsuzluk Mahkemesi Başkanlığına gönderilmesine...” karar vermiştir.

Başkanlıkça, 2247 sayılı Yasa’nın 13. maddesine göre Danıştay Başsavcısının da yazılı düşüncesi istenilmiştir.

DANİSTAY BASSAVCISI; “(...)2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu’nun “İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı” başlıklı 2/1. maddesinde; idari işlemler hakkında yetki, sekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları; idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları ile tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyumsuzluklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyumsuzluklara ilişkin davalar, idari dava türleri olarak sayılmıştır.

Dosyanın incelenmesinden, davacı ile Isparta Askeri Gazino Müdürlüğü arasında imzalanan ve 31/12/2018 tarihinde sona erecek kiralama sözleşmesinin yenilenemeyeceğinden bahisle kiralanan yerin 13/01/2019 tarihi itibarıyla boşaltılarak işiğin kesilmesinin istenilmesine dair 28/12/2018 tarih ve 17217803-1660-689-18 sayılı işlemin iptali istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmıştır. İdare Hukuku kuralları içinde, kamu hizmetinin yürütülmesi amacıyla, kamu gücü kullanılarak tek yanlı irade beyanıyla tesis edilen idari işlemler, idari eylemler ve idari sözleşmelerden doğan uyuşmazlıklar sebebiyle açılan davaların görüm ve çözümü idari yargının görev alanında bulunmaktadır.

Uyuşmazlık, davalı idarece davacı hakkında herhangi bir tahliye davası açılmaksızın tek yanlı, kamu gücüne dayalı olarak tesis edilen tahliye işleminden kaynaklandığından uyuşmazlığın görüm ve çözümü idari yargı yerine ait bulunmaktadır.

SONUÇ: Açıklanan nedenlerle, 2247 sayılı Yasa'nın 13. maddesi uyarınca yapılan başvurunun reddi gerektiği..." yolunda düşünce vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi'nin, 23.12.2019 günlü toplantısında:

GEREGI GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacı şirket ile Isparta Askeri Gazino Müdürlüğü arasında imzalanan ve 31/12/2018 tarihinde sona erecek kiralama sözleşmesinin yenilenemeyeceğinden bahisle, kiralanan yerin 13/01/2019 tarihi itibarıyla boşaltılarak işiğin kesilmesinin istenilmesine dair 28/12/2018 tarih ve 17217803-1660-689- 18 sayılı işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 1. maddesinin birinci fıkrasında, genel bütçeye dâhil dairelerle katma bütçeli idarelerin, özel idare ve belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve tasıma işlerinin, bu Yasa'da yazılı hükümlere göre yürütüleceği belirtilmiştir; aynı Yasa'nın 4. maddesinde, İhale: bu Yasa'da yazılı usul ve Şartlarla, işin istekliler arasından seçilecek birisi üzerinde bırakıldığı gösteren ve yetkili mercilerin onayı ile tamamlanan sözleşmeden önceki işlemler şeklinde tanımlanmış ve "İhalenin sözleşmeye bağlanması" başlığını taşıyan 53. Maddeden önce yer alan hükümlerde, ihale aşaması düzenlenmiştir.

Kanunun 1. maddesinde sayılan işlerle ilgili olarak yapılacak ihalelerde, idarede kanunilik ilkesi gereğince, idarenin çeşitli usul kurallarına uyması zorunlu olup, bu Yasa kapsamına giren bir işin veya ihtiyacın belirlenmesi, ihale yönteminin tespiti, ihale ilam ve ihale kararı alınması sürecinden geçilmesi gerekmektedir. Bu bağlamda, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun kamu hukukunu ilgilendiren bir kanun olması nedeniyle, öğreti ile adli ve idari yargı uygulamasında sözleşme aşamasına kadar kanuna dayanılarak idarece alınan karar ve yapılan işlemlerin iptali istemiyle açılan davaların İdari yargı yerinde, sözleşme yapıldıktan sonra sözleşme hükümlerinin uygulanması nedeniyle ortaya çıkan uyuşmazlıkların ise sözleşme ve özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde görülmesi gerektiği hususu genel kabul görmektedir.

Dava dosyasının incelenmesinden; davacı şirket ile Isparta Askeri Gazino Müdürlüğü arasında 31.12.2018 tarihinde sona erecek "Kışla Vardiya Yatakhane Sosyal Tesisleri, Vardiya Yatakhane Büfe (Market), Lojmanlar Bölgesi Sosyal Tesisler(-Yesil Kafe) ve Araç Yıkama Otomatları Kiralaması Sözleşmesinin akdedildiği; Isparta Askeri Gazino Müdürlüğü tarafından, anılan sözleşmenin 31.12.2018 tarihinde sona erdiğinden bahisle 13.01.2019 tarihine kadar boşaltılarak işiğin kesilmesinin istenilmesine ilişkin 28.12.2018 tarih ve 17217803-1660-689-18 sayılı işlemin tesis edilerek davacıya bildirildiği; davacı şirket tarafından, sözleşmenin uzatılmamasının hukuka aykırı olduğu, tahliye işleminin mülki amirince gerçekleştirilebileceği, kiralanan yere büyük miktarda yatırım yapıldığı, tahliye edilmesi durumunda kamu zararı oluşacağı, kira sözleşmesine uygun hizmet verildiği, verilen sürede eksikliklerin giderildiği, tahliye etmek için tanınan sürenin kanunlara aykırı olduğu ileri sürülerek, anılan işlemin iptali istemiyle dava açıldığı anlaşılmıştır.

Somut olayda Türk Silahlı Kuvvetlerine tahsisli bulunan taşınmazların işletmecisi olan davacı ile Isparta Askeri Gazino Müdürlüğü arasında 2886 sayılı Kanun hükümlerine göre yapılan ihale sonucunda düzenlenmiş bulunan kira sözleşmesi yoluyla, Borçlar Kanunu uyarınca kiracı-kiralayan ilişkisinin kurulduğu; davanın, kira süresinin uzatılmaması nedeniyle kiralananın tahliyesine ilişkin olduğu görülmektedir.

Bu duruma göre, uyuşmazlığın taraflar arasında imzalanan kira sözleşmesi ve idari şartname hükümlerinin uygulanmasından doğduğu; idare tarafından, sözleşmeye aykırı iş ve işlemler yapıldığından dolayı işlemin tesis edildiği iddiasının yanında; davacı tarafın, sözleşme hükümlerinin sürenin uzatılmasına da cevaz verdiği yolundaki iddiaları da gözetildiğinde; davanın özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde görülmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın başvurusunun kabulü ile davalı vekilinin görev itirazının reddine ilişkin Isparta İdare Mahkemesinin 5.3.2019 gün ve E:2019/8 sayılı görevlilik kararının kaldırılması gerekmektedir.

SONUÇ: Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın BASVURUSUNUN KABULÜ ile davalı vekilinin görev itirazının reddine ilişkin Isparta İdare Mahkemesinin 5.3.2019 gün ve E:2019/8 sayılı GÖREVLİLİK KARARININ KALDIRILMASINA, OY ÇOKLUGU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Genelge

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
(İller İdaresi Genel Müdürlüğü)

Sayı : 89780865-153-

03/05/2020

Konu : Koronavirüs Tedbirleri (Pazar Yerleri Hk.)

İlgi : a) 27.03.2020 tarihli ve 5929 sayılı Genelgemiz.
b) 31.03.2020 tarihli ve 6095 sayılı Genelgemiz.
c) 17.04.2020 tarihli ve 6954 sayılı Genelgemiz.

Çin’de ortaya çıkarak bütün dünyayı etkisi altına alan Koronavirüs (COVID-19) salgınının ülkemizde kamu düzeninin bir parçası olan kamu sağlığına olumsuz etkilerini asgari seviyeye düşürmek amacıyla il, ilçe ve beldelerimizdeki mahalle/sem t pazarlarında uyulması gereken kurallar ilgi (a) ve (b) Genelgelerimiz ile belirlenmiş; pazarlarda giyim, oyuncak vb. zaruri olmayan ihtiyaç malzemelerinin satışına izin kısıtlanmasına yönelik gerekli kararların alınması için Valiliklerimiz talimatlandırılmıştı.

Gelinen noktada kaydedilen olumlu gelişmeler ile Bilim Kurulunun önerileri doğrultusunda pazarlarda giyim, oyuncak vb. zaruri olmayan ihtiyaç malzemelerinin satışının kısıtlanmasına yönelik tedbirler 04.05.2020 Pazartesi günü Sayın Cumhurbaşkanımızın Başkanlığında toplanan Cumhurbaşkanlığı Kabinesinde değerlendirilmiş, Koronavirüs salgınının etkileri gözetilerek belirlenecek kurallara uyulması kaydıyla 11.05.2020 tarihinde ilgi (a,b) Genelgelerimizde belirtilen kısıtlamaların kaldırılabilceğine ilişkin karar alınmıştır.

11.05.2020 tarihi itibarıyla anılan pazarlara ilişkin Bilim Kurulu önerileri doğrultusunda ilgili Bakanlıklarca aşağıda yer verilen kurallar belirlenmiştir:

Mahalle/Semt Pazarları;

1) İlgi (a) Genelgemizle il, ilçe ve beldelerimizdeki mahalle/sem t pazar yerlerinde giyim, oyuncak, çiçek, fide, züccaciye/nalburiye vb. ihtiyaç malzemelerinin satışına getirilen

kısıtlama kaldırılmıştır.

2) Pazar yerlerinde anılan malzemelerin satışını yapacak pazarcı esnafı ilgi (a, b) Genelgelerimizle mevcut pazar yerleri için getirilen her bir satış yeri (tezgah/sergi) arasında en az 3 metre mesafe olması şartı, pazarcı esnafının ağız ve burnunu kapatacak şekilde maske kullanması tedbirleri başta olmak üzere belirlenen tüm kurallara uyacaktır.

Bu kapsamda;

Valilik/Kaymakamlıklarımızca il, ilçe ve beldelerimizdeki mahalle/sem t Pazar yerlerinde 11 Mayıs 2020 Pazartesi günü sabah 09.00 itibarıyla giyim, oyuncak, çiçek, fide, züccaciye/nalburiye vb. ihtiyaç malzemelerinin satışının yapılabilmesi için Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 27’ nci ve 72’ nci maddeleri uyarınca gerekli kararların alınması,

Konu hakkında gerekli hassasiyetin gösterilerek uygulamanın yukarıda belirtildiği çerçevede eksiksiz bir şekilde yerine getirilmesinin sağlanması, ilgi (a, b, c) Genelgelerimizle getirilen kurallar çerçevesinde pazarların sürekli denetlenerek, tedbirlere uymayanlarla ilgili Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 282 nci maddesi gereğince idari para cezası verilmesi, aykırılığın durumuna göre Kanunun ilgili maddeleri gereğince işlem yapılması, konusu suç teşkil eden davranışlara ilişkin Türk Ceza Kanununun 195’ inci maddesi kapsamında gerekli adli işlemlerin başlatılması hususunda; Bilgi ve gereğini önemle arz ve rica ederim.

Süleyman SOYLU
Bakan

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
(İller İdaresi Genel Müdürlüğü)

Sayı : 89780865-153-8556

30/05/2020

Konu : Koronavirüs Tedbirleri-Lokanta.
 Restoran, Kafe Vb. İşyerleri.
 Park/Piknik Alanları/Mesire Yerleri.
 Sosyete Pazarları Hk.

İlgi : a) 16.03.2020 tarih ve 5361 sayılı Genelgemiz,
 b) 21.03.2020 tarih ve 5760 sayılı Genelgemiz,
 c) 27.03.2020 tarihli ve 6007 sayılı Genelgemiz,
 ç) 27.03.2020 tarihli ve 5929 sayılı Genelgemiz.

Koronavirüs salgınının görüldüğü andan itibaren, Sağlık Bakanlığı ve Bilim Kurulunun önerileri. Sayın Cumhurbaşkanımızın talimatları doğrultusunda; salgının/bulaşın toplum sağlığı ve kamu düzeni açısından oluşturduğu riski yönetme, sosyal izolasyonu temin, sosyal mesafeyi koruma ve salgının/bulaşın yaydım hızını kontrol altında tutma amacıyla birçok tedbir kararı alınarak uygulamaya geçirilmiştir.

Alınan tedbirler kapsamında;

-İlgi (a) Genelgemiz ile Umuma Açık İstirahat ve Eğlence Yerleri olarak faaliyet yürüten ve vatandaşlarımızın çok yakın bir mesafede bir arada bulunarak hastalığın bulaşma riskini artıracak değerlendirilen lokanta, restoran, pastane, kafe, kafeterya, kahvehane, kıraathane, kır bahçesi, dernek lokalleri, çay bahçeleri, yüzme havuzu, hamam, sauna, kaplıca, SPA ve spor merkezleri vb. işyerlerinin faaliyetleri geçici süreliğine durdurulması; ilgi (b) Genelgemiz ile tüm lokanta ve restoranlar ile pastane vb. işyerlerinin paket servis, gel-al benzeri şeklinde çalışabilecekleri,

-İlgi (c) Genelgemiz ile vatandaşlarımızın hafta sonlarında sahil bantları, mesire ve ören yerleri, piknik alanlarında piknik, spor, yürüyüş, balık tutma vb. faaliyetleri yapmalarının yasaklanması, il ve ilçelerin durumuna göre tedbirin hafta içinde de uygulanabileceği,

-İlgi (ç) Genelgemizle kamuoyunda sosyete pazarı olarak adlandırılanlar başta olmak üzere sergi ve tezgâhlarda giyim, oyuncak, süs eşyası, çanta vb. zaruri olmayan ihtiyaç maddelerinin satışının yapıldığı tüm pazarların faaliyetlerinin 27.03.2020 tarihi saat 17:00 itibarıyla geçici bir süreliğine durdurulması yönünde Valiliklerimize talimat verilmiştir.

Gelinen aşamada virüsün yayılma ve bulaşma hızının azalması, vaka artış hızının düşüşe geçmesi yönünde kaydedilen olumlu gelişmeler doğrultusunda kontrollü normalleşme sürecine geçilmiş. Sayın Cumhurbaşkanımızın Başkanlığında 28.05.2020 tarihinde toplanan Cumhurbaşkanlığı Kabinesinde Bilim Kurulunun önerileri doğrultusunda ilgi (a), (b), (c) ve (ç) Genelgelerimizle getirilen yasaklama/kısıtlamaların bazılarının kaldırılması hususları değerlendirilmiştir.

Bu kapsamda

1.a. İlgi (a) ve (b) Genelgelerimiz ile faaliyetleri geçici süreliğine durdurulan/kısıtlanan lokanta, restoran, kafe, pastane, kıraathane, kahvehane, çay bahçesi, dernek lokallerinin (iskambil, okey, tavla oyunları ve nargile satışları ile doğrudan temasa neden olacak şekilde dans ve oyun amacıyla yapılan canlı müzik faaliyetleri hariç olmak üzere) 1 Haziran 2020 Pazartesi günü itibarıyla belirlenen kurallar dâhilinde saat 22.00'a kadar hizmet vermeye başlamaları (Kendi müşterilerine hizmet veren turizm tesislerinin bünyesindeki işletmeler saat sınırlamasına tabi olmayacaktır.),

1.b. İlgi (a) Genelgemiz ile faaliyetleri geçici süreliğine durdurulan yüzme havuzu, kaplıca, hamam, sauna, SPA merkezleri vb. işletmelerin 1 Haziran 2020 Pazartesi günü itibarıyla belirlenen kurallar dâhilinde saat 22.00'a kadar; spor merkezleri/tesislerinin 24.00'a kadar hizmet vermeye başlamaları,

2.İlgi (c) Genelgemiz ile kısıtlanan halka açık alan olan park/bahçe, rekreasyon alanları, piknik alanları, mesire ve ören yerleri ile sahil bantlarında (plajlar) piknik, spor, yürüyüş, gezi, balık tutma vb. faaliyetlere (yerleşim yeri içi park/bahçelerde mangal yapmak hariç olmak üzere) belirlenen kurallar ve mesafe şartlarına uyularak 1 Haziran 2020 Pazartesi gününden itibaren başlanması,

3.İlgi (ç) Genelgemiz ile geçici bir süreliğine faaliyetleri durdurulan kamuoyunda sosyete pazarı olarak adlandırılanlar başta olmak üzere sergi ve tezgâhlarda giyim, oyuncak, süs eşyası, çanta vb. zaruri olmayan ihtiyaç maddelerinin satışının yapıldığı tüm pazarlarda belirlenen kurallar ve mesafe şartlarına uyularak 1 Haziran 2020 Pazartesi gününden itibaren faaliyetlere başlanması, kararlaştırılmıştır.

1 Haziran 2020 tarihinden itibaren belirtilen faaliyet konularında hizmetlere başlanabilmesi için Valilik/Kaymakamlıkları-mızca;

• İl İdaresi Kanununun 1 I/C maddesi ile Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 27 ve 72 nci maddeleri uyarınca yukarıda belirtilen çerçevede gerekli kararların alınması,

• Ayrıca pandeminin (salgının) yayılmaması ve kontrol altında tutulması için Sağlık Bakanlığı Koronavirüs Bilim Kurulu tarafından her bir faaliyet alanı için ayrı ayrı belirlenen işletme/faaliyet kuralları ve ilgili Bakanlık ve kurumlar tarafından yapılan

veya yapılabilecek yeni/ilave düzenlemeler göz önünde tutularak anılan faaliyetler için usul ve esasların belirlenerek gerekli Umumi Hıfzıssıhha Kurulu kararlarının alınması, bahse konu faaliyetler için belirlenen kuralların ilgili işletmeci/esnafa tebliğ edilmesi,

- Bilim Kurulunun önerileri doğrultusunda iskambil, okey, tavlâ oyunları ve nargile satışları ile doğrudan temasa neden olacak şekilde dans ve oyun amacıyla yapılan canlı müzik faaliyetleri hariç olmak üzere lokanta, restoran, kafe, pastane, kırıathane, kahvehane, çay bahçesi, demek lokalleri, yüzme havuzları, kaplıca, hamam, sauna, SPA merkezleri vb. işletmelerin faaliyetlerini 22.00'a kadar (kendi müşterilerine hizmet veren turizm tesislerinin bünyesindeki işletmeler saat sınırlamasına tabi olmayacaktır.), kamuoyunda sosyete pazarı olarak adlandırılanlar başta olmak üzere sergi ve tezgâhlarda giyim, oyuncak, süs eşyası, çanta vb. zaruri olmayan ihtiyaç maddelerinin satışının yapıldığı tüm pazarların faaliyetlerini 22.00'a kadar; spor merkezleri/ tesislerinin faaliyetlerini kendi iç düzenlemeleri çerçevesinde en geç saat 24.00'a kadar sürdürmelerine izin verilmesi, bu saatlerden sonra faaliyetlerinin sonlandırılması,

- Belirtilen tedbirlere ve kurallara uymayanlara Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 282 nci maddesi gereğince idari para cezası verilmesi, aykırılığın durumuna göre Kanunun ilgili maddeleri gereğince işlem yapılması, konusu suç teşkil eden davranışlara ilişkin Türk Ceza Kanununun 195 inci maddesi kapsamında gerekli adli işlemlerin başlatılması hususlarında;

Bilgi ve gereğini önemle arz ve rica ederim.

Süleyman SOYLU
Bakan

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
(İller İdaresi Genel Müdürlüğü)

Sayı : 89780865-153-E.8752

03/06/2020

Konu :Yerel Yönetim Birimlerinin Meclis Toplantıları

İlgi : 26.03.2020 tarih ve 5887sayılı Genelgemiz.

Koronavirüs salgınının görüldüğü andan itibaren, Sağlık Bakanlığı ve Bilim Kurulunun önerileri, Sayın Cumhurbaşkanımızın talimatları doğrultusunda; salgının/bulaşın toplum sağlığı ve kamu düzeni açısından oluşturduğu riski yönetme, sosyal izolasyonu temin, sosyal mesafeyi koruma ve salgının/bulaşın yayılım hızını kontrol altında tutma amacıyla birçok tedbir kararı alınarak uygulamaya geçirilmiştir.

Bu kapsamda ilgi Genelge ile vatandaşlarımızın sağlık güvenliğinin korunması ve salgının yayılmasının önlenmesi amacıyla büyükşehir, il, ilçe, belde belediyeleri ve mahalli idare birlikleri meclisleri ile il genel meclislerinin Nisan, Mayıs ve Haziran ayı toplantılarının ertelenmesi kararının alınması için Valiliklerimiz talimatlandırılmıştı.

Gelinen aşamada kontrollü sosyal hayat sürecine geçilmiş ve Sağlık Bakanlığı Koronavirüs Bilim Kurulu tarafından belirlenen kurallar çerçevesinde birçok alanda normalleşme adımları atılmaya başlanmıştır. Bu kapsamda, yaşanan olumlu gelişmeler neticesinde daha önce alınmış olan büyükşehir, il, ilçe, belde belediyeleri ve mahalli idare birlikleri meclisleri ile il genel meclislerinin aşağıda belirtilen hususlara riayet edilmesi kaydı ile Haziran ayı toplantıları ile sonraki toplantılarına izin verilebilecektir.

Söz konusu yerel yönetim birimlerinin Haziran ayı olağan meclis toplantıları ile bundan sonraki toplantılarında başta Sağlık Bakanlığı Koronavirüs Bilim Kurulu tarafından belirlenen/belirlenecek kurallara uyulmakla birlikte;

1. Meclis toplantılarının yapılacağı yerin girişine/görünür bir yere COVID-19 kapsamında alınması gereken önlemlerle ilgili afişler (el yıkama, maske kullanımı ve meclis toplantısı yapılacak yerin içinde uyulması gereken kurallar) asılmalıdır.

2. Meclis toplantılarının yapılacağı yerlerin/binaların girişlerinde kişilerin ateşleri ölçülmelidir. 38 dereceden yüksek ateş ölçümlerinde, kişiler içeriye alınmayarak tıbbi maske ile sağlık kuruluşuna başvurmaları sağlanmalıdır.

3. Meclis toplantılarının yapılacağı binaların ve meclis toplantı salonlarının dezenfeksiyonu sağlanmalıdır. Özellikle meclis toplantısı yapılacak yerde her toplantıdan önce bu işlem mutlaka yapılmalıdır.

4. Uygun yerlerde el antiseptiği bulundurulmalıdır.

5. Toplantı esnasında mesafe kuralına uygun şekilde oturma düzeni alınmalıdır.

6. Meclis toplantılarının yapılacağı yerlere/binalara muhakkak maske takılarak girilmeli ve toplantılar esnasında maske çıkarılmamalıdır.

7. Meclis toplantılarının yapılacağı binaların ve meclis toplantı salonlarının doğal havalandırması sağlanmalıdır.

8. Meclis toplantılarının yapıldığı yerlerde/binalarda ortak kullanım alanlarında (lavabo vb.) temizlik ve hijyen kurallarına uyulması sağlanmalıdır.

Yukarıda belirtilen tedbirlere ilişkin Vali/Kaymakamlarımız tarafından 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu hükümleri çerçevesinde gerekli kararların alınması; mahalli idarelerin konuya ilişkin bilgilendirilmesi sağlanarak uygulamada herhangi bir aksaklığa meydan verilmemesi hususunda;

Bilgi ve gereğini arz ve rica ederim.

Süleyman SOYLU
Bakan

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
(İller İdaresi Genel Müdürlüğü)

Sayı : 85840981-010.07.01-51871

13/06/2020

Konu : Nikah Merasimlerinde Uygulanacak Tedbirler

İlgi : İçişleri Bakanlığı İller İdaresi Genel Müdürlüğünün 13.06.2020 tarihli ve 9430 sayılı emri.

Bakanlık Makamının Nikah Merasimlerinde Uygulanacak Tedbirler konusundaki ilgi emri ilişkide gönderilmiştir.

Alınan tedbirler sonucunda virüsün yayılma ve bulaşma hızının azalması, vaka artış hızının düşüşe geçmesi yönünde kaydedilen olumlu gelişmeler doğrultusunda kontrollü normalleşme sürecine geçilmiş, Sayın Cumhurbaşkanımızın Başkanlığında 09.06.2020 tarihinde toplanan Cumhurbaşkanlığı Kabinesinde Bilim Kurulunun önerileri doğrultusunda nikah salonlarının 15 Haziran 2020 tarihinden itibaren belirlenen kurallara uygun şekilde hizmet vermeye başlayabilecekleri kararı alınmıştır.

Bu kapsamda nikah merasimi için kullanılacak mekânların faaliyetlerine izin veren mevzuat hükümleri (İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik vb.) ile iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin tedbirlere ilave olarak aşağıda belirtilen tedbirler alınmıştır.

1. Nikahlar, bulaşma riskini azaltmak amacıyla mümkün olduğunca açık havada yapılacak ve süre mümkün olduğu kadar kısa tutulacaktır.

2. Nikah merasimi yapılacak mekânların işletmecileri tarafından genel kullanım alanlarına ve oturma düzenine ilişkin mesafe planı hazırlanacak, tesisin misafir kapasitesi mesafe planına göre belirlenecek, bu kapasiteye uygun sayıda misafir kabul edilecek ve kapasite bilgisi tesisin girişinde görülebilir bir yere asılacaktır. Hazırlanan plan çerçevesinde mekânın girişlerinde ve sıra oluşabilecek her noktada mesafeyi sağlamaya yardımcı yer işaretlemeleri yapılacaktır.

3. Kurallar, mesafe, maske kullanımı ve temizlik uygulamalarına ilişkin bilgilendirme afişleri nikah yapılacak mekanların girişlerine ve içerisinde uygun yerlere asılacaktır.

4. Misafirlerin girişlerde mutlaka ateş ölçümleri yapılacak, 380C'den yüksek olanların en yakın sağlık kuruluşuna yönlendirilmesi sağlanacaktır.

5. Mekân girişlerinde dezenfektan/el antiseptiği bulundurulacak ve misafirlerin ellerini dezenfektan/el antiseptiği ile temizlemelerinden sonra içeri girişleri sağlanacaktır.

6. Nikah yapılacak mekânlara maske takılarak girilecek, işletme sahiplerince mekânın girişinde yeterli miktarda maske bulundurulacak, maskesiz misafirlere mekân girişinde maske dağıtılacaktır. Nikah merasimi sürecinde de maske takılması (gelin, damat, nikah memuru ve şahitler dâhil) sağlanacaktır.

7. Nikah Merasimi Yapılacak Mekânlar

A.Yemek, kokteyl vb. ikram yapılarak nikah merasimi düzenlenen mekânlarda;

• Misafirlerin oturma düzeninde masalar arası en az 1,5 metre, sandalyeler arası 60 cm olacak şekilde düzenlenecektir.

• Mesafe ve oturma düzeni kuralları, aynı evde oturan çekirdek aileden olan misafir grubu için uygulanmayacaktır.

• Her masada yeterli sayıda en az %70 alkol içeren kolonya veya el antiseptiği bulundurulacaktır.

• Nikah esnasında veya akabinde yemek, ikram, kokteyl vb. olması durumunda 31.05.2020 tarihli ve 47635 sayılı yazımız ekindeki 30.05.2020 tarihli ve 8556 sayılı Bakanlığımız Genelgesindeki ilgili hükümlerine uyulacaktır.

B.Nikah salonu olarak kullanılan masasız (sandalye/koltuk düzeni olan) mekânlarda;

• Sabit sandalye/koltuk düzeni olan nikah mekânlarında oturma düzeni bir sandalye/koltuk boş olacak şekilde misafir kabul edilebilecektir.

• Sabit sandalye/koltuk düzeni olmayan nikah mekânlarında oturma düzeni sandalye/koltuklar arası 1 metre mesafe olacak şekilde misafir kabul edilebilecektir.

8. Gelin ve damadın bekleme odaları gibi alanlar için mümkünse doğal havalandırması olan (pencereli) odalar tercih edilecektir.

9. Nikah merasiminde karşılama, uğurlama ve takı töreninde tokalaşma ya da temasa neden olan davranışlardan uzak durulacak ve mesafe korunacaktır.

10.Takı merasimi, hediyelerin salonun uygun bir yerine konulacak sandık vb. bir toplama kutusuna konulması şeklinde yapılacaktır.

11. Toplu fotoğraf çekimleri yapılmayacak, fotoğraf çekimi ve pasta kesimi esnasında gelin ve damat hariç mesafe kuralına riayet edilecektir.

12. Nikah yapılan mekânlardaki ortak kullanım alanlarında (ana salon, bina girişi, kantin/kafeterya, lavabolar vb.) el antiseptiği veya dezenfektan bulundurulacak, teması mümkün olduğunca azaltabilmek için bunların mümkünse fotoselli olmaları sağlanacaktır.

13. Aynı evde oturan çekirdek aileden olan misafirler için ortak kullanım alanlarında (oturma düzeni dâhil) mesafe şartı aranmayacaktır.

14. Bu Genelge kapsamında nikah yapılacak mekânlarda temasa neden olabilecek dans/oyun vb. amaçla müzik yayını (canlı müzik dâhil) yapılmayacaktır. Ancak sadece misafirlerin dinlemesine yönelik müzik yayını (canlı müzik dâhil) yapılabilecektir.

15. Nikâh mekânı bünyesinde bulunan mescitler 23.05.2020 tarihli ve 46302 sayılı yazımız ekindeki 22.05.2020 tarihli ve 8357 sayılı Bakanlığımız Genelgesi hükümlerine uygun olarak kullanıma açılacaktır.

16. Genel tuvaletlerin giriş kapısı mümkünse otomatik kapı sistemi olarak düzenlenecek, düzenlenememesi halinde uygun şekilde paravan konularak giriş kapıları açık tutulacaktır. Ayrıca tuvaletlerde devamlı sıvı sabun, tuvalet kâğıdı, kâğıt havlu ve çöp kutusu bulundurulacak ve teması mümkün olduğunca azaltabilmek için muslukların, sıvı sabun ünitelerinin mümkünse fotoselli olmaları sağlanacaktır. El kurutma cihazlarının kullanımına izin verilmeyecektir.

17. Merkezi havalandırma sistemleri bulunan alanların havalandırması doğal hava sirkülasyonunu sağlayacak şekilde düzenlenecek, kapı ve pencereler açık bırakılarak doğal havalandırma sağlanacak ve havalandırma sistemlerinin kullanımı ile ilgili olarak Sağlık Bakanlığının İklimlendirme Rehberinde belirtilen kurallara uyulacaktır.

18. Kapalı alanlarda yapılacak nikâh merasimlerinde mekânın sağlıklı havalandırılması için iki nikâh merasimi arasında en az 15 dakikalık zaman bırakılacak, bu süre zarfında şartlara göre kapı/pencere açılarak veya merkezi sistemlerle doğal hava sirkülasyonu sağlanacaktır.

19. Genel kullanım alanlarına atık kutuları konulacak, bu kutuların sadece maske, eldiven gibi temizlik malzemeleri için kullanılabileceği belirtilerek ve bu atıklar imha edilirken diğer atıklarla birleştirilmeyecektir.

20. Nikâh yapılacak kapalı mekânlarda bulunan çocuk oyun alanları kapalı olacak, açık mekânlarda bulunan çocuk oyun alanlarındaki sık dokunulan yüzeylerin temizlik ve dezenfeksiyonu sağlanacaktır. Ulaşılabilir alanlarda el antiseptiği bulundurulacaktır. COVID19 bulaşma riskini artıracığı için 1 metreden yakın temas gerektiren aktiviteler yapılmayacaktır.

21. Park hizmetinin verilmesi halinde araçta temas edilen her nokta (kapı kolu, direksiyon, vites vb.) temizlendikten sonra araç misafire teslim edilecektir.

22. Asansörlerin kullanımı sınırlandırılacak, kapasitesinin üçte biri sayıda kişinin binmesine izin verilecek ve bu sayı asansör girişinde belirtilecektir. Asansör içerisinde mesafeyi korumak amacıyla kişilerin durması gereken alanlar, aralarında en az 1 metre mesafe olacak şekilde yer işaretleriyle belirlenecektir.

23. Kaymakamlıklarca, nikâh merasimlerine ilişkin Sağlık Bakanlığı Koronavirüs Bilim Kurulu, ilgili Bakanlıklar ile yetkili kamu kurum ve kuruluşlarının yaptığı/yapacağı tüm düzenlemeler takip edilerek uygulama gözden geçirilecek ve gerekli hallerde güncellenecektir.

24. Nikâh Yapılacak Mekânlarda Görevli Personele Yönelik Önlemler

- Personelin COVID-19'un bulaşma yolları ve korunma önlemleri hususunda bilgilenmesi sağlanacaktır.
- Personel girişinde, el dezenfeksiyonu veya antiseptiği bulundurulacaktır.
- Personelin giriş/çıkışlarında vücut ısı ölçümleri termal sensörlerle ya da temasız ateş ölçerlerle yapılacak ve bu veriler günlük olarak kayıt altına alınacak ve asgari 14 gün süreyle saklanacaktır. Ayrıca personelin birlikte yaşadığı kişilerin de koronavirüs (COVID-19) açısından izlenebilmesi için personelden bu kapsamda bilgi alınacaktır.
- Ateş, öksürük, burun akıntısı, solunum sıkıntısı belirtileri olan/gelişen çalışanlar tıbbi maske takılarak COVID-19 yönünden değerlendirilmek üzere sağlık kurumuna yönlendirilecektir.
- Mekanlarda çalışan personel için yeterli miktarda koruyucu ekipman bulundurulacaktır. Tüm personel, çalışma esnasında çalışma alanının gerektirdiği tıbbi/bez maske, yüz koruyucu şeffaf siperlik vb. kişisel koruyucu ekipmanı kullanacaktır.(Maske nemlendikçe ya da kirlendikçe değiştirilecek, yeni maskenin takılması esnasında ise el temizliğine özen gösterilecektir.).
- Personel kıyafetlerinin günlük temizliği sağlanacaktır.
- Personel, el temizliğine dikkat etmesi konusunda sürekli uyarılacaktır (El temizliğini sağlamak için ellerin en az 20 saniye boyunca su ve sabunla yıkanacağı, su ve sabunun olmadığı durumlarda alkol bazlı el antiseptiğinin kullanılacağı hususu esas alınacaktır.)

•Nikah yapılacak mekanlarda görevli personelin tuvalet, dinlenme, ortak yemek ve sosyal alanları mesafe koşullarına göre düzenlenerek (bu konuda gerekirse yer işaretlemeleri, şerit, bariyer vb. düzenlemeler yapılacak) bu alanların kapasitesi belirlenecek ve belirlenen kapasiteye uygun olacak şekilde personelce kullanımına müsaade edilecektir. Bu alanların temizliği ve kurallara uygun şekilde dezenfeksiyonu düzenli olarak sağlanacaktır. Ayrıca buralarda alkol bazlı el antiseptiği/dezenfektanı bulundurulacaktır.

•Personel, kendisinde veya birlikte yaşadığı kişilerde Koronavirüs (COVID-19) semptomlarını görmesi halinde bu durumu vakit kaybetmeksizin mekân yöneticisine bildirecektir.

•Nikah yapılacak mekan yönetiminde personele belirli periyotlarla ve herhangi bir şüpheli durumun varlığı (yüksek ateş, öksürme, nefes daralması, koku alma duyusunda kayıp, halsizlik vb.) halinde Koronavirüs (COVID-19) testi yaptırılacak, sonuçlar kayıt altına alınarak muhafaza edilecek, test sonucu pozitif çıkan ya da test sonucu pozitif biriyle temaslı olması nedeniyle takibe giren, test sonucu pozitif olup iyileşen ancak son negatif test sonucundan itibaren 14 günlük takip süresi geçmeyen ve kendisi veya birlikte yaşadığı kişinin şüpheli durumda olması nedeniyle test yaptırılan personelin test sonucu alınana kadar çalışmasına kesinlikle müsaade edilmeyecektir.

Bu kapsamda;

Konu hakkında gerekli hassasiyetin gösterilerek uygulamanın yukarıda belirtilen çerçevede eksiksiz bir şekilde yerine getirilmesinin sağlanması, tedbirlere uymayanlarla ilgili Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 282 nci maddesi gereğince idari para cezası verilmesi, aykırılığın durumuna göre Kanunun ilgili maddeleri gereğince işlem yapılması, konusu suç teşkil eden davranışlara ilişkin Türk Ceza Kanununun 195 inci maddesi kapsamında gerekli adli işlemlerin başlatılması hususunda;

Bilgi ve gereğini arz ve rica ederim.

Soru & Cevap

Sorularınızı
www.tbb.gov.tr
adresinde yayınlanan
Birliğimiz web
sitesindeki
“Soru-Cevap”
formunu doldurarak
iletebilirsiniz.

1) Belediye başkanının ilçe dışında belediyeyi temsilen katıldığı toplantılara şoför, teknik personel veya meclis üyelerinin de katılımı halinde bu kişilerin konaklama, ulaşım ve yemek gibi ihtiyaçlarının karşılanmasının yasal dayanağı var mıdır? Bu harcamaların temsil, tören, ağırlama ve tanıtım giderleri kapsamında karşılanması mümkün müdür?

5393 sayılı Belediye Kanununun 38’inci maddesinin birinci fıkrasının (o) bendinde temsil, ağırlama ve tören giderleri için ayrılan ödeneğin Belediye Başkanı tarafından kullanılacağı hükme bağlanmış, 60’ncı maddede temsil, tören, ağırlama ve tanıtım giderleri, belediyenin giderleri arasında sayılmıştır. Belediyelerin temsil, ağırlama ve tören giderleri konusundaki ayrıntılı düzenlemeler ise Belediye Bütçesinden Yapılacak Temsil Ağırlama ve Tören Giderleri Yönergesinde belirlenmiştir. Söz konusu Yönergede hangi giderlerin temsil giderleri, hangi giderlerin ağırlama giderleri, hangi giderlerin tören giderleri kapsamında olduğu maddeler halinde belirtilmiştir.

Yönergede geçici görevle belediye sınırları dışına gönderilen belediye memur ve hizmetlilerinin veya belediye meclis üyelerinin konaklama ve yemek bedellerinin söz konusu yönerge kapsamında ödeneceğine ilişkin bir hükme yer verilmemiştir.

6245 sayılı Harcırah Kanununun 4’ncü maddesinde bu Kanun kapsamına giren kurumlarda çalışan memur ve hizmetliler ile memur veya hizmetli olmamakla beraber kurumlarca geçici bir vazife ile görevlendirilenlere harcırah verileceği belirtilmiştir. Aynı Kanunun 14 üncü maddesinde de, Kanunun 1’inci maddesinde yazılı kurumlara ait bir görevin yerine getirilmesi amacıyla geçici görevle yurt içinde veya dışında başka bir yere gönderilenlere yol masrafı ve yevmiye ödenmesi gerektiği düzenlenmektedir.

Yukarıda yer verilen hükümler birlikte ele alındığında: belediyeyi temsilen belediye başkanı ile birlikte belde dışına görevlendirilen personel ve belediye meclis üyelerinin, konaklama, ulaşım ve yemek giderlerinin 6245 sayılı Kanunu kapsamında ödenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

2) 375 sayılı KHK’nın Geçici 24’ncü maddesi kapsamında belediye şirketlerine geçişi yapılan işçilerin belediye şirketlerine geçişlerinde güvenlik soruşturması ve /veya arşiv araştırması yapılacak mıdır?

Söz konusu maddede başvuruların şartları taşıyıp taşımadıklarının tespiti, bu tespiti itirazların karara bağlanması, şartları taşıyanların belirlenen usul ve esaslara göre yapılacak yazılı ve/veya sözlü ya da uygulamalı sınava alınması, sınav sonuçlarına itirazların karara bağlanması ve sınavda başarılı olanların işçi statüsüne geçirilmesine ilişkin sürecin bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren doksan gün içinde sonuçlandırılacağı hüküm altına alınmıştır. Anılan düzenleme 24/12/2017 tarihinde yürürlüğe girmiş olup 90 günlük süre 2 Nisan 2018 tarihinde sona ermiştir. Güvenlik soruşturmaları nedeni ile İdareler tarafından başvuruları reddedilen işçilerin 60 günlük idari dava süresi içinde işlemin iptali için idari yargıya başvuru hakları bulunmakta olup 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu uyarınca bu süre hak düşürücü süredir.

Anayasa’nın 153’ncü maddesinde Anayasa Mahkemesinin Kanun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü ya da bunların hükümlerinin iptal kararlarının Resmi Gazete’de yayımlandığı tarihte yürürlükten kalkacağı, iptal kararlarının geriye yürümeceği hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda yer verilen açıklamalar çerçevesinde; 375 sayılı KHK’nın Geçici 24’ncü maddesindeki geçişlerin o dönem yürürlükte bulunan düzenlemelere göre yürütüldüğü ve söz konusu sürecin 02/04/2018 tarihi itibarı ile sona erdiği, Anayasa Mahkemesinin iptal kararı sonrası Geçici 24’ncü maddede yer alan “güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırması yapılmış olmak” şartının kaldırıldığı varsayılsa dahi Anayasa Mahkemesi kararlarının geriye yürümemeyeceği ilkesinden hareketle bu madde kapsamında güvenlik soruşturması sonuçlarına göre geçiş başvurusu reddedilenler için yeniden değerlendirme yapılamayacağı düşünülmektedir.

Öte yandan 375 sayılı KHK’nın Ek 20’nci maddesine istinaden çıkarılan ve 28/04/2018 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 2018/11608 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile bu madde kapsamındaki belediye şirketlerinde çalıştırılacak personelde aranacak şartlar düzenlenmiş, güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırması yapılmış olmak da bu şartlar arasında yer almıştır. Söz konusu karar halen yürürlükte olup bu düzenleme iptal edilinceye kadar belediye şirketlerine ilk defa alınacak personel için de güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırması yapılması gerektiği değerlendirilmektedir.

3) İçme suyu ve atık su arıtma tesisi harcamalarına katılma payı ödemeleri için fatura düzenlenmesi gerekli midir?

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 87 nci maddesinde kanalizasyon harcamalarına katılma payı, 88'inci maddesinde ise su tesisleri harcamalarına katılma payı düzenlenmiştir.

21/08/1981 tarih ve 17435 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun Harcamalara Katılma Payları ile İlgili Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Yönetmelikte harcamalara katılma paylarının tahakkuk şekli, hesaplanması, zamanı ile ilgili düzenlemeler yapılmış ancak bu ödemeler için fatura düzenlenmesi gerektiğine ilişkin bir hükme yer verilmemiştir.

5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanunun 17'nci maddesinde bu Kanunda, il özel idareleri ve belediyelere, genel bütçe vergi gelirleri tahsilâtından ayrılacak paylar ile diğer kanunlarda bu idarelere verilmesi öngörülen payların vergi hükmünde olduğu belirtilmiştir.

27/05/2016 tarih ve 29724 sayılı Mükerrer Resmi Gazete'de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 50'nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (2) nolu alt bendinde "Vergi dairesi alındısı: Tahakkuk belgelerine dayanılarak yapılan vergi ve benzeri tahsilat karşılığında "Vergi Dairesi Alındısı" (Örnek:42) düzenlenir. Vergi dairesi alındıları iki nüshalıdır. Alındılar, düzenleyen ve yetkili memur tarafından imzalandıktan sonra tahsil için tahakkuk belgesi ile birlikte vezneye verilir. Alındının aslı, parayı teslim eden kişiye verilir." hükmü yer almaktadır.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 229'uncu maddesinde fatura "satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesika" şeklinde tanımlanmıştır.

Kanunun 232'inci maddesinde fatura kullanma mecburiyetinde olanlar belirtilmiş, Kanunun 177'nci maddesi hükümleri kapsamında iktisadi kamu müesseseleri ve kurumlar vergisine tabi olan diğer tüzel kişiler fatura düzenleyecekler arasında sayılmış ancak belediyelerin bu kapsama dâhil olduklarına dair bir düzenleme getirilmemiştir.

15/08/2007 tarihli ve 26614 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliğinde mahalli idarelerde malî işlemlerin gerçekleştirilmesi ve muhasebeleştirilmesi kapsamında, harcamalarda ödeme belgesine bağlanacak kanıtlayıcı belgeleri ve bunlardan bu Yönetmelikte düzenlenmesi gerekenlerin şekil ve türlerini belirlemek amacıyla düzenlemeler getirilmiş, kanıtlayıcı belgelerin şekil ve türleri açıklanmıştır.

Yönetmeliğin 3'üncü maddesinde faturanın iş, mal veya hizmet alımlarında, işin, malın veya alımın özelliğine göre düzenlenmesi gereken belgelerden faturayı, fatura yerine geçen belgelerden serbest meslek makbuzu, gider pusulası, müstahsil makbuzu, giriş ve yolcu taşıma biletleri ile Uluslararası Hava Taşıyıcıları Birliği üyesi şirketlerce düzenlenen elektronik yolcu biletlerini, akaryakıt pompalarına bağlı ödeme kaydedici cihazlara ait satış fişini, 31/12/2005 tarih ve 26040 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Muhasebe Yetkilisi Mutemetlerinin Görevlendirilmeleri, Yetkileri, Denetimi ve Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelikte belirlenen asgari bilgileri taşıyan alındıyı, yurtdışında yapılan iş ve hizmet alımları ile mal alım bedellerinin ödenmesinde ise, yerel teamüle uygun olarak düzenlenen ve birim amiri veya ilgili mevzuatında belirtilen yetkililerce onaylı tercümeleri ekli fatura veya benzeri belgeleri ifade edeceği belirtilmiştir.

Yukarıda açıklamalar birlikte değerlendirildiğinde; 2464 sayılı Kanun kapsamında alınan payların vergi hükmünde olduğu ve vergi ödemesinde fatura verilmesinin mümkün olmadığı bahse konu ödeme için asgari bilgileri taşıyan alındı belgesinin yeterli olacağı değerlendirilmektedir.

4) Belediyemizde şef kadrosunda görev yapan memurun görevde yükselme ve unvan değişikliği sınavına girmeden doğrudan aynıyat saymanı kadrosuna atanması mümkün müdür?

02/07/2020 tarih ve 31173 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Personelinin Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmeliğin 5'inci maddesinde şef kadrosu yönetim hizmetleri grubunda, aynıyat saymanı kadrosuna ise idari hizmetler grubunda görevde yükselmeye tabi kadrolar arasında yer verilmiştir.

Bahse konu Yönetmeliğin 19'uncu maddesinin (b) bendinde gruplar arası görevde yükselme niteliğindeki geçişler ve alt gruptan üst gruplara geçişlerin görevde yükselme sınavına tabi olduğu, yerel yönetimlerde ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarında daha önce bulunulan görevler ile bu görevlerle aynı düzey görevlere veya daha alt düzeydeki görevlere, görevde yükselme sınavına tabi tutulmadan genel hükümlere göre atama yapılabileceği düzenlenmiştir.

Yine Yönetmeliğin 4'ncü maddesinde aynı düzey görev "Hiyerarşi, görev, yetki ve sorumluluk açısından aynı grupta ya da grup içinde alt gruplar olması halinde aynı alt grupta gösterilen görevleri", alt hizmet grubu "Hizmet grubu içindeki aynı düzey unvanlardan oluşan grupları", hizmet grupları ise "Aynı düzey görevler ile benzer görevlerin yer aldığı grupları" olarak tanımlanmıştır.

Devlet Personel Başkanlığı'nın 30/04/2008 tarih ve 8050 sayılı görüşünde; İl Özel İdareleri, Belediyeler ve İl Özel İdareleri ve Belediyelerin Kurdukları Birlik, Müessese ve İşletmeler ile Bunlara Bağlı Döner Sermayeli Kuruluşlardaki Memurların Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmelikte yer alan hizmet gruplarına değinilerek idari hizmetler grubunda yer alan aynıyat saymanı unvanlı kadronun yönetim hizmetleri grubunda düzenlenen şef unvanlı kadroyla aynı düzeyde bir görev olmadığı değerlendirilmiştir.

Yukarıdaki açıklamalar birlikte değerlendirildiğinde; Yönetmeliğin 5'inci maddesinde görevde yükselmeye tabi kadrolar sayılırken hiyerarşik bir düzenleme yapılmadığı, dolayısıyla hizmet gruplarının birbirlerine göre eş değer veya üst grup olarak nitelendirilemeyeceği, bu kapsamda şef kadrosu ile aynıyat saymanı kadrosunun farklı hizmet gruplarında yer aldığı ve bu iki görevin aynı düzey

veya birbirlerinin alt hizmet grubu görevi olarak kabul edilemeyeceği dikkate alındığında görevde yükselme sınavına girmeksizin şef kadrosunda bulunan memurun doğrudan ayniyat saymanlığı kadrosuna atanamayacağı değerlendirilmektedir.

5) İhale dokümanı içerisinde yer alan sözleşme tasarısının ilgili maddesinde “Yüklenici, her türlü hak ediş ve alacaklarını İdarenin yazılı izni olmaksızın başkalarına temlik edemez.” hükmü yer almasına rağmen, yüklenici ile imzalanan sözleşme metninde bu madde değiştirilmiş ve yüklenicinin alacaklıları temlik sözleşmesine dayanarak belediyemize başvurmuştur. Nasıl hareket edilmesi gerekmektedir?

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun 4’üncü maddesinde “ihale dokümanı” ihale konusu mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinde; isteklilere talimatları da içeren idari şartnameler ile yaptırılacak işin projesini de kapsayan teknik şartnameler, sözleşme tasarısı ve gerekli diğer belge ve bilgiler olarak tanımlanmıştır.

Yine, 4734 sayılı Kanun’un 27’nci maddesinde ihale dokümanı ile ilgili hususlar belirtilmiş ve bu dokümanda isteklilere talimatları da içeren idari şartnameler ile yaptırılacak işin projesini de kapsayan teknik şartnameler, sözleşme tasarısı ve gerekli diğer belge ve bilgilerin bulunacağı, Kanun’un 46’ncı maddesinde ise yapılan bütün ihalelerin bir sözleşmeye bağlanacağı, sözleşmelerin idarece hazırlanacağı ve ihale dokümanında belirtilen şartlara aykırı sözleşme düzenlenmeyeceği ifade edilmiştir.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu’nun 4’üncü maddesinde bu Kanuna göre düzenlenecek sözleşmelerde, ihale dokümanında yer alan şartlara aykırı hükümlere yer verilemeyeceği belirtilmiştir. Buradan yola çıkıldığında, ihale dokümanında yer alan hükümlerin öncelik arz edeceği, bir diğer ifadeyle yüklenici ile imzalanan sözleşmenin ihale dokümanına aykırılık teşkil eden hükümleri yerine ihale dokümanında yer alan hükümlerin uygulanacağı anlaşılmaktadır.

04/03/2009 tarihli ve 27159 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği eki Sözleşme Tasarısının 11.5. maddesinde “Yüklenici, her türlü hakediş ve alacaklarını İdarenin yazılı izni olmaksızın başkalarına temlik edemez. Temliknamelerin noter tarafından düzenlenmesi ve İdarece istenilen kayıt ve şartları taşıması gerekir.” hükmüne yer verilmiştir. Bu hüküm idarelerin değiştirebileceği maddelerden değildir.

Yönetmelik eki standart belgeler arasında yer alan ve ihaleye girecek isteklilerin vereceği Başvuru Mektubu, Anahtar Teslimi Götürü Bedel Teklif Mektubu ve Birim Fiyat Teklif Mektubu gibi belgelerde “Yukarıda ihale kayıt numarası ve adı yer alan ihaleye ilişkin ihale dokümanını oluşturan tüm belgeler tarafımızdan okunmuş, anlaşılmış ve kabul edilmiştir. Teklif fiyata dahil olduğu belirtilen tüm masraflar ve teklif geçerlilik süresi de dahil olmak üzere ihale dokümanında yer alan tüm düzenlemeleri dikkate alarak teklif verdiğimizizi, dokümanda yer alan yükümlülükleri yerine getirmememiz durumunda uygulanacak yaptırımları kabul ettiğimizi beyan ediyoruz.” kaydı yer almaktadır.

Yüklenicinin ticaretine ait bütün faaliyetlerinde basiretli bir tacir gibi hareket etmesi gerekir. Tacirin bilmek zorunda olduğu şeylerin başında ticari hayatı için gerekli olan kanun hükümleri gelir. Yüklenici, akdin kurulması sürecinde ve hatta buna hazırlık aşaması olan müzakere safhasında dahi basiretli bir iş adamı gibi hareket etmek zorunda olduğundan, akdi yapmadan önce her türlü hususu araştırmak ve buna göre yükümlülük altına girmek zorundadır. Aksi halde basiretsizliğinin sonucuna katlanmak zorundadır. İyiniyet, basiretli bir iş adamı gibi hareket etmenin gereği olup basiretli bir iş adamı gibi hareket etmeyen iyiniyet iddiası da dinlenemeyecektir.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu’nun 183’üncü maddesinde “Kanun, sözleşme veya işin niteliği engel olmadıkça alacaklı, borçlunun rızasını aramaksızın alacağını üçüncü bir kişiye devredebilir.” hükmü yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen hükümler ve açıklamalardan yola çıkıldığında; 4734 ve 4735 sayılı Kanun’un ilgili hükümlerinin 6098 sayılı Kanun’da yer alan “Kanun, sözleşme veya işin niteliği engel olmadıkça” hükmüne karşılık geldiği ve yüklenicinin basiretli tacirden beklenen objektif özen yükümlülüğünü yerine getirmediği görüldüğünden, yüklenicinin alacaklılarıyla yaptığı temlik sözleşmesinin belediyeyi bağlamayacağı değerlendirilmekle birlikte; belediyenin özenli davranmamasının da geline süreçte katkısı olduğu, bu hususun ileride yaşanması muhtemel yargı süreçlerinde yargı mercilerince değerlendirileceği düşünülmektedir.

6) İlçe orman işletme müdürlüğü tarafından elektronik satış yöntemiyle gerçekleştirilen orman emvali satış işleminde belediyenin tellallık harcı alması mümkün müdür?

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu’nun 67’nci maddesine göre belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediyelere ait hal, balıkthane, mezat yerleri ve ilgilinin isteğine bağlı olarak belediye münadisi veya tellalı bulundurulmuş sair yerlerde, gerçek veya tüzel kişiler tarafından her ne surette olursa olsun her çeşit menkul ve gayrimenkul mal ve mahsullerin satışı, tellallık harcına tabidir. Hükümün incelenmesinden harcın alınabilmesi için ihalenin belediyeye ait hal, balıkthane ve diğer mezat yerlerinde yapılması veya ilgili talebine bağlı olarak diğer yerlerde ancak belediye tellalı bulunması gerektiği anlaşılmaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükmünden yola çıkıldığında; ilçe orman işletme müdürlüğü tarafından elektronik satış yöntemiyle gerçekleştirilen orman emvali satışı, münadi veya tellal aracılığıyla yapılmaya niteliği taşımadığından, tellallık harcına tabi olmadığı değerlendirilmektedir.

TÜRKİYE BELEDİYELER BİRLİĞİ KONUKEVİ

*Konukevimiz belediye başkanları ve belediye mensuplarına
7/24 Ankara'da konaklama hizmeti vermektedir.*

Selanik 2 Cad. No: 57 Kızılay / ANKARA
Tel: (0312) 419 21 33 Faks: (0312) 419 21 37
konukevi@tbb.gov.tr | www.tbb.gov.tr

Ayasofya-i Kebîr Câmî-i Şerîfi

Hagia Sophia Grand Mosque
Fatih/İSTANBUL

TBB

“ Birlikte Belediyecilik ”